

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta financí a účetnictví

Katedra didaktiky ekonomických předmětů

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

**Porovnání znalostí z účetnictví studentů gymnázií
a studentů obchodních akademií po absolvování
studijního předmětu Účetnictví 1.**

Autor diplomové práce: Petra Chocholoušová

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Pavel Krpálek, CSc.

Rok obhajoby: 2015

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma „Porovnání znalostí z účetnictví studentů gymnasií a studentů obchodních akademií po absolvování studijního předmětu Účetnictví 1“ jsem zpracovala samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v příloženém seznamu.

.....
V Praze dne

.....
Petra Chocholoušová

Poděkování:

Touto cestou bych ráda poděkovala svému vedoucímu diplomové práce panu doc. Ing. Pavlu Krpálkovi, CSc., a to za jeho cenné rady, připomínky a konzultace, a zejména pak za čas, který věnoval vedení mé diplomové práce. Děkuji také doc. Ing. Petru Dvořákovi, Ph.D. za udělení výjimky a umožnění psát diplomovou práci na Katedře didaktiky ekonomických předmětů. Dále bych ráda poděkovala panu Ing. Jiřímu Pelákovi, Ph.D. za konzultace dotazníku a panu Ing. Davidu Procházkovi, Ph.D. za pomoc v šíření dotazníků mezi studenty. V neposlední řadě bych ráda poděkovala svým rodičům za velkou podporu, kterou mi projevovali po celou dobu mého studia.

Anotace

Cílem této diplomové práce je za pomoci dotazníkového šetření zjistit a analyzovat znalosti a zejména pak rozdíly ve znalostech studentů VŠE kurzu 1FU211 Účetnictví 1 v rozdělení na absolventy gymnázií a obchodních akademií. Diplomová práce je rozdělena do dvou částí. První část je teoretická část a jsou zde uvedena některá zajímavá statistická data a informace týkající se systému školství v ČR. Dále je zde vymezen syllabus předmětu 1FU211 Účetnictví 1 na VŠE a osnovy předmětu účetnictví na obchodní akademii a také je tu uvedena struktura učebnic používaných při výuce účetnictví na VŠE a na obchodních akademiích. Praktická část je realizována za účelem dosažení cíle práce a je zaměřena na empirické šetření a následnou interpretaci výsledků. Výsledné hodnoty zjištěné od studentů VŠE porovnávám s hodnotami získanými od žáků čtvrtých ročníků OA Kollárova. Hodnoty získané od studentů VŠE hodnotím zvlášť v rozdělení na absolventy gymnázií a obchodních akademií a ty pak porovnávám. Pro větší názornost jsou v práci užity také tabulky a grafy. V závěru práce jsou shrnuty zjištěné výsledky.

Klíčová slova: komparace účetních znalostí, dotazníkové šetření, 1FU211 Účetnictví 1, absolventi gymnázií vs. absolventi obchodních akademií, OA Kollárova

Annotation

The main goal of this master thesis is to find out and analyze knowledge and differences in knowledge of students of the subject 1FU211 Accountancy 1 divided to the graduates of grammar schools and business schools. The thesis is dividend into two parts. The theoretical part includes some of the interesting stats and information about czech school system. Then describes the syllabus of the subject 1FU211 Accountancy 1 at VŠE and the curriculum of accountancy at business school and also this part includes information about the textbooks, which are used in lessons of accountancy at VŠE and business schools. The practical part – questionnaires – is implemented to achieve the objectives of the thesis. The results of students VŠE are compared with the results of students of Business school Kollárova. The results of students VŠE are also interpreted separately divided into results of graduates of grammar schools and business schools. In addition, charts and graphs are used for better presentation of the findings. Finally, the summarized findings are interpreted.

Key words: comparison of accounting knowledge, questionnaires, 1FU211 Accountancy 1, graduates of grammar schools vs. business schools, Business school Kollárova

Obsah

Úvod	7
1 Teoretická část	9
1.1 Účetnictví vs. účtování	9
1.2 Školství v ČR.....	9
1.3 Statistika odborného a všeobecného sekundárního vzdělávání	13
1.4 Statistika terciárního vzdělávání se zaměřením na ekonomické vědy a nauky	16
1.5 Projekt „Zkvalitňování prostupnosti sekundárního vzdělávání s terciárním vzděláváním v kontextu mezinárodních účetních standardů IFRS“	19
1.6 Hlavní didaktické problémy předmětu účetnictví na středních odborných školách..	24
1.6.1 Spojení obecných poznatků o účetnictví a platné právní úpravy	24
1.6.2 Výuka předmětu Účetnictví na počítačích	25
1.6.3 Práce s učebnicí	26
1.6.4 Učivo o daňové evidenci	27
1.6.5 Výuka Mezinárodních účetních standardů IFRS v sekundárním vzdělávání	27
1.7 Deskripce, analýza a komparace sylabu studijního předmětu 1FU211 Účetnictví 1 (VŠE) a osnov vyučovacího předmětu Účetnictví na obchodní akademii	28
1.7.1 Syllabus předmětu 1FU211 Účetnictví 1 (VŠE)	28
1.7.2 Osnovy vyučovacího předmětu Účetnictví na obchodní akademii	31
1.7.3 Srovnání	33
1.8 Didaktická analýza a komparace povinné literatury k studijnímu předmětu 1FU211 Účetnictví 1 na VŠE a učebnic používaných na obchodních akademiích.....	34
1.8.1 Základní literatura k studijnímu předmětu 1FU211 Účetnictví 1 na VŠE	37
1.8.2 Učebnice používané k předmětu Účetnictví na obchodních akademiích.....	41
1.8.3 Srovnání literatury používané při výuce předmětu účetnictví na obchodních akademiích a na VŠE	45
1.9 Hodnocení předmětu 1FU211 Účetnictví 1 studenty	46
2 Praktická část	47
2.1 Názory vyučujících předmětu Účetnictví 1 na VŠE na spolupráci se studenty při hodinách.....	47
2.2 Metodika výzkumu	49
2.3 Odpovědi – 1.část testu – rozhodnutí o pravdivosti tvrzení	50
2.4 Odpovědi – 2. část testu – otevřené otázky	54

2.5	Odpovědi – 3. část testu – multiple-choice.....	58
2.6	Závěrečné otázky.....	65
2.7	Vyhodnocení testu jako celku.....	67
	Závěr.....	71
	Seznam použitých zdrojů	75
	Literatura	75
	Elektronické zdroje.....	76
	Příloha	78
	Seznam tabulek, grafů a obrázků	99
	Seznam tabulek.....	99
	Seznam grafů	100
	Seznam obrázků.....	100

Úvod

Cílem mé diplomové práce je za pomoci dotazníkového šetření zjistit a analyzovat znalosti a zejména pak rozdíly ve znalostech studentů VŠE kurzu 1FU211 Účetnictví 1 v rozdělení na absolventy gymnázií a obchodních akademií. Analýzu provádím za období ZS 2013/2014 a LS 2013/2014.

Toto téma jsem si vybrala jednak proto, že mě zaujala vedlejší specializace Učitelství odborných ekonomických předmětů pro střední školy. Dalším důvodem byl fakt, že jsem svoji diplomovou práci chtěla psát na téma, kde je prostor nejen pro teoretickou část, ale také pro praktickou část, tedy pro vlastní úvahy a závěry. Navíc jakožto absolventka gymnázia a poté také kurzu Účetnictví 1 na Fakultě financí a účetnictví VŠE jsem se setkala s rozdílným základem znalostí pro studium účetnictví, se kterým studenti vstupují do tohoto kurzu. Zajímalo mě, jestli tyto rozdíly mezi studenty přetrvávají i po absolvování kurzu Účetnictví 1, který by měl znalosti studentů sjednotit a zda vstupovat do kurzu Účetnictví 1 se znalostmi účetnictví nabytými na střední škole, je v závěru spíše výhoda nebo handicap.

Diplomová práce je rozdělena na dvě části, a to na teoretickou část a praktickou část. V teoretické části uvádím některá zajímavá statistická data týkající se školského systému ČR. Dále zde krátce rozebírám hlavní didaktické problémy předmětu účetnictví na středních odborných školách. Do této části jsem také zařadila některé výsledky z dotazníkového šetření na téma „Připravenost žáků na vyučování“, které jsem provedla v minulosti na Gymnáziu v Sokolově. Dále je v této části vymezen syllabus předmětu 1FU211 Účetnictví 1 na VŠE a osnovy předmětu účetnictví na obchodní akademii. Krátce se zde také zabývám strukturou učebnic používaných při výuce účetnictví na VŠE a obchodních akademiích.

Do praktické části diplomové práce jsem také zapracovala názory vyučujících předmětu 1FU211 Účetnictví 1 na VŠE na spolupráci se studenty při hodinách – zda jsou rozpoznatelné rozdíly mezi studenty gymnázií a obchodních akademií.

Výsledky testu jsem vyhodnocovala postupně za jednotlivé části testu zvlášť – pravdivost tvrzení, otevřené otázky, multiple-choice a závěrečné otázky. Na závěr jsem pak provedla celkové zhodnocení všech částí testu.

Zdrojem dat pro sestavení testu byly především povinná literatura k předmětu 1FU211 Účetnictví 1 a literatura používaná při výuce účetnictví na středních odborných školách, dále pak konzultace s Ing. Jiřím Pelákem, Ph.D. a jednu otázku (otázku číslo 13) jsem čerpala

z materiálu Ing. Kateřiny Berkové, Ph.D. Při sestavování testu jsem se snažila o to, aby na otázky dokázali odpovědět jak studenti VŠE kurzu 1FU211, tak žáci čtvrtých ročníků obchodní akademie.

Test jsem dala v elektronické podobě vyplnit studentům VŠE, kteří kurz 1FU211 absolvovali v ZS 2013/2014 nebo v LS 2013/2014 a v papírové podobě žákům čtvrtých ročníků Obchodní akademie Kollárova, kde jsem absolvovala praxi v rámci vedlejší specializace Učitelství odborných ekonomických předmětů pro střední školy. Výsledné hodnoty zjištěné od studentů VŠE kurzu 1FU211 jsem vyhodnocovala v rozdělení na absolventy gymnázií a absolventy obchodních akademií, popřípadě ekonomických lyceí a na absolventy jiných středních škol. Hodnoty získané od studentů VŠE kurzu 1FU211 jsem pak také porovnávala s hodnotami získanými od žáků čtvrtých ročníků Obchodní akademie Kollárova.

1 Teoretická část

1.1 Účetnictví vs. účtování

Existuje rozdíl mezi tím umět účetnictví a umět účtovat? Podle mého názoru existuje, a to dost podstatný. V rámci své vedlejší specializace Učitelství odborných ekonomických předmětů jsem měla možnost vést několik hodin účetnictví na obchodní akademii a byla jsem velmi překvapená, jak žáci ovládali čísla účtů z účtové osnovy. Žáci měli perfektně naučené souvztažnosti, ale už nepřemýšleli o tom, proč je to tak a ne jinak. Žáci tedy uměli účtovat. Na druhé straně jsem sama absolvovala základní kurz účetnictví na Vysoké škole ekonomické v Praze. Jako střední školu jsem vystudovala gymnázium, takže jsem se s účetnictvím poprvé setkala právě až na vysoké škole. Pojetí výuky účetnictví na vysoké škole je rozhodně jiné. Nutí člověka logicky přemýšlet, uvažovat o souvislostech, dívat se na jednu věc z více různých pohledů, domýšlet důsledky a dopady jednotlivých účetních operací a rozhodně tolik nelpí na mechanickém učení se čísel účtů. Studenti tedy umí účetnictví. Otázkou je, zda může existovat jedno bez druhého? Bude účetní dobrým účetním, pakliže bude umět účtovat, ale nebude umět účetnictví? A na druhé straně bude účetní dobrým účetním, pakliže bude umět účetnictví, ale nebude umět účtovat? Domnívám se, že je zapotřebí obojího a jedno bez druhého by nemělo existovat. Kdybych ale měla zvolit lepší variantu, řekla bych, že je určitě lepší, aby účetní uměl účetnictví, vzhledem k funkcím, které dnes mají účetní programy.

Na internetu jsem narazila na podobný názor auditora, který se dnes věnuje výuce účetnictví. Podle něj *absolventi, kteří vystudovali účetnictví na vysoké škole, na kterou přišli z gymnázia nebo technické školy, zpravidla umí účetnictví, ale neumí účtovat. Znájí účetní pravidla a dokáží o nich teoreticky diskutovat, ale když před ně položíte tři faktury, topí se.*¹

1.2 Školství v ČR

Systém vzdělávání v České republice vychází ze školského zákona. Školský zákon č. 561/2004 Sb. upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a jiné vzdělávání.

¹ Horad, D. Účetnictví je i vtipné, říká auditor, který školí nové účetní. *jobs.cz* [Online] 10.10.2013. Dostupné z: <http://www.jobs.cz/poradna/ucetnictvi-je-i-vtipne-rika-auditor-ktery-skoli-nove-ucetni/>, cit.5.3.2014.

Činnost vysokých škol upravuje zvláštní zákon, kterým je zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Vzdělávání v České republice můžeme rozdělit do čtyř základních oblastí: preprimární, primární, sekundární a terciární vzdělávání.

Preprimární neboli předškolní vzdělávání zajišťují mateřské školy. Mateřská škola poskytuje předškolní vzdělávání dětem ve věku 3-5 let, účastní se ho ale i děti starší s odkladem povinné školní docházky. Toto vzdělávání není povinné. Děti do 3 let mohou navštěvovat jesle.

Na předškolní vzdělávání navazuje primární vzdělávání, které je zajišťováno základními školami pro žáky ve věku 6 až 15 let. Účastí v základním vzdělávání žáci plní povinnou školní docházku. Délka povinné školní docházky činí 9 let. Základní školy jsou organizovány ve dvou stupních – první a druhý stupeň základní školy (5+4). Na druhém stupni základní školy mají žáci možnost pokračovat v povinném vzdělávání na gymnáziích nebo na konzervatořích. Přibližně 8,0 % žáků pátého a 2,2 % žáků sedmého ročníku základní školy odchází do oborů vzdělání víceletých gymnázií nebo konzervatoří. Ve školním roce 2012/13 takto opustilo základní školy celkem 9 229 žáků.²

Po splnění povinné školní docházky pokračuje 96 % populace (vztaženo k populaci 15-18 let) v nepovinném vyšším sekundárním vzdělávání. Sekundární vzdělání je poskytováno středními školami a člení se na střední vzdělání (délka 1-2 roky), střední vzdělání s výučním listem (délka 2-3 roky) a střední vzdělání s maturitní zkouškou (zpravidla v délce 4 roky). Jiný způsob členění sekundárního vzdělávání je na všeobecné vzdělávání a odborné vzdělávání. Ti, kdo ukončili vyšší sekundární vzdělání v oborech s výučním listem, mohou pokračovat nástavbovým studiem, které je zakončeno maturitní zkouškou, nebo si rozšířit kvalifikaci ve studiu zkráceném.³ Menšinovým druhem škol jsou konzervatoře, které poskytují umělecké vzdělávání.

Absolventi maturitních oborů mohou pokračovat ve studiu na terciární úrovni, a to buď na vyšších odborných školách, nebo na vysokých školách. Existují ještě další druhy

² Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávání v České republice v roce 2012. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vyrocnizpravy-o-stavu-a-rozvoji-vzdelavani-v-ceske-1>, cit. 26.3.2014.

³ Struktury systémů vzdělávání a odborné přípravy v Evropě – Česká republika. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/file/10185_1_1/download/, cit. 26.3.2014.

postsekundárního vzdělávání, které mají charakter doplňujícího, rekvalifikačního vzdělávání. Jedná se například o pomaturitní kursy cizího jazyka, rekvalifikační kursy nebo nulté ročníky vysokých škol, organizované jako příprava k přijímacím zkouškám na vysokou školu.

Školskou soustavu ČR přehledně znázorňuje schéma připojené v příloze k diplomové práci.

Níže uvedená tabulka zobrazuje počet dětí, žáků, studentů v jednotlivých stupních vzdělávání ve školním/akademickém roce 2012/2013 a 2013/2014.

Tabulka 1: Počet dětí/žáků/studentů v jednotlivých stupních vzdělávání ve školním/akademickém roce 2012/2013 a 2013/2014

Počet dětí/žáků/studentů v jednotlivých stupních vzdělávání ve školním/akademickém roce 2012/13 a 2013/2014						
Školní rok	Předškolní vzdělávání	Základní vzdělávání	Střední vzdělávání	Konzervatoře	Vyšší odborné vzdělávání	Vysokoškolské vzdělávání
2012/2013	354 340	807 950	470 754	3 655	28 980	381 272
2013/2014	367 352	868 934	378 754	3 439	28 332	368 304

Zdroj: Vlastní tvorba na základě údajů uvedených ve Výroční zprávě o stavu a rozvoji vzdělávání v České republice v roce 2012 a v roce 2013.

Další zajímavá data týkající se školství ČR, uvedená v následujících několika odstavcích, jsem čerpala z dokumentu *České školství v mezinárodním srovnání 2014* uveřejněného na stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.⁴

Česká republika zaujímá první místo mezi zeměmi OECD v podílu obyvatel s alespoň vyšším sekundárním vzděláním⁵ v poměru 92 % oproti průměru OECD, který činí 75 %. Díky tomu má Česká republika nejnižší podíl obyvatel s pouze základním vzděláním (8 % oproti průměru zemí OECD 25 %). Mezinárodní šetření také ukázalo, že dvě třetiny Čechů dosahují stejného stupně vzdělání jako jejich rodiče a pouze 21 % dosahuje vyššího stupně vzdělání.

⁴ České školství v mezinárodním srovnání 2014. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/ceske-skolstvi-v-mezinarodnim-srovnani-1>, cit. 1.10.2014.

⁵ **Vyšší sekundární vzdělávání:** 4letá gymnázia, 8letá gymnázia - 5-8.ročník, 6letá gymnázia - 3-6.ročník, 8leté konzervatoře - 5-6.ročník, 6leté konzervatoře - 1-4.ročník, střední odborné školy, střední odborná učiliště, učiliště, pracovní školy, základní umělecké školy - základní a rozšířené studium 2.stupně a studium pro dospělé). **Nižší sekundární vzdělávání:** základní školy včetně speciálních - 2.stupeň, 8letá gymnázia - 1-4.ročník, 6letá gymnázia - 1-2.ročník, 8leté konzervatoře - 1-4.ročník, zvláštní školy - 3.stupeň, pomocné školy - pracovní stupeň, základní umělecké školy - přípravné studium, základní a rozšířené studium 1.stupně. (*Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání – ISCED*)

Veřejné výdaje na školství v roce 2013 tvořily 4,4 % HDP, jejich podíl se oproti roku 2012 snížil o 0,1 procentního bodu. Celkové výdaje na školství v roce 2013 činily 172 805 174,3 tis. Kč, oproti roku 2012 se zvýšily o 0,8 %. Podíl na HDP se v porovnání s rokem 2012 snížil o 0,1 procentního bodu.⁶ V průměru vynakládají země OECD na žáka/studenta od primárního do terciárního vzdělávání 9 487 USD, ČR vynakládá 6 931 USD.

V České republice je zaměstnáno 84 % osob s terciárním vzděláním, 76 % osob s vyšším sekundárním a postsekundárním neterciárním vzděláním a 40 % osob s nejnižším vzděláním. V České republice je míra nezaměstnanosti osob s odborným vyšším sekundárním vzděláním 4,5 %, v případě osob se všeobecným vzděláním není hodnota publikována vzhledem k malému výběrovému vzorku, resp. celkově nízkému podílu obyvatel se všeobecným vzděláním (většina absolventů gymnázií a lyceí pokračuje ve studiu na vysoké či vyšší odborné škole, a většinou školu i dokončí). Míra nezaměstnanosti obyvatel ve věku mezi 25 a 64 roky s nižším než vyšším sekundárním vzděláním byla v roce 2012 v ČR 33 %, což je mnohem více, než kolik činil průměr zemí OECD. Ten byl v totéž roce kolem 20 %. Je ale nutné si uvědomit, že máme celkově jeden z nejnižších podílů těchto mladých lidí s nejnižším vzděláním a bez vzdělání je pouze 6 % mladých lidí.

Co se týká ročních platů učitelů po 15 letech praxe, ČR se v porovnání s průměrem zemí OECD nachází pod průměrem. Ve srovnání s mezinárodními standardy má Česká republika jedny z nejnižších platů učitelů na základních školách po patnácti letech praxe. Úroveň platů českých učitelů navíc obecně patří mezi nejnižší. Zatímco v zemích OECD roční platy učitelů po 15 letech praxe tvoří průměrně 37 350 USD v preprimárním vzdělávání, 39 024 USD v primárním vzdělávání, 40 570 USD v nižším sekundárním vzdělávání a 42 861 USD ve vyšším sekundárním vzdělávání. Platy učitelů v ČR jsou zhruba na polovině průměru zemí OECD – v preprimárním vzdělávání pobírají učitelé 17 224 USD v primárním 19 363 USD, v nižším sekundárním 19 515 USD a ve vyšším sekundárním 20 063 USD. Lépe jsou na tom v porovnání s ČR i země jako například Španělsko, Řecko, Portugalsko, Itálie, Francie nebo Slovensko.

Podíl zahraničních studentů studujících v ČR je 8,5 %. Nejčastěji se jedná o studenty ze Slovenska (64,5 %) nebo Ruské federace (6,8 %). V zahraniční studuje 3,2 % českých

⁶ Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávání v České republice v roce 2012. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/33944/>, cit. 13.10.2014.

studentů. Ti nejvíce studují na Slovensku (67,4 %), Spojeném království (16 %), Německu (12 %), Spojených státech (5,5 %) a ve Francii (5,2 %). V České republice převládá příchozí migrace za účelem studia nad migrací odchozí – na jednoho českého studenta v zahraničí připadá 2,8 zahraničních studentů u nás.

Na tomto místě bych ještě ráda učinila malou poznámku týkající se demografického vývoje obyvatelstva ČR v roce 2013, která by měla pomoci vysvětlit pokles některých statistických údajů uvedených za rok 2013 v tabulkách v dalším textu. Populační vývoj České republiky v roce 2013 byl ve znamení úbytku obyvatelstva. Počet obyvatel se v průběhu roku snížil z počátečních 10 516,1 tisíce na konečných 10 512,4 tisíce osob. Šlo o první zaznamenaný pokles počtu obyvatelstva po desetiletí kladných přírůstků (2003-2012). Obyvatel ubylo jak přirozenou měrou, tak zahraniční migrací. Ze tří hlavních věkových skupin zaznamenala úbytek obyvatelstva (o 78,8 tisíce) pouze věková skupina 15-64letých, počet dětí do 15 let věku i počet osob ve věku 65 a více let se v průběhu roku 2013 zvýšil (o 17,2, resp. 57,9 tisíce).⁷

1.3 Statistika odborného a všeobecného sekundárního vzdělávání

V České republice převážná část absolventů povinné školní docházky pokračuje po ukončení základní školy ve studiu na střední škole. Střední školy poskytují buď všeobecné, nebo odborné vzdělání. 80 % žáků prochází odborným vzděláváním, necelých 20 % pak všeobecným vzděláváním. Se základním vzděláním zůstává 6 až 8 % populačního ročníku, obvykle až po neúspěchu ve studiu na střední škole. Většina absolventů středního odborného vzdělávání přechází přímo na trh práce.⁸

Obory středních odborných škol byly původně určeny k přípravě absolventů pro přímý vstup na trh práce. Absolventi středních odborných škol mají daleko hlubší odborné znalosti včetně absolvování odborné praxe, než je tomu v případě absolventů gymnázií a lyceí, na druhé straně ale nemají tak široký všeobecný přehled.

⁷ Vývoj obyvatelstva České republiky v roce 2013. Český statistický úřad [online]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/publ/130069-14-r_2014, cit. 13.10.2014.

⁸ Struktura žáků ve středním odborném a vyšším odborném vzdělávání v ČR. Národní ústav odborného vzdělávání [online]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/struktura-zaku-ve-strednim-a-vyssim-vzdelavani>, cit. 11.3.2014.

Následující tabulka znázorňuje vývoj počtu škol a počtu žáků na školách v rozdělení na všeobecné a odborné vzdělávání v jednotlivých letech.

Tabulka 2: Vývoj počtu škol a počtu žáků na školách v rozdělení na všeobecné a odborné vzdělávání v letech 2009/2010 - 2013/2014

	Vzdělávání ve středních školách.									
	2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013		2013/2014	
	Školy	Žáci	Školy	Žáci	Školy	Žáci	Školy	Žáci	Školy	Žáci
Stř. vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné) - gymnázia	379	142 902	372	138 157	371	134 965	368	130 385	365	128 000
Stř. vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné)	913	242 812	905	230 521	876	214 944	841	198 027	827	185 130

Zdroj: vlastní zpracování na podkladě údajů získaných ze Statistických ročenek České republiky za roky 2010 - 2013. Český statistický úřad, [online]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/publ/0001-13-r_2013, cit. 11.3. 2014).

Ve výše uvedené tabulce žák, který se vzdělává ve více oborech vzdělání, je započten vícekrát. Školní rok 2010/11 je prvním rokem, ve kterém se v počtu nově přijatých do prvních ročníků středních škol výrazně odráží pokles populace.

Z celkového počtu žáků středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou (denní forma vzdělávání) jich 16 % studovalo v roce 2013/2014 obor *Ekonomika, administrativa*.

Tabulka 3: Vývoj počtu SŠ a počtu žáků na školách nabízejících ekonomické obory v letech 2009/2010 - 2013/2014

Střední vzdělávání s maturitní zkouškou - odborné, denní forma vzdělávání										
Skupiny oborů vzdělání (vzděl. dle RVP)	2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013		2013/2014	
	Školy	Žáci	Školy	Žáci	Školy	Žáci	Školy	Žáci	Školy	Žáci
63 Ekonomika, admin.	301	12 703	309	21 157	307	28 450	303	34 155	287	30 123
78 Obecně odborná příprava (lycea)	132	4 462	147	7 665	177	11 396	189	14 685	179	14 672

Zdroj: vlastní zpracování na podkladě údajů získaných ze Statistických ročenek školství - výkonové ukazatele. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online]. Dostupné z: <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>, cit. 11.3.2014.

Na první pohled je zřejmé, že ačkoliv počet žáků středního odborného vzdělávání s maturitou v jednotlivých letech klesá, počet žáků oboru *Ekonomika, administrativa* na druhou stranu v jednotlivých letech roste. Zde je důležité upozornit na skutečnost, že s náběhem kurikulární reformy dochází k některým změnám v soustavě oborů, které způsobují výrazné rozdíly v časových řadách. Nejvýraznější změnou, která se projevuje zdánlivě nárůstem počtu žáků přijatých v roce 2009/2010 do skupiny 63 *Ekonomika*

a administrativa v maturitní úrovni, je sloučení všech dřívějších oborů skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví a jejich začlenění do oboru 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání.⁹

Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů oboru 63 Ekonomika, admin. byla v dubnu 2014 zhruba 12 %.¹⁰ Je zřejmé, že i při trvale klesajícím počtu absolventů této skupiny (a to i po začlenění oborů skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví do skupiny 63 Ekonomika a administrativa) dochází k postupnému nasycení jejich potřeby na trhu práce.

Dále je důležité říci, že v rámci oboru 78 Obecně odborná příprava jsou zahrnuta nejen ekonomická lycea, ale také jiná lycea jako například technické lyceum, pedagogické nebo přírodovědné lyceum. Podrobnější údaje o studentech ekonomických lyceí jsem našla pouze ve formě, která je uvedena v následující tabulce.

Tabulka 4: Přehled oborů obecně odborné přípravy nabízených pro školní rok 2015/2016 - denní forma vzdělání

Přehled oborů obecně odborné přípravy nabízených pro školní rok 2015/2016 - denní forma vzdělání				
Kód oboru	Název oboru vzdělání	Celkový plánovaný počet přijímaných	Počet přijatých v loňském roce	Počet škol, které obor nabízí
78-42-M/03	Pedagogické lyceum	737	774	24
78-42-M/01	Technické lyceum	1 120	873	34
78-42-M/02	Ekonomické lyceum	1 872	1 518	54
78-42-M/04	Zdravotnické lyceum	940	869	27
78-42-M/05	Přírodovědné lyceum	434	252	15
78-42-M/06	Kombinované lyceum	75	69	3

Zdroj: vlastní zpracování na podkladě údajů získaných z Informačního systému o uplatnění absolventů škol na trhu práce [online]. Dostupné z: <http://www.infoabsolvent.cz/Oborv/Sds/M/78/7842M03/Uplne-stredni-odborne-vzdelani-s-maturitou-bez->, cit. 13.10.2014.

Kdybychom uvažovali, že každý rok je přijat zhruba stejný počet žáků a studium trvá 4 roky, můžeme říci, že ve školním roce 2013/2014 studovalo ekonomické lyceum něco

⁹ Vojtěch, J.; Chamoutová, D. Vzdělanostní a oborová struktura 2010/11, 2011. Národní ústav odborného vzdělávání [online]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/vyvoj-vzdelanostni-a-oborove-struktury-zaku-a-studentu-ve-4>, cit. 11.3.2014.

¹⁰ Nezaměstnanost absolventů podle oborů vzdělání. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce [online]. Dostupné z: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/5-1-02/Nezamestnanost-absolventu-podle-oboru-vzdelani?o=18619&so=63&kv=3>, cit. 13.10.2014.

kolem 6 000 žáků. To je asi 40 % z celkového počtu žáků, kteří v roce 2013/2014 studovali obor 78 *Obecně odborná příprava*. Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů ekonomických lyceí byla v dubnu 2014 6,6 %.

1.4 Statistika terciárního vzdělávání se zaměřením na ekonomické vědy a nauky

Vyšší odborné školy (VOŠ) poskytují absolventům středních škol zakončených maturitní zkouškou možnost dalšího zvyšování kvalifikace. Ve srovnání se studiem na vysokých školách jsou obory vyššího studia zaměřeny především na praktickou profesní orientaci a trvají zpravidla 3 roky. V roce 2013/2014 studovalo na VOŠ celkem 28 332 studentů. Denní formu vzdělávání pak studovalo 19 882 studentů, z toho 13 % jich studovalo na VOŠ ekonomický obor. Celkově dochází k postupnému poklesu počtu absolventů vyššího odborného vzdělávání. Důvodem je zejména rozšiřující se vzdělávací nabídka na vysokých školách a demografický pokles obyvatelstva. V rámci vyššího odborného vzdělávání ale roste počet žáků studujících program 63 *Ekonomika, admin.*

Tabulka 5: Vývoj počtu VOŠ a počtu žáků na VOŠ nabízejících ekonomické obory v letech 2009/2010 - 2013/2014

VOŠ - denní forma vzdělávání										
Akredit. vzděl. programy	2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013		2013/2014	
	Školy	Žáci	Školy	Žáci	Školy	Žáci	Školy	Žáci	Školy	Žáci
63 Ekonomika, admin.	16	1 020	28	1 812	31	2 222	35	2 752	33	2 523

Zdroj: vlastní zpracování na podkladě údajů získaných ze Statistických ročenek školství - výkonové ukazatele. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online]. Dostupné z: <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>, cit. 11.3.2014.

Míra nezaměstnanosti absolventů vyššího odborného vzdělání oboru 63 *Ekonomika a administrativa* byla v dubnu 2013 14,4 %.¹¹

K 31. 12. 2013 uskutečňovalo v České republice svoji vzdělávací činnost 26 veřejných, 43 soukromých a dvě státní vysoké školy.¹²

¹¹ Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2013. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce [online]. Dostupné z: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-82&NazevSeo=Nezamestnanost-absolventu-skol-se-strednim-a->, cit. 13.10.2014.

¹² Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávání v České republice v roce 2012. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/33944/>, cit. 13.10.2014.

Podle statistické ročenky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy z celkového počtu studentů studujících v roce 2013 vysokou školu, jich 23 % studovalo *Ekonomické vědy a nauky*. Ve výše uvedené tabulce jsou zobrazeni studenti veřejných i soukromých vysokých škol a studenti prezenční i distanční a kombinované formy studia.

Tabulka 6: Počet studentů studujících studijní program Ekonomické vědy a nauky v letech 2009 - 2013

VŠ - studenti celkem podle typu studijního programu					
Skup. studijních programů	2009	2010	2011	2012	2013
Ekonomické vědy a nauky	97 791	99 097	96 535	91 641	85 352

Zdroj: vlastní zpracování na podkladě údajů získaných ze Statistických ročenek školství - výkonové ukazatele. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online]. Dostupné z: <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>, cit. 11.3.2014.

Tabulka 7: Počet studentů studijního programu Ekonomické vědy a nauky v roce 2013 podle formy studia

Studenti studijního programu Ekonomické vědy a nauky v roce 2013 podle formy studia										
celkem	v prezenčním studiu					v distančním a kombinovaném studiu				
	v typu studijního programu					v typu studijního programu				
	celkem	bakalář ském	magister ském	navaz. magisters kém	doktors kém	celkem	bakalář ském	magister ském	navaz. magister ském	doktors kém
85 352	60 254	41 167	642	17 638	845	25 285	15 966	–	8 376	947

Zdroj: vlastní zpracování na podkladě údajů získaných ze Statistických ročenek školství - výkonové ukazatele. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online]. Dostupné z: <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>, cit. 11.3.2014.

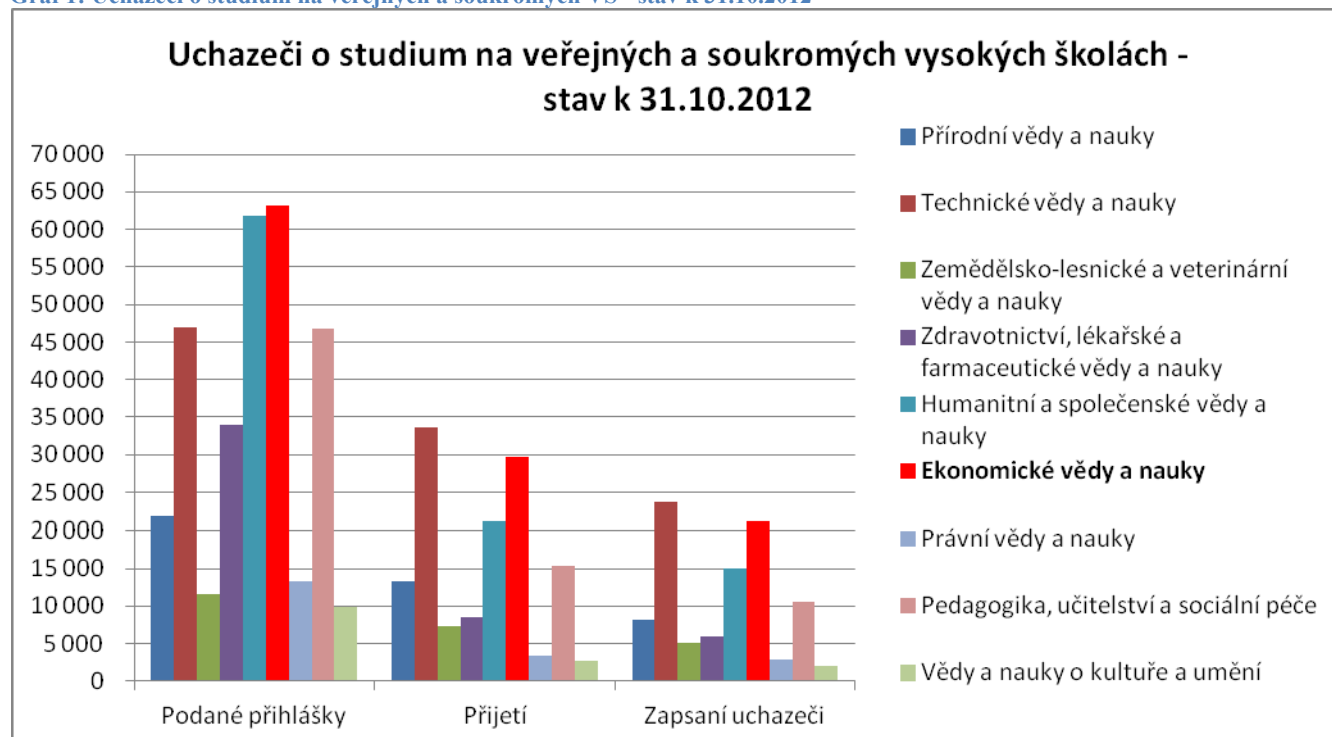
Ke studiu na vysoké škole se bezprostředně po maturitě hlásí prakticky všichni absolventi gymnázií a naprostá většina (95 %) jich je ke studiu také přijata. Ze všech absolventů středních škol jsou to právě absolventi oborů gymnázií, kteří jsou při studiu na vysoké škole nejvíce úspěšní a studia zanechávají v nejmenší míře. Absolventi oborů lyceí vykazují, stejně jako v případě absolventů gymnázií, vyšší úspěšnost ve vysokoškolském studiu a nižší míru odchodů z vysokoškolského vzdělávání oproti absolventům odborně zaměřeného studia na středních školách.

Absolventi oborů středních odborných škol se většinou hlásí ke studiu oborů na vysoké škole, které jsou svým zaměřením blízké absolvovanému středoškolskému oboru. Absolventi oborů středních odborných škol odcházejí předčasně z vysokoškolského studia ve větší míře, než je tomu v případě absolventů oborů gymnázií a lyceí.

Absolventi střední odborné školy oboru *Ekonomika a administrativa* si při vstupu na vysokou školu obvykle volí obory ekonomie a příbuzné (63 % těch, kteří ke studiu

nastoupí). Při studiu na vysoké škole jsou tito absolventi poměrně úspěšní, ze studia předčasně odešlo pouze 16 % maturantů z let 2006–2009.¹³

Graf 1: Uchazeči o studium na veřejných a soukromých VŠ - stav k 31.10.2012

Zdroj: vlastní zpracování na podkladě údajů získaných ze Statistické ročenky České republiky 2012. Český statistický úřad. [Online] Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/kapitola/0001-12-r_2012-2300, cit. 11.3. 2014).

Z výše uvedeného grafu je patrné, že o studium ekonomických věd a nauk na VŠ je v porovnání s ostatními skupinami studijních programů poměrně velký zájem. Graf zobrazuje pouze uchazeče o bakalářské a 4–6leté magisterské studium, pouze českého státního občanství. Z celkového počtu zapsaných uchazečů na vysoké školy k 31.10.2012 se jich necelých 23 % zapsalo ke studiu Ekonomických věd a nauk.

¹³ Vojtěch, J.; Kleňhová, M. Úspěšnost absolventů středních škol ve vysokoškolském studiu, předčasné odchody ze vzdělávání - 2011, 2011. Národní ústav odborného vzdělávání [online]. Dostupné z: http://www.nuov.cz/uploads/Vzdelavani_a_TP/VS_predcasne_odchody_2011_pro_www.pdf, cit. 11.3.2014.

1.5 Projekt „Zkvalitňování prostupnosti sekundárního vzdělávání s terciárním vzděláváním v kontextu mezinárodních účetních standardů IFRS“

Tuto kapitolu jsem napsala na základě několika příspěvků ve Sborníku mezinárodní vědecké konference KDEP VŠE v Praze 2013.

Zaujal mě příspěvek Ing. Marie Fišerové, Ph.D.¹⁴, který se zamýšlí nad dosahovanými výsledky vzdělávání v účetnictví na obchodních akademiích v souvislosti s požadavky, které jsou na studenty kladeny v terciárním vzdělávání, zejména se zaměřením na bakalářské studium na Fakultě financí a účetnictví VŠE v Praze. Tento příspěvek vychází jednak z výsledků ankety, která byla provedena mezi studenty bakalářského studia Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze a pak také z výzkumného šetření, které proběhlo na pilotních obchodních akademiích v rámci projektu „Zkvalitňování prostupnosti sekundárního vzdělávání s terciárním vzděláváním v kontextu mezinárodních účetních standardů IFRS“.

Cílem ankety bylo zjistit pohled studentů bakalářského studia na Fakultě financí a účetnictví VŠE v Praze na jejich dřívější studium účetnictví na střední škole. Ankety se zúčastnilo celkem 35 studentů z 22 obchodních akademií a jednoho gymnázia. 34 z dotazovaných byli studenti bakalářského oboru Účetnictví a finanční řízení podniku a jeden z dotazovaných studoval obor Zdanění a daňová politika.

V první části ankety byli studenti dotazováni na to, jaká byla nejčastější aktivita, kterou prováděli v předmětu účetnictví v jednotlivých letech studia na střední škole. 74 % studentů uvedlo, že nejčastější aktivitou ve druhém ročníku obchodní akademie (prvním roce studia účetnictví) bylo účtování na účty v podobě T-formy. 80 % studentů dále uvedlo, že nejčastější aktivitou ve třetím ročníku bylo zaznamenávání předkontací MD/D. Také pro čtvrtý ročník studia platí, že nejobvyklejší aktivitou bylo zaznamenávání předkontací MD/D, což v anketě uvedlo 43 % studentů. Co však ve druhém ročníku zcela chybí a ve třetím ročníku je jen minimálně zastoupeno, je domýšlení dopadů účetních případů do účetních výkazů. Tato aktivita zaujímá podstatnou část až ve čtvrtém ročníku (34 %

¹⁴ FIŠEROVÁ, M. Vzdělávací cíle a pojetí výuky účetnictví na obchodních akademiích a v terciárním vzdělávání. In: Trendy v ekonomickém vzdělávání Sborník mezinárodní vědecké konference 2013. Praha, 15.11.2013. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2013, s. 26-32. ISBN 978-80-245-1989-0.

respondentů). Lze říci, že se jedná o značný nedostatek sekundárního ekonomického vzdělávání.

Druhá část ankety byla zaměřena na posouzení významu, jaký studenti bakalářského studia přisuzují určité problematice nebo činnosti, kterou se zabývali v předmětu Účetnictví na střední škole, v souvislosti s jejich dalším vzděláváním v tomto oboru na Fakultě financí a účetnictví VŠE v Praze. Ze získaných výsledků v této části vyplynulo, že naprostá většina studentů pokládá za významné aplikování účetních zásad na konkrétní hospodářské operace a dále pak také domýšlení dopadů účetních transakcí do účetních výkazů. Co mě ale v této části ankety překvapilo, bylo to, že 80 % studentů přikládá velký význam také memorování účetních souvztažností. Tady je ale důležité uvést, že jen 9 % dotazovaných označilo tuto činnost za zásadní a zbylých 71 % si myslí, že znalost účetních souvztažností je pouze výhodou pro pochopení podvojného zápisu.

Další část ankety byla zaměřena na to, jaké schopnosti by podle studentů měla střední škola více podporovat. Nejvíce studentů označilo, že střední školy by měly více u studentů rozvíjet a podporovat schopnost kritického myšlení. 60 % studentů pak dále uvedlo schopnost prezentovat výsledky své práce a velmi čteně byla také označována schopnost posouzení reálnosti řešení. Vzhledem k tomu, že jsem jako střední školu vystudovala osmileté gymnázium, nemám s výukou účetnictví na střední škole žádnou zkušenost. Jelikož jsem ale absolvovala základní kurz účetnictví na Fakultě financí a účetnictví VŠE v Praze, mohu potvrdit, že jsou zde kladeny nároky na prezentaci výsledků své práce a jejich zdůvodnění a že případové studie, které se zde řeší, jsou zpracovávány v týmech, což u studentů vyžaduje patřičné schopnosti. Chápu tedy účastníky ankety, když uváděli, že by přivítali, kdyby byla na střední škole ve větší míře podporována schopnost kritického myšlení, schopnost prezentovat a schopnost posoudit reálnost řešení. Z výzkumu také jednoznačně vyplynulo, že na rozdíl od střední školy, kde je kladen větší důraz na memorování účetních souvztažností, na vysoké škole se naopak lpí na tom, aby studenti domýšleli důsledky hospodářských operací na účetní výkazy a uměli logicky zdůvodnit svá rozhodnutí.

Zajímavým výstupem projektu „Zkvalitňování prostupnosti sekundárního vzdělávání s terciárním vzděláváním v kontextu mezinárodních účetních standardů IFRS“ je také zjištění, kolik času týdně věnují studenti přípravě na hodiny účetnictví. Bylo provedeno šetření ve formě didaktických testů, pomocí nichž byla zjištěna úroveň účetních znalostí žáků tří pilotních obchodních škol v ČR, a to ve druhém a třetím ročníku. Šetření bylo provedeno

na vzorku 216 žáků druhého ročníku a 203 žáků třetího ročníku.¹⁵ Přestože je účetnictví poměrně náročný předmět, maturitní předmět, podle zjištěných výsledků uvedených níže v tabulce, studenti nevěnují domácí přípravě příliš mnoho času. Většina studentů uvedla, že se na hodiny účetnictví připravuje méně než 1 hodinu týdně.¹⁶

Tabulka 8: Příprava studentů OA na hodiny účetnictví

Čas týdně věnovaný studenty OA přípravě na hodiny účetnictví					
Ročník	Vůbec se nepřipravuji	Méně než 1 hodinu	1 - 2 hodiny	2 - 4 hodiny	Více než 4 hodiny
Druhý	13,4 %	43,1 %	31,5 %	8,8 %	3,2 %
Třetí	10,3 %	38,9 %	36,5 %	12,8 %	1,5 %

Zdroj: FIALOVÁ, J. Zkušenosti s výukou účetnictví na Obchodní akademii, Plzeň. In: Trendy v ekonomickém vzdělávání Sborník mezinárodní vědecké konference 2013. Praha, 15.11.2013. Praha : Nakladatelství Oeconomica, 2013, s. 21-25. ISBN 978-80-245-1989-0.

V letním semestru 2012/2013 jsem na předmět *IDP419 Pedagogika* zpracovala seminární práci na téma „Připravenost studentů na vyučování“, ve které jsem se pokusila pomocí vlastního dotazníkového šetření analyzovat připravenost žáků na vyučování na Gymnáziu v Sokolově, kde jsem dříve také studovala. Můj vzorek činil 71 řádně vyplněných dotazníků a 5 dotazníků, které jsem pro jejich nevěrohodnost nemohla v mém šetření použít. Do šetření se zapojili žáci celkem ze čtyř tříd ve věku mezi 15 a 20 let, 47 žen a 24 mužů, 37 studentů čtyřletého gymnázia a 34 studentů osmiletého gymnázia. Jelikož na Gymnáziu Sokolov není vyučován předmět účetnictví, uvádím zde pro zajímavost výsledky mého průzkumu o připravenosti studentů na vyučování obecně.

¹⁵ BERKOVÁ, K. Odraz současného stavu tvorby předpokladů žáků k výuce IFRS v sekundárním vzdělávání. In: RANDÁKOVÁ, Monika (ed.). Rekodifikace práva. Praha, 23.11.2013. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2013, s. 16-23. ISBN 978-80-245-1983-8.

¹⁶ FIALOVÁ, J. Zkušenosti s výukou účetnictví na Obchodní akademii, Plzeň. In: Trendy v ekonomickém vzdělávání Sborník mezinárodní vědecké konference 2013. Praha, 15.11.2013. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2013, s. 21-25. ISBN 978-80-245-1989-0.

Tabulka 9: Příprava studentů Gymnázia Sokolov na vyučování

Čas denně věnovaný přípravě na vyučování						
0-1 hod.	1-2 hod.	2-3 hod.	jiné ¹⁷			
52 %	41 %	4 %	3 %			
Příprava školní tašky a pomůcek						
každý den	obden	vůbec	jiné ¹⁸			
86 %	4 %	7 %	3 %			
Příprava na písemku						
přestávku před	1 den před	2 dny před	víkend před	vůbec se neučí	neuvedeno	jiné ¹⁹
9 %	73 %	9 %	6 %	1 %	1 %	1 %
Příprava taháků						
většinou ano	občas ano	ne	jiné ²⁰			
11 %	58 %	30 %	1 %			
Použití připravených taháků						
vždy použiji	většinou použiji	většinou nepoužiji	nikdy nepoužiji	jiné ²¹		
10 %	38 %	20 %	31 %	1 %		
Domácí úkoly						
dělám sám/sama	opíši od spolužáka	nedělám	jiné-podle typu úkolu			
66 %	26 %	7 %	1 %			

Zdroj: vlastní zpracování na podkladě údajů získaných z dotazníkového šetření

Výstupem dotazníkového šetření na téma „Přípravenost studentů na vyučování“ je obraz průměrného studenta Gymnázia Sokolov. Průměrný student Gymnázia Sokolov vypadá asi takto: školní tašku a pomůcky si v souvislosti s rozvrhem připravuje každý den; na vyučování se připravuje sám; přípravě na vyučování denně věnuje v průměru 0 – 1 hod.; nejvíce času na přípravu mu zabere předmět biologie; výpisky si dělá ve škole během výkladu učitele; na běžnou kontrolní písemku se začíná učit jeden den před písemkou; k přípravě na písemku používá více než jeden zdroj informací; dělá si občas tahák, který nakonec většinou i použije; nevyužívá konzultačních hodin učitelů; domácí úkoly si dělá sám; jeho rodiče nedohlíží na to, aby se připravoval na vyučování a učil se; jeho nejhorší známka na posledním vysvědčení byla trojka.

¹⁷ Jeden student uvedl, že záleží na tom, kolik a z jakých předmětů se má psát test a druhá studentka pak odpověděla, že se učí vždy od 15 hod. do noci.

¹⁸ Jeden student napsal, že si věci nechává ve škole a domů si nosí jen ty, ze kterých se potřebuje učit. Druhý student pak uvedl, že si školní tašku a pomůcky připravuje jen, když potřebuje.

¹⁹ Jedna studentka uvedla, že se obvykle učí ráno v autobusu.

²⁰ Jeden student odpověděl, že si taháky dělá vždy.

²¹ Jedna studentka uvedla, že si tahák nedělá, ale používá tahák své sousedky.

Příprava studentů na vyučování je samozřejmě odlišná na střední škole a na vysoké škole. Studenti vysoké školy se většinou nemusí připravovat z hodiny na hodinu. Vzpomínám si ale, že příprava na hodiny základního kurzu Účetnictví 1 na FFÚ VŠE v Praze byla poměrně časově náročná, zejména pak řešení případových studií a příprava na závěrečný test. Zde to bez průběžné přípravy a studia nešlo. Podle sylabu předmětu 1FU211 Účetnictví 1²² je studijní zátěž tohoto předmětu (měřená v počtu hodin) 156 hodin za semestr. Z toho příprava na cvičení/semináře zabere 26 hodin, příprava na přednášky 13 hodin, příprava na průběžný test (testy) 13 hodin, příprava na závěrečný test 26 hodin a zpracování případových studií 26 hodin. Celkem tedy příprava na přednášky, cvičení a testy a zpracování případových studií zabere 104 hodin v rámci jednoho semestru (13 týdnů). Zbýlých 52 hodin je účast na přednáškách a cvičeních. Kdybychom tedy 104 hodin rozpočítali na 1 týden v semestru, vyjde nám, že na hodiny účetnictví je zapotřebí připravovat se 8 hodin týdně.

Dalším užitečným výstupem projektu je zmapování chyb, které žáci obchodních akademií často dělali v didaktických testech v předmětu účetnictví. O tom pojednává příspěvek Ing. Kateřiny Berkové, Ph.D.²³ Z didaktických testů pro druhý a třetí ročník oboru vzdělání Obchodní akademie například vyplynulo, že žáci neumí rozlišovat rozdíly mezi majetkovou a kapitálovou strukturou a neumí posoudit dopady hospodářských operací na majetek a zdroje financování. Žákům dále dělaly problémy dopady výsledkových operací na rozvahu, kdy si žáci neuvědomují postavení výsledku hospodaření v rozvaze. Toto souvisí právě s oblastí účetního výkaznictví a domýšlením důsledků účetních případů na účetní výkazy. V testu, který byl zaměřený na účetní vykazování, byla úspěšnost žáků ve druhém ročníku 32,3 % a ve třetím ročníku 25,8 %. V testu, který byl naopak zaměřený na obvyklé učivo předkládané učiteli běžnými vyučovacími způsoby (tj. memorování souvztažností a běžného účtování), byla úspěšnost žáků ve druhém ročníku 57,3 % a ve třetím ročníku 50,6 %. Další oblasti, které žákům činily potíže, byly problematika oceňování podle české účetní legislativy nebo znalost účetních zásad. Zvláště pak u vysvětlení zásady věcné a časové souvislosti nákladů a výnosů žáci často chybovali. Na tuto otázku většina žáků odpověděla, že

²² Sylabus předmětu 1FU211 – Účetnictví 1 (FFU – LS 2013/2014). Integrovaný studijní informační systém [online]. Dostupné z: https://isis.vse.cz/auth/katalog/syllabus.pl?zpet=/auth/katalog/index.pl?vzorek=1fu211,Dohledat=Dohledat,období=141,jak=dle_jmena,predmet=101517, cit.18.3.2014.

²³ BERKOVÁ, K. Odraz současného stavu tvorby předpokladů žáků k výuce IFRS v sekundárním vzdělávání. In: RANDÁKOVÁ, Monika (ed.). Rekodifikace práva. Praha, 23.11.2013. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2013, s. 16-23. ISBN 978-80-245-1983-8.

tato zásada vyjadřuje časové zapisování nákladů a výnosů do deníku. Dále bylo zjištěno, že žáci mají povrchní znalosti časové hodnoty peněz. Znalosti časové hodnoty peněz by měly být podle mého názoru rozvíjeny spíše v předmětu ekonomika. Závěr, který z didaktických testů vyplynul, je ten že se žáci obchodních akademií mnohdy učí účetnictví nazpaměť bez pochopení logických souvislostí a že jsou žáci nedostatečně vedeni k účetnímu vykazování od počátku jejich studia účetnictví a k orientaci v české účetní legislativě.

1.6 Hlavní didaktické problémy předmětu účetnictví na středních odborných školách

Mezi hlavní didaktické problémy předmětu účetnictví na středních odborných školách, zejména pak na obchodních akademiích, patří podle skript Didaktika základů účetnictví čtyři základní problémy. Jak spojit obecné poznatky o účetnictví a platnou právní úpravu? Do jaké míry by měl být předmět účetnictví vyučován na počítačích? Jak pracovat v předmětu účetnictví s učebnicí z hlediska aktuálnosti a platnosti v ní uvedeného učiva? Kam v rámci předmětu účetnictví zařadit učivo o daňové evidenci?²⁴ Podle mého názoru je tu ještě i další, poměrně aktuální problém, který se týká implementace, zařazení v rámci předmětu účetnictví a vůbec pojetí výuky, mezinárodních účetních standardů IFRS v sekundárním vzdělávání.

1.6.1 Spojení obecných poznatků o účetnictví a platné právní úpravy

Absolventi obchodních akademií potřebují mít pro svou budoucí praxi a práci účetních nejen trvalé dlouhodoběji platné obecné vědomosti z účetnictví, ale také by se měli umět orientovat a vyhledávat konkrétní informace v aktuální právní úpravě. Například v případě výpočtu daňových odpisů nestačí teoreticky vědět obecný postup jejich výpočtu, ale abychom se dobrali konkrétní výše daňového odpisu, je zapotřebí znát odpovídající odpisové sazby, které jsou uvedeny v zákoně o daních z příjmů. Problém jak spojit obecné poznatky o účetnictví s platnou právní úpravou lze částečně vyřešit koncentrickým uspořádáním učiva. V rámci prvního koncentrického okruhu by žáci měli získat pevné a trvalé dlouhodoběji platné poznatky, které nejsou předmětem častých změn. První koncentrický okruh zahrnuje

²⁴ Rotport, M.; Fišerová, M.; Berková, K. Obecné otázky didaktiky účetnictví. *Didaktika základů účetnictví*, 1.vyd.; Oeconomica: Praha, 2011; Kapitola: Hlavní didaktické problémy předmětu účetnictví, s. 9–16. ISBN 978-80-245-1837-4.

především učivo druhého ročníku obchodní akademie, tedy prvního roku studia účetnictví. Studenti se zde seznamují se základy účetnictví a získávají tu základy svého účetního myšlení. Naopak druhý koncentrický okruh, který zahrnuje učivo vyšších ročníků, by měl žáky seznámit s platnou účetní legislativou. Žáci tak získají obecně platné poznatky z účetnictví, které si budou umět v případě potřeby aktualizovat na základě změn v právní úpravě.²⁵

1.6.2 Výuka předmětu Účetnictví na počítačích

Dalším didaktickým problémem v předmětu účetnictví je, do jaké míry by měl být předmět účetnictví vyučován na počítačích. V praxi se absolventi v drtivé většině podniků setkají s tím, že účetnictví je vedeno na počítači a jen minimálně v ruce na papíře na „téčkách“ nebo na rastrech. Já osobně si myslím, že seznámení se s nějakým účetním programem již na střední škole je bezesporu výhodou, ale určitě by to nemělo být na úkor ručního zpracování účetnictví. Tím hlavním důvodem, proč žáky učit vést účetnictví v ruce na papíře například na již zmíněných „téčkách“ je ten, že při tomto způsobu výuky účetnictví jsou vidět vzájemné souvislosti a vztahy a žáky to nutí o každém účetním případě více přemýšlet. Na druhé straně při výuce účetnictví na počítačích žáci o samotném účetnictví příliš přemýšlet nemusí a přemýšlí spíše nad tím, kam kliknout. V účetních programech totiž bývá mnoho operací a úkonů již předdefinováno a nejsou zde tak dobře viditelné souvztažnosti mezi jednotlivými operacemi. Výuka účetnictví na počítači samozřejmě předpokládá, že škola disponuje dostatečným množstvím počítačů a počítačových učeben. V případě, kdy je na jeden počítač více žáků, se podle mého názoru výuka účetnictví na počítači stává neefektivní. Žáci si v takovém případě nemají možnost vše sami vyzkoušet a jen přihlížejí, jak to dělá jejich spolužák, a to by nemělo být smyslem výuky účetnictví. Zde jde právě naopak o vlastní zkušenost a opakování úkonů. Další otázkou, která souvisí s problematikou vedení účetnictví na počítačích, je, jaký účetní program pro výuku zvolit. Na trhu existuje velké množství účetních softwarů a je velmi pravděpodobné, že se žáci v praxi nakonec setkají s jiným účetním programem, než ve kterém, se učili účtovat na střední škole. Na otázku zda učit studenty vést účetnictví na počítačích nebo nikoliv neexistuje

²⁵ Rotport, M.; Fišerová, M.; Berková, K. Obecné otázky didaktiky účetnictví. *Didaktika základů účetnictví*, 1.vyd.; Oeconomica: Praha, 2011; Kapitola: Hlavní didaktické problémy předmětu účetnictví, s. 9–16. ISBN 978-80-245-1837-4.

jednotná odpověď. Já osobně si myslím, že mít zkušenost s účtováním v některém z účetních softwarů je výhodou pro budoucí praxi. Vedení účetnictví na počítači bezpochyby usnadňuje práci účetních v praktickém životě, ale bez toho aniž by se žáci nejprve seznámili s vedením účetnictví v ruce, by nemělo jít o primární smysl výuky účetnictví na středních školách. Tento didaktický problém by se dal vyřešit například tím, že by byl zaveden samostatný volitelný předmět, kde by bylo vyučováno účetnictví v nějakém účetním softwaru. Dalším řešením by mohlo být vyčlenění jedné hodiny účetnictví týdně ve vyšších ročnících právě k výuce účetnictví na počítačích. V tomto případě by se ale školy podle mého názoru potýkaly s problémem nedostatečné kapacity počítačů.²⁶

Otázka výuky vedení účetnictví v účetním softwaru nesouvisí pouze s výukou účetnictví na středních školách, ale také na vyšších odborných školách a na vysokých školách. Sama jsem se setkala s názory mnoha studentů FFÚ VŠE v Praze, kteří by uvítali zavedení předmětu, ve kterém by se seznámili a naučili se pracovat v nějakém účetním programu. Já osobně bych to také ocenila.

1.6.3 Práce s učebnicí

Didaktický problém práce s učebnicí v předmětu účetnictví souvisí především se zastaráváním některých informací uvedených v učebnicích účetnictví. Výuka účetnictví je velmi závislá na používané učebnici. V závislosti na neustále se měnící právní úpravě účetnictví, by mělo docházet k pravidelným aktualizacím učiva v učebnicích. Aktualizace učebnic bývá řešena různými způsoby, například jsou vydávány pouze doplňky k již dříve vydaným učebnicím nebo jsou publikována upravená a aktualizovaná nová vydání. Jelikož ale ne všichni žáci si každý rok obstarávají nejnovější vydání učebnic, záleží především na učiteli, aby sledoval změny v legislativě, které mají dopad na výkladový text popřípadě na zadání příkladů a žáky na ně důrazně upozornil. Na většině obchodních akademií jsou při výuce předmětu účetnictví používány učebnice Ing. Pavla Štohl, který každoročně

²⁶ Rotport, M.; Fišerová, M.; Berková, K. Obecné otázky didaktiky účetnictví. *Didaktika základů účetnictví*, 1.vyd.; Oeconomica: Praha, 2011; Kapitola: Hlavní didaktické problémy předmětu účetnictví, s. 9–16. ISBN 978-80-245-1837-4.

vydává aktualizovaná vydání svých učebnic a tím pádem problém s aktuálností učiva odpadá.²⁷

1.6.4 Učivo o daňové evidenci

Kam v rámci předmětu účetnictví zařadit učivo o daňové evidenci? Daňová evidence nahradila od 1.1.2004 jednoduché účetnictví a slouží ke stanovení základu daně a následně i pro výpočet výše daně z příjmů fyzických osob. Je tedy nezbytné toto učivo vždy dotáhnout až k daňovému přiznání, protože jinak zařazení daňové evidence úplně postrádá svůj smysl.²⁸ Z toho vyplývá, že by žáci měli mít dostatečné znalosti o daních, které však v prvním roce studia účetnictví s největší pravděpodobností ještě nemají. Z tohoto hlediska by bylo lepší, zařadit učivo o daňové evidenci až do vyšších ročníků studia účetnictví. V učebnicích Ing. Pavla Štohla jsou ale studenti seznamováni se základy daňové evidence již v prvním díle třídílného souboru učebnic. Autor totiž v minulosti zařadil před učivo o podvojném účetnictví problematiku jednoduchého účetnictví. Když bylo ale v roce 2004 jednoduché účetnictví nahrazeno daňovou evidencí, autor v knize pouze nahradil kapitolu jednoduchého účetnictví za kapitolu daňové evidence, avšak pořadí kapitol zůstalo zachováno. Jelikož ale žáci nemají na začátku výuky účetnictví dostatečné znalosti daňové problematiky, přikláním se k názoru, že učivo o daňové evidenci by mělo být zařazeno až po probrání podvojného účetnictví.

1.6.5 Výuka Mezinárodních účetních standardů IFRS v sekundárním vzdělávání

Kurikulární reforma školství zavedla povinné zařazení výuky IFRS do učiva účetnictví. Problematika IFRS představuje pro žáky velmi obtížné učivo a aby bylo při její výuce dosaženo pozitivního efektu, je nezbytné, aby žáci měli pevné a kvalitní základy účetnictví.²⁹ Otázkou ale je, kam v rámci předmětu účetnictví zařadit učivo o Mezinárodních účetních standardech a jakým způsobem vůbec pojmout výuku Mezinárodních účetních standardů IFRS v sekundárním vzdělávání. Jde totiž o to, že neexistuje ještě dostatek

²⁷ Rotport, M.; Fišerová, M.; Berková, K. Obecné otázky didaktiky účetnictví. *Didaktika základů účetnictví*, 1.vyd.; Oeconomica: Praha, 2011; Kapitola: Hlavní didaktické problémy předmětu účetnictví, s. 9–16. ISBN 978-80-245-1837-4.

²⁸ Rotport, M.; Fišerová, M.; Berková, K. Obecné otázky didaktiky účetnictví. *Didaktika základů účetnictví*, 1.vyd.; Oeconomica: Praha, 2011; Kapitola: Hlavní didaktické problémy předmětu účetnictví, s. 9–16. ISBN 978-80-245-1837-4.

²⁹ BERKOVÁ, K. Odras současného stavu tvorby předpokladů žáků k výuce IFRS v sekundárním vzdělávání. In: RANDÁKOVÁ, Monika (ed.). *Rekodifikace práva*. Praha, 23.11.2013. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2013, s. 16–23. ISBN 978-80-245-1983-8.

didaktických pomůcek pro výuku IFRS anebo že například do učebních osnov předmětu účetnictví přibýlo učivo o Mezinárodních účetních standardech, ale hodinová dotace předmětu zůstala stejná. V současných aktuálních, obchodních akademiích při výuce účetnictví nejvíce používaných, učebnicích účetnictví Ing. Pavla Štohlá není problematika Mezinárodních účetních standardů IFRS vůbec zařazena. Rozhodnutí, kdy a jak zařadit výuku IFRS do předmětu Účetnictví, bylo ponecháno na zvážení každé konkrétní školy. Prostor je v tematickém celku Právní úprava účetnictví zařazeném ve 2. nebo 3. ročníku, nebo u učiva jednotlivých účtových tříd ve 3. ročníku, nebo ve 4. ročníku v rámci výuky závěrkových výkazů a finanční analýzy.³⁰ Z toho tedy vyplývá, že absolventi různých obchodních akademií budou mít různé a nejednotné znalosti z oblasti IFRS a dokonce si troufám říci, že někteří učitelé, ač by měli, učivo o IFRS do výuky účetnictví vůbec nezařadí.

1.7 Deskripce, analýza a komparace sylabu studijního předmětu 1FU211 Účetnictví 1 (VŠE) a osnov vyučovacího předmětu Účetnictví na obchodní akademii

1.7.1 Syllabus předmětu 1FU211 Účetnictví 1 (VŠE)

Předmět Účetnictví 1 se na VŠE vyučuje v různých modifikacích a pod různými kódy. Základní učivo tohoto předmětu je však stejné pro všechny studijní obory na VŠE a má za cíl poskytnout a rozšířit všeobecné ekonomické znalosti studentů VŠE. Jinými slovy každý student VŠE musí v rámci svého bakalářského studia absolvovat oborově povinný předmět účetnictví. Na Fakultě financí a účetnictví, studijním oboru Účetnictví a finanční řízení podniku (UC) je předmět Účetnictví 1 vyučován pro studenty bakalářského studijního programu se začátkem studia od akademického roku 2012/13 pod kódem 1FU211. (Pro studenty bakalářského studijního programu se začátkem studia do akademického roku 2011/12 byl tento předmět vyučován pod kódem 1FU201 a měl název Finanční účetnictví.) Předmět Účetnictví 1 je oborově povinný předmět, který je vyučován prezenčně, a to 2 hodiny přednášek týdně a 2 hodiny cvičení týdně při semestrální výuce. (1 hodina se zde rozumí 45 min.) Tento předmět je ohodnocen 6 ECTS kredity, což odpovídá 156 hodinám studijní

³⁰ FIALOVÁ, J. Zkušenosti s výukou účetnictví na Obchodní akademii, Plzeň. In: Trendy v ekonomickém vzdělávání Sborník mezinárodní vědecké konference 2013. Praha, 15.11.2013. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2013, s. 21-25. ISBN 978-80-245-1989-0.

zátěže. Kurz je vyučován v českém jazyce a je zakončen zkouškou. Podle doporučeného studijního plánu oboru Účetnictví a finanční řízení podniku (UC) pro nové studenty bakalářského studijního programu v akademickém roce 2013/14 je doporučeno odstudovat předmět 1FU211 Účetnictví 1 ve 3. semestru bakalářského studia.³¹ Zde se liší studijní plán od sylabu předmětu 1FU211 Účetnictví 1 pro letní semestr 2013/14, kde je uvedeno, že doporučený ročník studia pro tento předmět je 1. ročník bakalářského studia.³²

Studenti se v tomto předmětu seznamují s účetnictvím jako s nástrojem poskytujícím informace pro rozhodování vlastníků, managementu podniku, investorů na světových kapitálových trzích a dalších uživatelů účetních výkazů. Studenti se dozvídají o prvcích základních výkazů účetní závěrky a jejich obsahu. Učí se rozpoznávat, jaký vliv mají jednotlivé transakce a události na finanční situaci a výkonnost podniku. V neposlední řadě jsou také seznamováni s regulací a harmonizací účetnictví v evropském a světovém kontextu.

Obsahem předmětu, tak jak je uveden v sylabu předmětu 1FU211 – Účetnictví 1 (FFÚ – LS 2013/14), je vymezení pojmu účetnictví, význam a předmět účetnictví. Charakteristika úkolů a obsahu finančního účetnictví, kdo je uživatelem účetních výkazů. Definice účetních kategorií a pojmů, standardizace informačních výstupů z účetnictví. Jaké jsou elementy účetní metody: bilancování, dvoustranné účty, podvojný zápis. Základy účtování: dokumentace, kontrola, oceňování; účtování nevýsledkových transakcí. Účtování výsledkových transakcí: výdaje a příjmy, náklady a výnosy, náklady podle účelu; náklady podle druhů.

Jaké jsou modely koloběhu majetku v podniku obchodujícím se zbožím a v podniku produkujícím výrobky – odlišnosti a jejich důsledky. Seznámení s koncepčním rámcem účetních výkazů, cíli a charakteristikami účetního výkaznictví ve světových harmonizačních procesech. Směrnice EU, US GAAP a IFRS. Vymezení a členění, oceňování a odepisování dlouhodobých hmotných a dlouhodobých nehmotných aktiv. Vymezení, členění a oceňování zásob. Zásoby nakupované a zásoby vytvořené vlastní činností. Základní typy investic, jejich umístění v rozvaze, oceňování a transakce související s investicemi. Pohledávky a výnosové transakce - realizační princip, oceňování, aktuální pohledávky a podmíněná aktiva. Cizí

³¹ Studijní plány oborů bakalářského studia. Vysoká škola ekonomická v Praze. Fakulta financí a účetnictví [online]. Dostupné z: <http://fi.vse.cz/wp-content/uploads/2008/04/Obor-UC-2012-13.pdf>, cit. 26.3.2014

³² Sylabus předmětu 1FU211 – Účetnictví 1 (FFÚ – LS 2013/2014). Integrovaný studijní informační systém [online]. Dostupné z: https://isis.vse.cz/auth/katalog/syllabus.pl?zpet=/auth/katalog/index.pl?vzorek=1fu211,Dohledat=Dohledat,obdob=141,jak=dle_jmena;predmet=101517, cit. 26.3.2014.

zdroje a rezervy - základní typy závazků a jejich oceňování, aktuální a podmíněné závazky. Vlastní kapitál – struktura, specifika kapitálových společností, zvýšení a snížení základního kapitálu a transakce s ostatními složkami vlastního kapitálu. Výkaz o změnách ve vlastním kapitálu a výkaz o úplném výsledku hospodaření. Výkaz peněžních toků. Příloha k účetním výkazům. Audit účetní závěrky a její zveřejňování. Výroční zpráva.³³

Po úspěšném absolvování předmětu 1FU211 Účetnictví 1 by studenti měli být schopni orientovat se v účetní závěrce pro externí uživatele, měli by umět definovat a vysvětlit podstatu základních prvků účetních výkazů, zaznamenat nejčastější hospodářské transakce ve výkazech, měli by být schopni zapisovat jednotlivé transakce na konkrétní účty, připravit zjednodušenou verzi účetní závěrky a popsat hlavní znaky regulace a harmonizace účetnictví na národní úrovni i v mezinárodním kontextu.

Studijní zátěž tohoto předmětu (měřená v počtu hodin) je 156 hodin za semestr. Z toho příprava na cvičení/semináře zabere 26 hodin, příprava na přednášky 13 hodin, příprava na průběžný test (testy) 13 hodin, příprava na závěrečný test 26 hodin a zpracování případových studií 26 hodin. Celkem tedy příprava na přednášky, cvičení a testy a zpracování případových studií zabere 104 hodin v rámci jednoho semestru (13 týdnů). Zbýlých 52 hodin je účast na přednáškách a cvičeních. Kdybychom tedy 104 hodin rozpočítali na 1 týden v semestru, vyjde nám, že na hodiny účetnictví je zapotřebí připravovat se 8 hodin týdně.

Hodnocení, respektive hranice bodového hodnocení předmětu Účetnictví 1 jsou stejné jako u ostatních předmětů vyučovaných na VŠE. Aby byl student ohodnocen známkou 1 výborně, musí získat 90 – 100 % z celkového počtu bodů, kterého lze v předmětu maximálně dosáhnout. Za 75 – 89 % je udělována známka 2 velmi dobře, za 60 – 74 % známka 3 dobře a nakonec 0 – 59 % odpovídá známce 4 nedostatečně. V sylabu uvedené hodnocení ale není kompletní. Existuje ještě totiž možnost obdržet známku 4+. Tato známka je udělována studentům při splnění 50 – 59 % maximálního možného bodového ohodnocení a v takovém případě má student šanci jít na opravný termín. Mezi kritéria hodnocení předmětu 1FU211 Účetnictví 1 patří aktivita na přednáškách a cvičeních, která zakládá 10 % výsledné známky. Dále pak absolvování průběžného testu (testů) tvoří 15 % výsledné známky. 60 % konečného

³³ Sylabus předmětu 1FU211 – Účetnictví 1 (FFU – LS 2013/2014). Integrovaný studijní informační systém [online]. Dostupné z: https://isis.vse.cz/auth/katalog/syllabus.pl?zpet=/auth/katalog/index.pl?vzorek=1fu211_Dohledat=Dohledat.období=141_jak=dle_jmena:predmet=101517, cit.26.3.2014.

výsledku závisí na absolvování závěrečného testu a zpracování případových studií ovlivňuje výslednou známku z 15 %.

Předmět 1FU211 Účetnictví 1 je na studijním oboru Účetnictví a finanční řízení podniku předmětem státní závěrečné zkoušky v rámci bakalářského studijního programu.

1.7.2 Osnovy vyučovacího předmětu Účetnictví na obchodní akademii

Jelikož jsem absolvovala svou praxi v rámci vedlejší specializace Učitelství odborných ekonomických na Karlínské obchodní akademii a vyšší odborné škole (fakultní škola VŠE), rozhodla jsem se tuto kapitolu zpracovat na podkladě dokumentace této střední školy.

Všechny učební osnovy by měly být zpracovány podle jednotné základní struktury dané jednak RVP, jednak interními pravidly týmu zpracovávajícího ŠVP.³⁴ Ve schválených učebních osnovách může být dále provedena úprava vzdělávacího obsahu v rozsahu do 30 % celkové hodinové dotace. Tuto úpravu provádějí na jednotlivých školách předmětové komise, někdy jednotliví vyučující.

Předmět účetnictví je jedním z hlavních předmětů výuky na obchodních akademiích a je povinnou součástí maturitní zkoušky, a to nejen ústní části maturitní zkoušky, ale především její praktické části. Výuka předmětu účetnictví na obchodních akademiích probíhá ve skupinách o menším počtu žáků. Třída se pro potřeby výuky účetnictví rozdělí na dvě skupiny, kdy každá skupina může mít i jiného vyučujícího. Výhodou je, že má učitel více času věnovat se jednotlivým žákům, každý žák se dostane vícekrát ke slovu, má možnost lépe se zapojit do vyučování a říct svůj názor, popřípadě zeptat se na nejasnosti. Dochází tak ve větší míře k interakci mezi žákem a učitelem a k větší míře procvičení probraného učiva. S výukou účetnictví se na obchodních akademiích začíná ve druhém ročníku studia a pokračuje se až do čtvrtého ročníku. Jedná se o povinný vyučovací předmět.

Studenti Karlínské obchodní akademie si mohou vybrat celkem ze tří studijních zaměření: firemní finance, cestovní ruch, mezinárodní hospodářství. Pro potřeby této práce jsem si pro porovnání zvolila studijní zaměření firemní finance, jelikož si myslím, že studijní náplň tohoto zaměření je, nejbližší studijní náplní oboru Účetnictví a finanční řízení podniku (UC) na VŠE, na jehož studenty je zaměřená praktická část mé diplomové práce. Studijní zaměření firemní finance je charakterizováno: „*Toto zaměření připraví absolventy*

³⁴ Učební osnovy. Národní ústav odborného vzdělávání [online]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/kurikulum/ucebni-osnovy-1>, cit. 2.4.2014.

na pracovní pozici samostatně podnikajícího účetního nebo vedoucího účetního ve firmě či podniku, a to za předpokladu dobré orientace v systému daní ČR. Dále zde mají studenti ve čtvrtém ročníku možnost volby mezi předměty účetnictví veřejného sektoru a základy auditu. Tyto předměty jsou již úzce specializované, a proto jejich absolventům dávají velké možnosti v uplatnění na trhu práce.³⁵ Škola navíc studentům nabízí možnost „reálného podnikání“ na škole, a to buď v rámci studentského klubu, nebo občerstvení.

Předmět účetnictví je zde v rámci studijního zaměření firemní finance vyučován ve druhém ročníku 4 hodiny týdně, ve třetím ročníku také 4 hodiny týdně a ve čtvrtém ročníku 2 hodiny týdně. Ve čtvrtém ročníku si studenti ještě navíc volí jeden ze dvou povinně volitelných odborných předmětů Základy auditu nebo Účetnictví veřejného sektoru, oba s týdenní hodinovou dotací 3 hodiny.³⁶ (1 hodina se zde rozumí 45 min.).

Předmět účetnictví pomáhá rozvíjet ekonomické myšlení žáků. Zahrnuje učivo základů účetnictví, finančního a manažerského účetnictví a daňové evidence. Ve druhém ročníku, kdy žáci se studiem účetnictví teprve začínají, si osvojují základy účetnictví – jaká je podstata, význam a funkce účetnictví. Žáci se učí o náležitostech účetních dokladů, jak je správně vyhotovit a zpracovávat. Vymezují si základní pojmy – majetek, zdroje financování majetku, rozvaha, účet, podvojnost. Žáci se učí pracovat s účtovým rozvrhem a účtují o základních účetních operacích. Učivo třetího ročníku je zaměřeno především na účtování o zásobách, dlouhodobém majetku, krátkodobém finančním majetku. Žáci se věnují problematice zúčtovacích vztahů – účtování pohledávek, závazků z obchodních vztahů, DPH, mezd. Žáci se seznamují s daňovou evidencí a s právní úpravou účetnictví. Ve čtvrtém ročníku se žáci učí účtovat o nákladech a výnosech, o tvorbě, rozdělení a použití výsledku hospodaření. Seznamují se s podstatou manažerského účetnictví zaměřeného na pojmy hospodářské středisko, kalkulace, rozpočet. Žáci se seznamují s obsahem účetních výkazů a pojmy účetní uzávěrka a účetní závěrka.

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání v předmětu Účetnictví jsou stejná jako u ostatních předmětů vyučovaných na Karlínské obchodní akademii. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se hodnotí na vysvědčení těmito stupni prospěchu: 1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 -

³⁵ Studijní zaměření – firemní finance. Karlínská obchodní akademie [online]. Dostupné z: http://www.kollarovka.cz/cz/oa/firemni_finance, cit. 7.4.2014.

³⁶ Učební plán KOA a VOŠE (63-41-M/02 Obchodní akademie, zaměř. Firemní finance). Karlínská obchodní akademie [online]. Dostupné z: http://www.kollarovka.cz/uploads/ucebni_plan_ff.pdf, cit. 7.4.2014.

dostatečný, 5 – nedostatečný. Kritéria stupňů prospěchu jsou blíže specifikována ve školním řádu obchodní akademie.³⁷

*„Absolvent studijního zaměření firemní finance najde uplatnění na trhu práce hned po maturitě, protože získá hluboké praktické znalosti například z účetnictví. Bude připraven i na pokračování studia na vysokých ekonomických školách (větší hodinová dotace matematiky), na rozdíl od absolventů gymnázií bude mít přehled o účetnictví a ekonomii. Studium je zacíleno na praxi, studenti získají základy finanční gramotnosti a vyzkouší si reálné podnikání, ve škole povedou občerstvení nebo studentský klub. Podle volby speciálního předmětu ve 4. ročníku najdou uplatnění buď jako asistenti v kancelářích daňových poradců, auditorů, jako účetní v soukromém sektoru nebo jako asistenti nebo účetní na úřadech obcí, měst, úřadech práce, sociálních úřadech, finančních úřadech a v jiných orgánech státní správy.“*³⁸

1.7.3 Srovnání

Výuka Účetnictví 1 (1FU211) na VŠE na cvičeních probíhá za přítomnosti většího počtu studentů než výuka účetnictví na obchodních akademiích. Zatímco na cvičeních z Účetnictví 1 (VŠE) bývá až 25 studentů, na obchodních akademiích to bývá jen polovina třídy, což je asi 15 žáků i méně.

Od studentů VŠE je vyžadována větší míra samostatnosti při plnění úkolů. Studenti jsou „nuceni“ pracovat i mimo hodiny účetnictví. Během semestru jsou studenty v týmech zpracovávány rozsáhlé případové studie, jejichž výsledky studenti prezentují před ostatními kolegy.

Žáci obchodních akademií mají výhodu v tom, že nabyté účetní vědomosti si mohou vyzkoušet přímo ve škole v rámci školou organizované praxe. Tato praxe mívá podobu fiktivních firem, nebo jak bylo konkrétně uvedeno výše, žáci Karlínské OA mají možnost ve škole vést občerstvení nebo studentský klub.

Zatímco jsou žáci obchodních akademií od prvního okamžiku vedeni v hodinách účetnictví k používání účtového rozvrhu, což má za důsledek memorování čísel účtů

³⁷ Školní řád VOŠE a OA. Karlínská obchodní akademie [online]. Dostupné z: http://www.kollarovka.cz/uploads/skolni_rad_oa.pdf, cit. 7.4.2014.

³⁸ Profil absolventa – firemní finance. Karlínská obchodní akademie [online]. Dostupné z: http://www.kollarovka.cz/cz/oa/profil_absolventa, cit. 7.4.2014.

a účtovávání účetních případů bez jakékoliv logické souvislosti, studenti účetnictví na VŠE účetní rozvrh prakticky nepoužívají. Není zde totiž kladen důraz na čísla účtů nebo na jejich doslovné názvy, ale na logiku věci.

V předmětu účetnictví na VŠE je kladen mnohem větší důraz na provázanost účetních případů a jejich dopad na účetní výkazy.

Do předmětu účetnictví bývá na obchodních akademiích zařazována okrajově také problematika manažerského účetnictví. Jelikož problematika manažerského účetnictví je na oboru Účetnictví a finanční řízení podniku na VŠE vyučována v rámci samostatného předmětu, není zařazena a probírána v rámci předmětu 1FU211 Účetnictví 1.

1.8 Didaktická analýza a komparace povinné literatury k studijnímu předmětu 1FU211 Účetnictví 1 na VŠE a učebnic používaných na obchodních akademiích

Učebnice je důležitou učební pomůckou. Jedná se o textovou pomůcku, která je cíleně vytvářena pro použití ve školní praxi. Učebnice je didaktický prostředek pro učitele a zdroj obsahu vzdělávání pro žáky.

Učebnice, zejména ty pro primární a sekundární vzdělávání, jsou vytvářeny na základě státem vytvořených závazných kurikulárních dokumentů. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uděluje a odnímá učebnicím a učebním textům pro základní a střední vzdělávání schvalovací doložku na základě posouzení, zda jsou v souladu s cíli vzdělávání stanovenými školským zákonem, rámcovými vzdělávacími programy a právními předpisy. Školy mohou při výuce kromě učebnic a učebních textů uvedených v seznamu učebnic a učebních textů, kterým byla udělena schvalovací doložka, používat i další učebnice a učební texty, pokud nejsou v rozporu s cíli vzdělávání stanovenými školským zákonem, rámcovými vzdělávacími programy nebo právními předpisy a pokud svou strukturou a obsahem vyhovují pedagogickým a didaktickým zásadám vzdělávání. O použití těchto učebnic a učebních textů rozhoduje ředitel školy, který zodpovídá za splnění uvedených podmínek. Žákům středních škol, kteří plní povinnou školní docházku, a žákům se zdravotním postižením, kteří se vzdělávají ve středních školách, jsou bezplatně poskytovány učebnice a učební texty uvedené v seznamu učebnic a učebních textů, kterým byla udělena schvalovací doložka. Tyto učebnice

a učební texty jsou žáci povinni vrátit nejpozději do konce příslušného školního roku.³⁹

Žáci vyššího sekundárního vzdělávání, vyšších odborných škol a vysokých škol si učebnice hradí v plné výši sami. Vysokoškolské učebnice nepodléhají schvalování Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

*Ve struktuře učebnice rozlišujeme 36 komponentů. Každý z komponentů plní určitou specifickou funkci a k tomu používá specifický způsob svého vyjádření (verbální, nebo obrazovou). Kteroukoli učebnici lze vyhodnotit na základě toho, které z komponentů jsou v ní zastoupeny. Speciálními koeficienty se měří různé parametry didaktické vybavenosti učebnice.*⁴⁰

Komponenty:

I. Aparát prezentace učiva (celkem 14 komponent)

A. Verbální komponenty

- 1. Výkladový text prostý*
- 2. Výkladový text zpřesněný, zřehledněný*
- 3. Shrnutí učiva k celému ročníku*
- 4. Shrnutí učiva k tématům*
- 5. Shrnutí učiva k předchozím ročníkům*
- 6. Doplnující texty (dokumentační materiál, citace z pramenů, statistické tabulky,...)*
- 7. Poznámky a vysvětlivky*
- 8. Podtexty k vyobrazením*
- 9. Slovník pojmů, cizích slov aj.*

B. Obrazkové komponenty

- 1. Umělecká ilustrace*
- 2. Nauková ilustrace (schematické kresby, náčrty, grafické modely aj.)*
- 3. Fotografie*
- 4. Mapy, kartogramy, plánky, grafy, diagramy aj.*
- 5. Obrazová prezentace barevná (tj. použití nejméně jedné barvy odlišné od*

³⁹ Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání č. 561/2004 Sb. (tzv. Školský zákon). § 27 Učebnice, učební texty, školní potřeby. Cit. 9.4.2014.

⁴⁰ Průcha, J. Učebnice: Teorie a analýzy edukačního média. Příručka pro studenty, učitele, autory učebnic a výzkumné pracovníky. 1. vyd. Brno: Paido, 1998. ISBN 8085931494.

barvy běžného textu)

II. Aparát řídicí učení (celkem 18 komponent)

A. Verbální komponenty

- 1. Předmluva*
- 2. Návod k práci s učebnicí*
- 3. Celková stimulace (podněty k zamyšlení, otázky aj. před celkovým učivem k ročníku)*
- 4. Stimulace detailní (podněty k zamyšlení, otázky aj. před nebo v průběhu lekcí, témat)*
- 5. Odlišení úrovní učiva (základní – rozšiřující, povinné – nepovinné apod.)*
- 6. Otázky a úkoly za témata*
- 7. Otázky a úkoly k celému ročníku (opakování)*
- 8. Otázky a úkoly k předchozímu ročníku (opakování)*
- 9. Instrukce k úkolům komplexnější povahy (návody k pokusům, laboratorním pracím, pozorováním, aj.)*
- 10. Náměty pro mimoškolní činnosti s využitím učiva*
- 11. Explicitní vyjádření cílů učení pro žáky*
- 12. Prostředky a/nebo instrukce k sebehodnocení výkonů žáků (testy a jiné způsoby hodnocení výsledků učení)*
- 13. Výsledky úkolů a cvičení (správné řešení, správné odpovědi apod.)*
- 14. Odkazy na jiné zdroje informací (bibliografie, doporučená literatura aj.)*

B. Obrázkové komponenty

- 1. Grafické symboly označující určité části textu (poučky, pravidla úkoly, cvičení aj.)*
- 2. Užití zvláštní barvy pro určité části textu*
- 3. Užití zvláštního písma pro určité části verbálního textu (tučné písmo, kurzíva aj.)*
- 4. Využití přední nebo zadní obálky (předsádky) pro schémata, tabulky aj.*

III. Aparát orientační (celkem 4 komponenty)

A. Verbální komponenty

- 1. Obsah učebnice*
- 2. Členění učebnice na tematické bloky, kapitoly, lekce aj.*

3. *Marginálie, výhmaty, živá záhlaví aj.*

4. *Rejstřík (věcný, jmenný, smíšený)*

Nejprve zjišťujeme, zda se dané komponenty v učebnici nacházejí nebo ne. Poté co v učebnici zjistíme výskyt příslušných výše uvedených komponent, vypočítáme koeficienty, které charakterizují didaktickou vybavenost učebnice. Dílčí koeficienty se vypočítají jako podíl počtu využitých komponent a počet všech komponent v dané kategorii. Výsledek je uváděn v procentech. Rozlišujeme tyto dílčí koeficienty:

- koeficient využití aparátu prezentace učiva (E I)
- koeficient využití aparátu řídicího učení (E II)
- koeficient využití aparátu orientačního (E III)
- koeficient využití verbálních komponentů (E v)
- koeficient využití obrázkových komponentů (E o)

Celkový koeficient didaktické vybavenosti učebnice (E) se pak vypočítá na základě stejného principu, jako dílčí koeficienty. Je to procentní podíl realizovaných komponentů z počtu všech možných komponentů.

Všechny koeficienty mohou nabývat hodnot v rozmezí 0 - 100 %. Čím více se v učebnici hodnota určitého koeficientu blíží horní (maximální) hranici, tím je její didaktická vybavenost (v příslušné složce struktury) vyšší. Předností této procedury je její univerzální použití – může být aplikována na hodnocení učebnice kteréhokoli ročníku i předmětu. Na druhou stranu pomocí této metody hodnotíme spíše formální náležitosti učebnice než její obsahovou stránku a kvalitu v ní obsaženého učiva. Avšak i to jak je nebo není učebnice přehledná, strukturovaná, barevná, názorná nebo doplněná příklady významně ovlivňuje práci studentů s ní a pochopení učiva v ní obsaženého.

1.8.1 Základní literatura k studijnímu předmětu 1FU211 Účetnictví 1 na VŠE

Jako základní literatura k předmětu 1FU211 Účetnictví 1 jsou v sylabu tohoto předmětu uvedeny tyto publikace: Teorie účetnictví (výběr z problematiky) od M. Janhuby, Finanční účetnictví: světový koncept IFRS/IAS od D. Kovanicové, Účetnictví v příkladech: repetitorium k základům účetnictví od J. Peláka a Sbíрка příkladů z účetnictví 1 od J. Roubíčkové a kolektivu.

Skripta Účetnictví v příkladech: repetitorium k základům účetnictví od J. Peláka jsou napsaná velmi jednoduchým jazykem, kterému studenti určitě porozumí. Je zde minimum odborných termínů a autor se vše snaží vysvětlit na praktických příkladech a polopaticky. Problematika podvojného účetnictví je zde zpracovaná přehledným a zábavným způsobem. Jak uvádí sám autor hned v úvodu knihy, kapitoly jsou velmi provázané, důležité věci jsou mnohokrát opakovány, výklad se opírá o selský rozum a logiku a velká část teorie zde není zmíněna. Autor, z důvodu kompletního nastudování teorie a správného akademického vyjadřování, doporučuje a odkazuje na jinou literaturu, zejména pak na dvě výše zmíněné učebnice účetnictví. Tato skripta mají za úkol seznámit studenty s podstatou a základy účetnictví a vyložit účetnictví co možná nejjednodušším způsobem. Studenti by po prostudování této učebnice měli chápat, co znamenají pojmy jako náklady, výnosy, příjmy, výdaje, pohledávky, rezervní fond, rezervy, vlastní kapitál, cash flow apod. Podle toho, co je napsáno v úvodu skript, by se studenti měli naučit orientovat v účetní legislativě, interpretovat výstupy účetnictví, chápat vztah mezi účetnictvím a finanční analýzou a naučit se chápat vztah mezi daněmi a účetnictvím. Nakonec, jak sám autor říká, kniha je zaměřená na účetnictví, nikoli na účtování. Mimo jiné to například znamená, že v celých skriptech není uvedeno jediné číslo účtu. Skripta mají 200 stran a jejich obsah tvoří tyto základní kapitoly: K čemu je účetnictví vlastně dobré?; Rozvaha; Účtování; Výsledovka; Náklady a výnosy: KDY; Náklady a výnosy: časové rozlišení; Marže podniku, který poskytuje služby; Marže výrobního podniku; Marže obchodního podniku; Dlouhodobá hmotná a nehmotná aktiva; Znehodnocení dlouhodobých aktiv; Investice: akcie; Úroky; Pochybné a nedobytné pohledávky; Rezervy; Vlastní kapitál; Cash flow.

Učebnice Teorie účetnictví (výběr z problematiky) od M. Janhuby je více odborná a obsahově obsáhlejší než dříve zmíněná skripta. Učebnice se zabývá přehledem a objasněním problémů, které jsou společné účetním soustavám ve světě, tedy studenti se zde již dočítají o pohledech IAS/IFRS a US GAAP. V knize opět nejsou používána konkrétní čísla účtů. Kniha se záměrně nesoustřeďuje na konkrétní podobu soustavy účtů platnou v aktuálních podmínkách národní ekonomiky. Učebnice má 175 stran a její obsah tvoří tyto základní kapitoly: Účetnictví, účtování, účetní záznamy – předmět; Účetní soustavy – druhy účetnictví; Teorie podvojného účetnictví; Teorie účtů a soustav účtů; Teorie bilancí: Klasické a novější bilanční názorové školy, Bilanční analýza – přehled; Účetní formy; Momenty z historie účetnictví.

Třetí výše uvedenou knihou je Finanční účetnictví: světový koncept IFRS/IAS od D. Kovanicové. Předmětem knihy je hlavně globální, světový koncept finančního účetnictví, tedy pohled IAS/IFRS a US GAAP. Kniha je tedy pro studenty, kteří se setkávají s účetnictvím poprvé, složitější v tom, že nejenže jsou zde odborné termíny, velké množství teorie, ale také v některých případech odlišný pohled českých účetních předpisů a mezinárodních účetních předpisů na jednu věc. Učebnice má 524 stran a její obsah tvoří tyto základní kapitoly: Všeobecný rámec účetních výkazů: Regulace a harmonizace, Koncepční rámec účetních výkazů, Oceňování aktiv a závazků; Základní složky aktiv a pasiv: Dlouhodobý majetek, Zásoby, Pohledávky, peníze, tržby, Investice, Závazky, Vlastní kapitál, Odložené a akruální položky; Výkazy: Rozvaha, Výsledovka, Výkaz peněžních toků, Konsolidované účetní výkazy, Audit účetních výkazů, Výkazy malých a středních podniků, Finanční analýza, Etické problémy v účetnictví. Na rozdíl od předchozích dvou publikací, obsahuje tato kniha na začátku každé kapitoly výukové cíle, což napomáhá motivovat studenty ke studiu. Stejně jako v předchozích dvou zmíněných publikacích, ani v této nejsou používána konkrétní čísla účtů.

Následující tabulka popisuje didaktickou vybavenost učebnic.

Tabulka 10: Didaktická vybavenost základní literatury k předmětu 1FU211 Účetnictví 1

	Janhuba	Kovanicová	Pelák
Aparát prezentace učiva			
Verbální komponenty			
Výkladový text prostý	ANO	ANO	ANO
Výkladový text zpřesněný, zřehledněný	ANO	ANO	ANO
Shrnutí učiva k celému ročníku	NE	NE	NE
Shrnutí učiva k tématům	NE	NE	NE
Shrnutí učiva k předchozím ročníkům	NE	NE	NE
Doplňující texty	ANO	ANO	NE
Poznámky a vysvětlivky	ANO	ANO	ANO
Podtexty k vyobrazením	ANO	ANO	ANO
Slovník pojmů, cizích slov aj.	NE	ANO	NE
Obrázkové komponenty			
Umělecká ilustrace	NE	NE	NE
Nauková ilustrace	ANO	ANO	ANO
Fotografie	NE	NE	NE
Mapy, kartogramy, plánky, grafy, diagramy aj.	NE	ANO	NE
Obrazová prezentace barevná	NE	NE	NE
Aparát řídicí učení			
Verbální komponenty			
Předmluva	ANO	ANO	ANO
Návod k práci s učebnicí	NE	NE	NE

	Janhuba	Kovaníková	Pelák
Aparát řídicí učení			
Verbální komponenty			
Celková stimulace	NE	NE	ANO
Stimulace detailní	NE	NE	ANO
Odlišení úrovní učiva	ANO	NE	NE
Otázky a úkoly za témata	NE	NE	ANO
Otázky a úkoly k celému ročníku	NE	NE	NE
Otázky a úkoly k předchozímu ročníku	NE	NE	NE
Instrukce k úkolům komplexnější povahy	NE	NE	NE
Náměty pro mimoškolní činnosti s využitím učiva	NE	NE	NE
Explicitní vyjádření cílů učení pro žáky	NE	ANO	NE
Prostředky a/nebo instrukce k sebehodnocení výkonů žáků	NE	NE	NE
Výsledky úkolů a cvičení	ANO	ANO	ANO*
Odkazy na jiné zdroje informací	ANO	ANO	ANO
Obrázkové komponenty			
Grafické symboly označující určité části textu	NE	NE	NE
Užití zvláštní barvy pro určité části textu	NE	NE	NE
Užití zvláštního písma pro určité části verbálního textu	ANO	ANO	ANO
Využití přední nebo zadní obálky (předsádky) pro schémata, tabulky aj.	NE	NE	NE
Aparát orientační			
Verbální komponenty			
Obsah učebnice	ANO	ANO	ANO
Členění učebnice na tematické bloky, kapitoly, lekce aj.	ANO	ANO	ANO
Marginálie, výhmaty, živá záhlaví aj.	ANO	ANO	NE
Rejstřík (věcný, jmenný, smíšený)	NE	ANO	NE

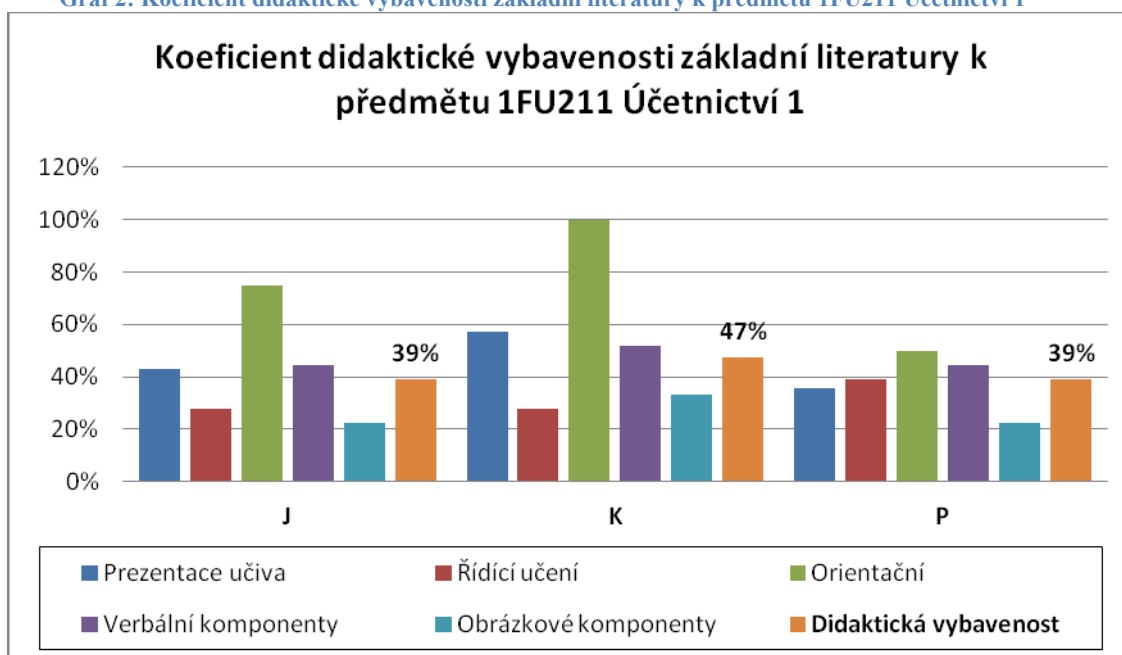
* Výsledky příkladů ano, odpovědi na otázky za kapitolami ne.

Tabulka 11: Koefficient didaktické vybavenosti základní literatury k předmětu 1FU211 Účetnictví I

Aparát	Komponenty celkem			Realizované komponenty			Koefficient			Hodnota koeficientu		
	J	K	P	J	K	P	J	K	P	J	K	P
Prezentace učiva	14			6	8	5	E I			0,429	0,571	0,357
Řídicí učení	18			5	5	7	E II			0,278	0,278	0,389
Orientační	4			3	4	2	E III			0,75	1	0,5
Verbální komponenty	27			12	14	12	E v			0,444	0,519	0,444
Obrázkové komponenty	9			2	3	2	E o			0,222	0,333	0,222
Didaktická vybavenost	36			14	17	14	E			0,388	0,472	0,388

Zde bych znovu ráda zdůraznila, že pomocí této metody hodnotíme spíše formální náležitosti učebnice než její obsahovou stránku a kvalitu v ní obsaženého učiva. Koeficient didaktické vybavenosti učebnic *Teorie účetnictví* (výběr z problematiky) od M. Janhuby a *Účetnictví v příkladech: repetitorium k základům účetnictví* od J. Peláka dosahuje stejných hodnot. V učebnici od autora Janhuby vyšla v tomto testu jako nejslabší část aparát řídicí učení. V učebnici například chybí vyjádření výukových cílů, otázky a úkoly za témata nebo podněty k zamyšlení. V učebnici od autora Peláka vyšla jako nejslabší část aparát prezentace učiva, což je logické, vzhledem k jednoduchosti textu a jen to potvrzuje cíl, s jakým autor učebnici psal. Ze tří výše uvedených a analyzovaných knih, dopadla nejlépe učebnice *Finanční účetnictví: světový koncept IFRS/IAS* od D. Kovanicové, kde hodnota orientačního aparátu dosahuje dokonce 100 %.

Graf 2: Koeficient didaktické vybavenosti základní literatury k předmětu 1FU211 Účetnictví 1

1.8.2 Učebnice používané k předmětu Účetnictví na obchodních akademiích

Pro výuku předmětu Účetnictví se na většině obchodních akademií aktuálně využívají učebnice Ing. Pavla Štohl. Jedná se o třídílný soubor učebnic doplněný sbírkami úloh, které jsou pravidelně aktualizovány a každoročně vydávány. Všechny tři díly mají formát A4, mají měkké desky a jsou doplněny vzorovým účtovým rozvrhem pro podnikatele

Učebnice Účetnictví 2013 – 1. díl je určena především pro studenty druhého ročníku obchodních akademií a středních odborných škol s výukou účetnictví. Učebnice má 154 stran

a její obsah tvoří tyto základní kapitoly: Úvod do účetnictví, Účetní doklady, Majetek podniku a zdroje financování majetku, Daňová evidence, Základy účetnictví, Základní účtování na syntetických účtech, Účetní technika, Souvislý příklad. Výklad je doplněn řadou schémat a řešených i neřešených příkladů. U vybraných kapitol učebnice je možné využívat interaktivní učební pomůcky, jako jsou videoukázky doplněné o výpočty, odkazy na zákony, interaktivní účtovací schémata a testy, které jsou přístupné po registraci na webu. Doporučená cena učebnice je 140 Kč.⁴¹ Sbíрка příkladů k učebnici Účetnictví 2013 – 1. díl je zpracována jako pracovní sešit k učebnici Účetnictví - 1. díl. Ke každé kapitole jsou uvedeny úlohy na procvičení probraného učiva, které je možné vypracovávat přímo do učebnice. Doporučená cena Sbířky příkladů k učebnici Účetnictví 2013 – 1. díl je 120 Kč.⁴²

Učebnice Účetnictví 2013 – 2. díl je určena pro studenty třetího ročníku obchodních akademií a středních odborných škol s výukou účetnictví. Učebnice navazuje na učebnici Účetnictví - 1. díl. Učebnice má 213 stran a obsahuje tyto základní kapitoly: Opakovací příklad, Zásoby, Dlouhodobý majetek, Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé úvěry, Zúčtovací vztahy, Kapitálové účty a dlouhodobé závazky, Náklady a výnosy, Účetní uzávěrka, Účetní závěrka. Výklad je opět doplněn řadou schémat a řešených i neřešených příkladů a u vybraných kapitol učebnice mohou studenti využívat interaktivní učební pomůcky, které jsou přístupné po registraci na webu. Doporučená cena učebnice je 140 Kč. K učebnici existuje také sbírka příkladů, kde si studenti mohou dále procvičovat probrané učivo. Doporučená cena Sbířky příkladů k učebnici Účetnictví 2013 – 2. díl je 120 Kč.

Učebnice Účetnictví 2013 – 3. díl je určena pro studenty čtvrtého ročníku obchodních akademií a středních odborných škol s výukou účetnictví. Učebnice navazuje na předchozí dva díly, má 174 stran a obsahuje tyto základní kapitoly: Opakovací příklad, Manažerské účetnictví, Formy podnikání z účetního a daňového hlediska, Finanční analýza, Souvislý účetní příklad s účetními doklady, Souvislý příklad na zpracování na počítači. Souvislé příklady na konci učebnice jsou shrnutím za tři roky studia účetnictví a mají sloužit jako příprava k praktické části maturitní zkoušky. Doporučená cena tohoto dílu učebnice je 120

⁴¹ Vzdělávací středisko a jazyková škola Ing. Pavel Štohl. Učebnice účetnictví [online]. Dostupné z: <http://ucebnice.stohl-znojmo.cz/>, cit. 9.4.2014.

⁴² Vzdělávací středisko a jazyková škola Ing. Pavel Štohl. Učebnice účetnictví [online]. Dostupné z: <http://ucebnice.stohl-znojmo.cz/>, cit. 9.4.2014.

Kč. Namísto Sbírky příkladů je k tomuto dílu učebnice vydán Souvislý účetní příklad s účetními doklady 2013 za doporučenou cenu 110 Kč.

V níže uvedené tabulce jsem se pokusila zanalyzovat didaktickou vybavenost všech tří dílů učebnice Účetnictví od Ing. Pavla Štohl.

Tabulka 12: Didaktická vybavenost učebnice Účetnictví 2013 - 1. díl, 2. díl, 3. díl (Štohl, P.)

Učebnice Účetnictví Ing. Pavel Štohl	1. díl	2. díl	3. díl
Aparát prezentace učiva			
Verbální komponenty			
Výkladový text prostý	ANO	ANO	ANO
Výkladový text zpřesněný, zřehledněný	ANO	ANO	ANO
Shrnutí učiva k celému ročníku	NE	NE	NE
Shrnutí učiva k tématům	NE	NE	NE
Shrnutí učiva k předchozím ročníkům	NE	NE	NE
Doplňující texty	NE	NE	NE
Poznámky a vysvětlivky	ANO	ANO	ANO
Podtexty k vyobrazením	ANO	ANO	ANO
Slovník pojmů, cizích slov aj.	NE	NE	NE
Obrázkové komponenty			
Umělecká ilustrace	NE	NE	NE
Nauková ilustrace	ANO	ANO	ANO
Fotografie	NE	NE	NE
Mapy, kartogramy, plánky, grafy, diagramy aj.	NE	NE	NE
Obrazová prezentace barevná	NE	NE	NE
Aparát řídicí učení			
Verbální komponenty			
Předmluva	ANO	ANO	ANO
Návod k práci s učebnicí	NE	NE	NE
Celková stimulace	NE	NE	NE
Stimulace detailní	NE	NE	NE
Odlišení úrovně učiva	NE	NE	NE
Otázky a úkoly za témata	ANO	ANO	ANO
Otázky a úkoly k celému ročníku	ANO	NE	ANO
Otázky a úkoly k předchozímu ročníku	NE	ANO	ANO
Instrukce k úkolům komplexnější povahy	NE	NE	NE
Náměty pro mimoškolní činnosti s využitím učiva	NE	NE	NE
Explicitní vyjádření cílů učení pro žáky	NE	NE	NE
Prostředky a/nebo instrukce k sebehodnocení výkonů žáků	NE	NE	NE
Výsledky úkolů a cvičení	ANO*	ANO*	ANO*
Odkazy na jiné zdroje informací	ANO	ANO	ANO
Obrázkové komponenty			
Grafické symboly označující určité části textu	ANO	ANO	ANO
Užití zvláštní barvy pro určité části textu	ANO	ANO	ANO
Užití zvláštního písma pro určité části verbálního textu	ANO	ANO	ANO
Využití přední nebo zadní obálky (předsádky) pro schémata, tabulky aj.	NE	NE	NE

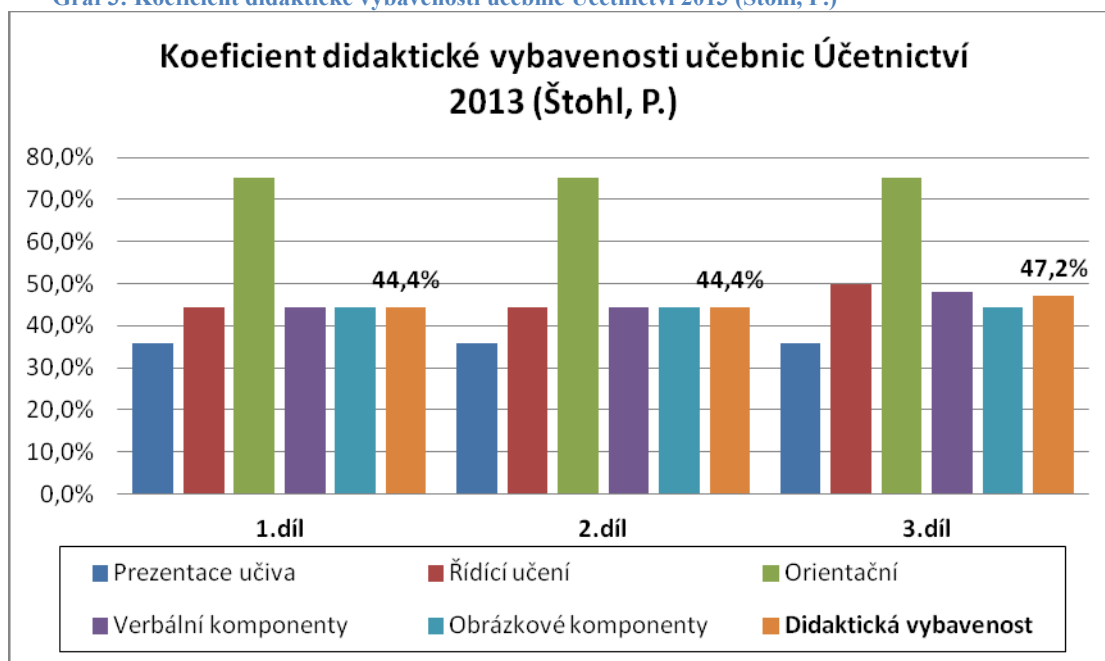
<i>Učebnice Účetnictví Ing. Pavel Štohl</i>	<i>1. díl</i>	<i>2. díl</i>	<i>3. díl</i>
Aparát orientační			
Verbální komponenty			
Obsah učebnice	ANO	ANO	ANO
Členění učebnice na tematické bloky, kapitoly, lekce aj.	ANO	ANO	ANO
Marginálie, výhmaty, živá záhlaví aj.	ANO	ANO	ANO
Rejstřík (věcný, jmenný, smíšený)	NE	NE	NE

** Pouze u některých příkladů.*

Tabulka 13: Koefficient didaktické vybavenosti učebnice Účetnictví 2013 - 1. díl, 2. díl, 3. díl (Štohl, P.)

Aparát	Komponenty celkem			Realizované komponenty			Koefficient			Hodnota koeficientu		
	1.díl	2.díl	3.díl	1.díl	2.díl	3.díl	1.díl	2.díl	3.díl	1.díl	2.díl	3.díl
Prezentace učiva	14			5	5	5	E I			0,357	0,357	0,357
Řídící učení	18			8	8	9	E II			0,444	0,444	0,5
Orientační	4			3	3	3	E III			0,75	0,75	0,75
Verbální komponenty	27			12	12	13	E v			0,444	0,444	0,481
Obrázkové komponenty	9			4	4	4	E o			0,444	0,444	0,444
Didaktická vybavenost	36			16	16	17	E			0,444	0,444	0,472

Graf 3: Koefficient didaktické vybavenosti učebnic Účetnictví 2013 (Štohl, P.)

Na základě výše uvedených výsledků, je patrné, že všechny tři díly učebnice si jsou svoji didaktickou vybaveností velmi blízké. Můžeme říci, že didaktická vybavenost všech tří

dílů učebnice Účetnictví 2013 od Ing. P. Štohla je podle zvolených kritérií podprůměrná. Největší slabinou je aparát prezentace učiva, v rámci kterého vnímám já osobně jako největší nedostatek chybějící shrnutí učiva za jednotlivými kapitolami.

Jelikož jsem měla možnost, v rámci své praxe výuky účetnictví na obchodní akademii, pracovat s prvním dílem učebnice přímo v hodinách s žáky, ráda bych zde upozornila podle mého názoru na nedostatek. V kapitole Základy účetnictví, podkapitole Rozvaha (str. 41) je zobrazená zjednodušená struktura rozvahy, kde v rámci oběžných aktiv je položka pohledávky zařazena až za položky zásoby a krátkodobý finanční majetek. Toto řazení pohledávek až za položku krátkodobý finanční majetek nepovažuji za vhodné zejména z toho důvodu, že aktiva by měla být v rozvaze členěna podle jejich likvidnosti a to zde není dodrženo.⁴³

1.8.3 Srovnání literatury používané při výuce předmětu účetnictví na obchodních akademiích a na VŠE

Jelikož podstatou předmětu účetnictví na VŠE je, aby studenti chápali smysl jednotlivých transakcí, dokázali logicky odvozovat řešení účetních případů a dokázali posoudit vliv transakcí a událostí na finanční situaci a výkonnost podniku, nelpí se zde na konkrétních číslech účtů, což se odráží i v literatuře k tomuto předmětu. Na druhou stranu v učebnici účetnictví Ing. Pavla Štohla jsou čísla účtů uváděna již v prvním díle souboru učebnic. Součástí každého dílu učebnice účetnictví od Ing. Pavla Štohla je také vzorový účtový rozvrh, se kterým žáci obchodních akademií pravidelně pracují v hodinách účetnictví.

Obsahem předmětu 1FU211 Účetnictví 1 na VŠE není učivo manažerského účetnictví, forem podnikání z účetního a daňového hlediska nebo například učivo finanční analýzy. Na tyto problematiky totiž na VŠE existují samostatné specializované předměty. Tato skutečnost se opět odráží v učebnicích účetnictví pro předmět 1FU211, kde tato témata většinou nenajdeme. Na rozdíl od toho, v učebnicích účetnictví Ing. Pavla Štohla tato témata najdeme, konkrétně ve třetím dílu souboru učebnic, určeného pro čtvrtý ročník obchodních akademií.

V učebnicích pro obchodní akademie najdeme více příkladů k procvičení dané problematiky. Učebnice místy připomínají spíše pracovní sešity. Zadání příkladů zde

⁴³ Štohl, P. *Učebnice Účetnictví 1. díl*, 14. vyd.; Ing. Pavel Štohl s.r.o.: Znojmo, 2013.

obsažených je také někdy přizpůsobeno řešení na počítači. Učebnice účetnictví Ing. Pavla Štohlů jsou také více barevné a strukturovanější. Výkladového textu zde není tolik jako ve vysokoškolských učebnicích.

Existuje také rozdíl v práci s učebnicemi určenými pro obchodní akademie a učebnicemi pro vysoké školy. Zatímco na obchodních akademiích využívají učitelé učebnice přímo při práci v hodině, učebnice pro vysoké školy jsou určeny více pro samostudium studentů.

1.9 Hodnocení předmětu 1FU211 Účetnictví 1 studenty

Informace o tom, jak hodnotí předmět Účetnictví 1FU211 sami studenti VŠE, jsem čerpala ze studentského serveru *vseborec.cz*. Jelikož předmět 1FU211 byl dříve vyučován pod identem 1FU201, brala jsem v úvahu také reakce a připomínky uvedené k tomuto identu. Následující text jsem zpracovala na základě nejnovějších příspěvků studentů k výše uvedeným identům předmětů.

U studentů převládá názor, že se jedná o zajímavý předmět, který je zábavný a jehož výhodou je, že se zde nemusí nic učit nazpaměť, ale že stačí logicky uvažovat. Studenti se shodují na tom, že vypracování případových studií, které jsou podmínkou pro absolvování předmětu, je velmi pracné a časově náročné. Jelikož jsou případové studie vypracovávány v týmech, studenti na serveru hojně doporučují vybrat si do týmu spolehlivé a pracovité spolužáky. U studentů se také často objevuje negativní názor na odečítání bodů u závěrečného testu za chybně zodpovězenou otázku.

Studenti z gymnázií, kteří se na VŠE setkávají s předmětem účetnictví poprvé, uvádějí, že se předmět i bez předešlých zkušeností s účetnictvím dá zvládnout a pochopit. Mezi recenzemi studentů z gymnázií a studentů z obchodních akademií nejsou překvapivě nijak významné rozdíly. Studenti obchodních akademií uvádí, že jim předmět na jednu stranu přijde jednoduchý, protože se s mnoha informacemi setkali již na střední škole, na druhou stranu ale zase uvádí, že jelikož je předmět účetnictví na VŠE vyučován jinak, museli se některé věci přeučovat a některé věci pro ně byly úplně nové.

Co mě ale překvapilo, byl často se vyskytující názor studentů o tom, že: „Na závěrečný test stačí propočítat posledních pár vzorových testů ze sbírky a u testu nemáte za hodinu co dělat.“ Jelikož já osobně jsem tento předmět absolvovala ještě v době před vydáním skript Závěrečné testy z účetnictví I: (soubor variant) od kolektivu autorů,

mohu upřímně říci, že příprava na závěrečný test byla mnohem náročnější. Studenti se dále shodují na tom, že u závěrečného testu není nutné účtovat na „těčka“. Člověk se tím jen zamotá, zabere mu to spoustu času a správného výsledku se stejně mnohdy nedobere. *Prostě jenom sčítejte a odčítejte a správného výsledku se doberete rychle.*⁴⁴ Tuto teorii mohu potvrdit z vlastní zkušenosti, kdy já jsem se při psaní závěrečného testu pokoušela vše zaúčtovat na předpřipravená „těčka“ a nakonec jsem se do účtování tak zamotala, že mi vypršel čas a ke správnému výsledku jsem se stejně nedopočítala.

Celkově je předmět hodnocen studenty spíše kladně. Největší negativa, která studenti předmětu 1FU211, respektive 1FU201 připisují, je velká pracnost a náročnost na přípravu na jednotlivé vyučovací hodiny v průběhu semestru. Nicméně bez tohoto neustálého procvičování a příprav by studenti nezískali potřebné dovednosti.

2 Praktická část

2.1 Názory vyučujících předmětu Účetnictví 1 na VŠE na spolupráci se studenty při hodinách

Do praktické části mé diplomové práce jsem také zapracovala názory vyučujících předmětu Účetnictví 1 na VŠE na spolupráci se studenty při hodinách - meritorně v tom smyslu, zda jsou rozpoznatelné rozdíly mezi studenty gymnasií a obchodních akademií. O spolupráci jsem požádala a oslovila vyučující, kteří podle sylabu předmětu 1FU211 učí tento předmět. Vyučujícím jsem položila následující tři otázky:

- 1) *Jsou ve cvičeních z 1FU211 patrné rozdíly mezi absolventy gymnasií a absolventy obchodních akademií? (např. Spolupracují s Vámi při hodinách více absolventi obchodních akademií? Navštěvují Vaše konzultační hodiny více absolventi gymnasií? Jsou patrné rozdíly ve výsledcích z polosemestrálních testů mezi absolventy gymnasií a obchodních akademií? Jsou patrné rozdíly v myšlenkových pochodech při řešení úkolů...)*

⁴⁴ Reference (předměty). VŠE BOREC.cz [online]. Dostupné z: http://www.vseborec.cz/reference_predmety.php?selpredmet=1107&page=2, cit. 28.4.2014.

- 2) *Co podle Vás činí absolventům gymnasií/obchodních akademií v předmětu 1FU211 největší potíže?*
- 3) *Vidíte předchozí studium účetnictví na obchodní akademii spíše jako výhodu nebo nevýhodu pro další studium účetnictví na VŠE? (Na jednu stranu mají absolventi obchodních akademií již nějaké znalosti z účetnictví, a tudíž se s nimi může na cvičeních lépe spolupracovat, na druhou stranu trochu jiné pojetí výuky účetnictví jim může zamotat hlavu.)*

Z 10 oslovených vyučujících mi pouze 3 poslali zpět své názory a odpovědi. Zde uvádím komentář k jednotlivým bodům, podle toho, jak na otázky odpověděli vyučující předmětu 1FU211.

Ad1) Vyučující na tuto otázku odpovídali celkem jednotně. Shodli se na tom, že nelze říci, zda jsou ve cvičeních z 1FU211 patrné rozdíly mezi absolventy gymnasií a absolventy obchodních akademií. Vyučující nemají jasnou představu o tom, kdo je z gymnasia a kdo z obchodní akademie, a tak nelze ani říci, zda jsou mezi studenty rozdíly ve výsledcích z testů. Studenti nejsou ve třídě jako izolovaní jedinci, ale koncepce cvičení je nastavena tak, aby studenti na cvičení aktivně pracovali, a to všichni bez rozdílu. Cvičení jsou koncipována tak, aby docházelo k maximálnímu zapojení všech studentů, bez ohledu na jejich předchozí zkušenosti s účetnictvím. Vyučující se snaží přistupovat k vedení cvičení tak, aby pracovala celá třída.

Rozdíly v myšlenkových pochodech jsou určitě patrné, neboť se liší rozdíl vstupních znalostí o účetnictví. Studenti z OA spíše řeší izolované problémy z jednoho hlediska, zatímco gymnazisté uvažují více abstraktně a z mnoha úhlů. Absolventi gymnasií se lépe orientují, protože nejsou zatíženi pojetím účetnictví na střední škole. S pokračujícím semestrem se jakékoliv rozdíly postupně smazávají a na konci semestru už jsou na tom obě skupiny cca stejně. Jeden z vyučujících také odpověděl, že myšlenkové pochody studentů se snaží ovlivnit žádoucím směrem ještě před cvičením, prostřednictvím studia povinné literatury.

Ad2) Podle názoru vyučujících činí absolventům gymnasií v předmětu 1FU211 největší potíže terminologie, účetní metoda práce (zejména ze začátku logika účtování). Naopak u absolventů obchodních akademií je potíž s omezeným pohledem na podstatu účetnictví (velmi často zúženo pouze na podklad pro daně a splnění informační povinnosti) a s existencí více možných řešení určité problematiky.

Ad3) Absolventi obchodní akademie mají zcela jistě výhodu proti absolventům gymnasií v předchozí zkušenosti s pojmovým aparátem a "technikou účtování." To je však náplň prvních několika cvičení, následně by tuto znalost měli mít všichni studenti. Nezáleží na typu vystudované školy, nýbrž na ochotě se vzdělávat a hlavně na otevřenosti k alternativním řešením, které nejsou v souladu s dosud získanými znalostmi. Jestliže student z OA přijde s tím, že všechno zná, zejména v základním kurzu 1FU211 tvrdě narazí. Není výjimkou, že se zatvrdí a odmítá přijmout koncepci kurzu. To, co je vykládáno, považuje za nesmysl, protože se to výrazně odchyluje od znalostí ze střední školy. Má pocit, že se snažíme shodit to, co dělal na střední škole. Což pochopitelně není pravda, nicméně studenti si odlišný přístup výuky berou jako osobní útok. Pokud ale nastoupí s otevřenou myslí, velmi rychle prohlubují své dosavadní znalosti, navíc poznání alternativ jim pomáhá přijít na to, proč něčemu na střední škole nerozuměli.

2.2 Metodika výzkumu

Výzkumný soubor zahrnuje studenty Vysoké školy ekonomické Fakulty financí a účetnictví studijního oboru Účetnictví a finanční řízení podniku. Jedná se o studenty, kteří v ZS 2013/2014 nebo v letním semestru 2013/2014 absolvovali základní kurz 1FU211 Účetnictví 1. Dále pak výzkumný soubor zahrnuje žáky čtvrtého ročníku Obchodní akademie Kollárova v Praze.

Z celkového počtu 520 studentů kurzu 1FU211, kterým byl dotazník zaslán k vyplnění, se ověření účetních znalostí zúčastnilo celkem 120 studentů Vysoké školy ekonomické Fakulty financí a účetnictví studijního oboru Účetnictví a finanční řízení podniku, kteří v ZS nebo LS 2013/2014 absolvovali základní kurz 1FU211 Účetnictví 1. Konkrétně 96 studentů, kteří kurz absolvovali v zimním semestru 2013/2014, 21 studentů, kteří kurz absolvovali v letním semestru 2013/2014 a 3 studenti, kteří kurz studovali jak v zimním, tak v letním semestru. Soubor zahrnoval 83 absolventů gymnázií, 33 absolventů obchodních akademií popřípadě ekonomických lyceí a 4 absolventy jiných středních škol. (Kvůli malému počtu absolventů ostatních středních škol ve vzorku, nejsou tito zobrazováni zvlášť v níže uvedených grafech, kvůli zkreslení grafu.) Ve vzorku bylo 43 mužů a 77 žen. Dále výzkumný soubor zahrnuje 56 žáků čtvrtého ročníku Obchodní akademie Kollárova v Praze. Z toho 17 mužů a 39 žen. Celkový výzkumný vzorek činí 176 respondentů.

Účetní znalosti a schopnosti studentů jsem zjišťovala pomocí testu z účetnictví, který jsem sestavila podle vlastního uvážení, tak aby na otázky v něm obsažené byli schopni odpovědět jak studenti VŠE po absolvování základního kurzu účetnictví, tak studenti čtvrtého ročníku OA (viz příloha). Otázky, které jsou uvedené v testu, jsem sestavovala na základě učiva účetnictví obsaženého v povinné literatuře pro kurz 1FU211, respektive pro předmět účetnictví na obchodní akademii. Při sestavování testu jsem se také orientovala podle sylabu 1FU211 a učebních osnov předmětu účetnictví na obchodní akademii.

Ověření účetních znalostí studentů VŠE bylo realizováno v červnu 2014 prostřednictvím zaslání odkazu k vyplnění testu umístěného na internetu na školní emailovou adresu studentů. U žáků OA Kollárova bylo šetření provedeno v říjnu 2014 prostřednictvím papírové podoby testu, který žáci vyplňovali při hodině účetnictví.

Vyhodnocení proběhlo následně po získání všech testů od všech respondentů cílové skupiny. Výstupy z testu jsou v této diplomové práci popsány nejen v podobě slovní interpretace, ale u některých okruhů otázek i v podobě grafické.

Test byl rozdělen celkem do čtyř částí. První část byla zaměřena na posouzení pravdivosti tvrzení a obsahovala 12 jednoduchých tvrzení, u kterých měli studenti zaškrtnout buď A – tvrzení je pravdivé nebo N – tvrzení je nepravdivé. Druhá část obsahovala dvě otevřené otázky, na které stačilo odpovědět několika slovy. Třetí část pak sestávala ze 14 uzavřených otázek, v rámci kterých bylo i více správných odpovědí. V poslední, čtvrté, části pak respondenti odpovídali na závěrečné otázky týkající se jejich osoby.

Předpokládala jsem, že k vyplnění testu bude studentům stačit 10 min. Jak se nakonec ukázalo, většině respondentů trvalo vyplnění testu 10 – 30 min. (87 % respondentů).

2.3 Odpovědi – 1.část testu – rozhodnutí o pravdivosti tvrzení

Jak již bylo uvedeno výše, první část testu byla zaměřena na posouzení pravdivosti tvrzení a obsahovala 12 jednoduchých tvrzení, u kterých měli studenti zaškrtnout buď A - tvrzení je pravdivé nebo N – tvrzení je nepravdivé. Výsledky této části testu jsou zobrazeny v následující tabulce. Správné odpovědi jsou zvýrazněny žlutě.

Tabulka 14: Rozhodnutí o pravdivosti tvrzení

Tvrzení	STUDENTI VŠE												Žáci OA Kollárova (n=56)						
	Absolventi Gymnázia (n=83)				Absolventi obchodní akademie nebo ekonomického lycea (n=33)				Absolventi ostatních středních škol (n=4)										
	Četnost odpovědí				Četnost odpovědí				Četnost odpovědí				Četnost odpovědí						
	Počet		%		Počet		%		Počet		%		Počet			%			
	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	Nez.	ANO	NE	Nez.	
1.	9	74	11%	89%	4	29	12%	88%	0	4	0%	100%	14	38	4	25%	68%	7%	
2.	58	25	70%	30%	28	5	85%	15%	2	2	50%	50%	34	21	1	61%	37%	2%	
3.	8	75	10%	90%	4	29	12%	88%	1	3	25%	75%	28	24	4	50%	43%	7%	
4.	3	80	4%	96%	1	32	3%	97%	0	4	0%	100%	27	28	1	48%	50%	2%	
5.	24	59	29%	71%	9	24	27%	73%	1	3	25%	75%	32	23	1	57%	41%	2%	
6.	9	74	11%	89%	5	28	15%	85%	1	3	25%	75%	34	21	1	61%	37%	2%	
7.	76	7	92%	8%	30	3	91%	9%	3	1	75%	25%	31	23	2	55%	41%	4%	
8.	69	14	83%	17%	26	7	79%	21%	4	0	100%	0%	26	28	2	46%	50%	4%	
9.	17	66	20%	80%	8	25	24%	76%	0	4	0%	100%	46	8	2	82%	14%	4%	
10.	61	22	73%	27%	28	5	85%	15%	4	0	100%	0%	21	34	1	37%	61%	2%	
11.	12	71	14%	86%	1	32	3%	97%	2	2	50%	50%	20	34	2	36%	61%	3%	
12.	61	22	73%	27%	28	5	85%	15%	1	3	25%	75%	30	25	1	54%	44%	2%	

Všechny odpovědi správně mělo pouze 23 studentů základního kurzu účetnictví 1FU211 na VŠE z celkových 120 dotazovaných. Z toho 15 studentů byli absolventi gymnázia, 4 studenti byli absolventi obchodní akademie a 4 absolventi ekonomického lycea, 12 žen a 11 mužů. Všichni z těchto 23 studentů, absolvovali předmět napoprvé. Naopak studenti s nejvyšším počtem chyb, tedy 5 a 6 chyb, jsou také převážně absolventi gymnázia. Překvapilo mě, že v rámci této části testu neexistuje otázka, která by byla zodpovězena všemi studenty správně. Nejméně chyb udělali studenti VŠE v otázce číslo 4, kde měli rozhodnout o tom, zda zisk minulého roku je aktivem účetní jednotky. Na tuto otázku odpověděli jen 4 studenti špatně. Studenti nejvíce chybovali v otázkách číslo 5, číslo 2 a 12. V otázce číslo 5 měli studenti rozhodnout o pravdivosti tvrzení, že náklady a výnosy jsou ve výsledovce rozdělené na provozní, investiční a mimořádné. Podle mého názoru byla většina chyb v této otázce způsobena nepozorností a zbrklostí studentů. V této otázce šlo o to, aby si studenti uvědomili, že v rámci výkazu zisku a ztráty se náklady a výnosy dělí na provozní, finanční a mimořádné, zatímco peněžní toky ve výkazu cash flow se člení na peněžní toky z provozní činnosti, z investiční činnosti a z financování. Z vlastní zkušenosti vím, že se toto studentům hodně plete. V otázce číslo 2 pak měli studenti rozhodnout, zda jsou v hlavní knize a v deníku uvedeny totožné záznamy, jen jsou jinak uspořádané. Studenti se učí a většinou si i pamatují,

že v hlavní knize jsou účetní zápisy uspořádány z hlediska věcného (systematicky) a v deníku jsou účetní zápisy uspořádány z hlediska časového (chronologicky)⁴⁵. Mnohdy už si to ale nespojí do souvislosti, že se jedná o ty samé účetní zápisy, které jsou jen jinak uspořádané. U tvrzení číslo 12, tedy že nelze tvořit opravné položky k závazkům, podle mého názoru studenti chybovali mimo jiné i z toho důvodu, že si důkladně nepřečetli, že tvrzení začíná negací a v tom případě správná odpověď měla být ANO, je pravda, že nelze tvořit opravné položky k závazkům.

V rámci jednotlivých otázek této části testu chybovaly více ženy než muži, jedinou výjimkou je tvrzení číslo 4, které říká, že zisk minulého roku je aktivem účetní jednotky. Zde naopak více chybovali muži než ženy.

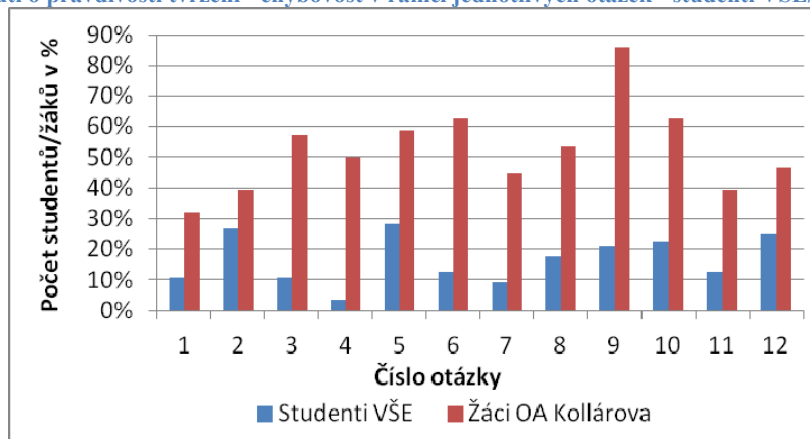
Studenti, kteří absolvovali předmět 1FU211 v ZS 2013/2014 dopadli v této části testu lépe než studenti, kteří předmětem prošli v LS 2013/2014. To si vysvětlují dvěma skutečnostmi: jednak tím, že v čase provádění šetření (červen 2014) neměli studenti zapsaní v letním semestru v kurzu 1FU211 za sebou ještě zkoušku z tohoto předmětu. Za druhé, studenti, kteří prošli kurzem již v zimním semestru, měli v LS 2013/2014 nejspíš zapsaný navazující kurz 1FU202 *Finanční účetnictví II.*, ve kterém si zopakovali některé znalosti ze základního kurzu a navázali novým rozšiřujícím učivem. Co mě překvapilo, byla skutečnost, že mezi studenty, kteří uvedli, že předmět 1FU211 absolvují už podruhé, nebyl ani jeden, který by měl tuto část testu bez chyby nebo pouze s jednou chybou. Čekala bych, že studenti, kteří prošli kurzem 1FU211 dvakrát, budou dosahovat lepších výsledků než studenti, kteří kurz absolvovali napoprvé.

Žáci OA Kollárova dopadli v této části testu výrazně hůř. Z 56 žáků nebyl ani jeden žák, který by odpověděl na všechna tvrzení správně. Dokonce nebyl ani jeden žák, který by měl méně než 3 chyby. Jako chybu jsem počítala i nezodpovězení otázky. Překvapilo mě, že na rozdíl od studentů VŠE, kdy ani jeden ze 120 dotazovaných nevynechal odpověď na jedinou otázku, žáci OA Kollárova odpovědi na některé otázky vynechali. Z 56 dotazovaných žáků jich 13 nechalo aspoň jedno tvrzení nezodpovězené. V průměru udělal jeden žák v této části testu 6 chyb, což je jen 50% úspěšnost. Žáci nejvíce chybovali v otázce číslo 9, ve které se měli rozhodnout, zda je pravdivé tvrzení, že vlastní kapitál je součástí základního kapitálu. Správná odpověď byla samozřejmě, že ne, protože je to přesně naopak,

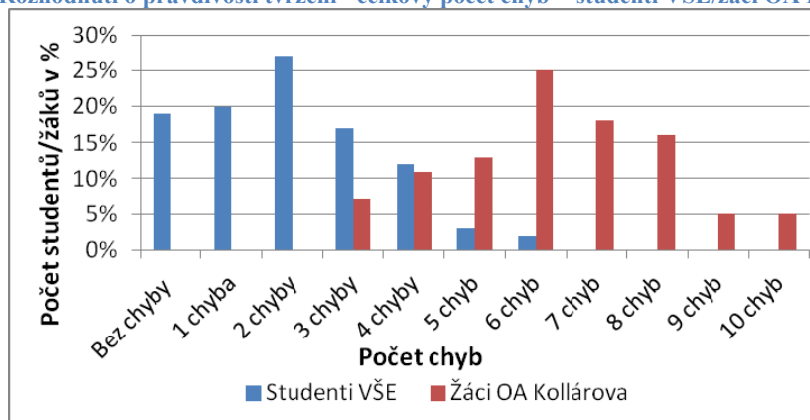
⁴⁵ Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb. §13. Cit. 7.10.2014.

tedy že základní kapitál je součástí vlastního kapitálu. 86 % žáků odpovědělo na tuto otázku špatně. Takto vysoká neúspěšnost zrovna u této otázky mě velmi překvapila. Přestože jsem byla vyučující na OA Kollárova upozorněna, že žáci příliš neznají vazbu účetních případů na účetní výkazy a strukturu účetních výkazů, domnívám se, že se jedná o základy, které by žáci maturitního ročníku určitě znát měli. Naopak nejméně chybovali žáci u tvrzení č.1, tedy že aktiva brutto = pasiva, kde správnou odpověď, že tvrzení je nepravdivé, vědělo 68 % dotázaných.

Graf 4: Rozhodnutí o pravdivosti tvrzení - chybovost v rámci jednotlivých otázek - studenti VŠE/žáci OA Kollárova

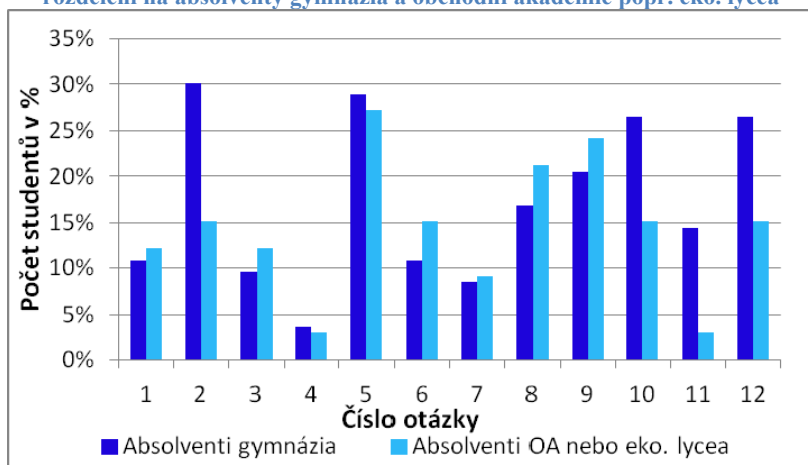

Graf 5: Rozhodnutí o pravdivosti tvrzení - celkový počet chyb - studenti VŠE/žáci OA Kollárova

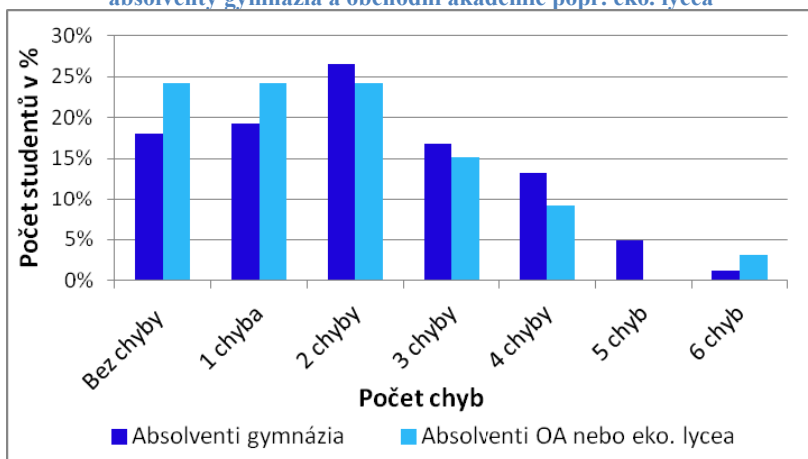

Absolventi gymnázia nejvíce chybovali v otázce č. 2, kde měli rozhodnout, zda jsou v hlavní knize a v deníku uvedeny totožné záznamy, jen jsou jinak uspořádané. Velký počet chyb udělali také v otázkách č. 5, 10 a 12. Naopak nejméně chyb udělali absolventi gymnázia v otázce č. 4 o tom, zda zisk minulého roku je aktivem účetní jednotky. Absolventi obchodní akademie nebo ekonomického lycea udělali nejvíce chyb v otázce č. 5, kde se měli rozhodnout o pravdivosti tvrzení, že náklady a výnosy jsou ve výsledovce rozdělené na provozní, investiční a mimořádné. Dále hodně chybovali v otázkách č. 9 a 8. Nejméně chyb udělali pak v otázkách č. 4 a č. 11.

Graf 6: Rozhodnutí o pravdivosti tvrzení - chybovost v rámci jednotlivých otázek - studenti VŠE kurzu 1FU211 v rozdělení na absolventy gymnázia a obchodní akademie popř. eko. lycea

Graf 7: Rozhodnutí o pravdivosti tvrzení – celkový počet chyb - studenti VŠE kurzu 1FU211 v rozdělení na absolventy gymnázia a obchodní akademie popř. eko. lycea

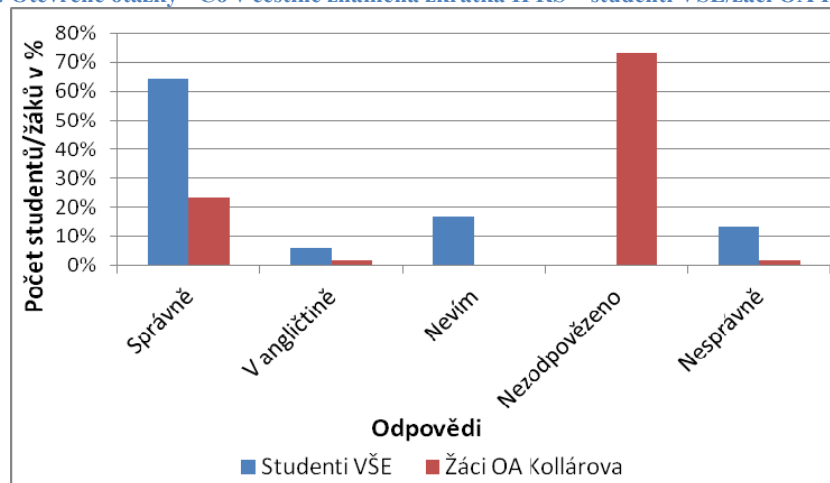
Z výše uvedených grafů je patrné, že v této části testu dopadli lépe absolventi obchodní akademie popřípadě ekonomického lycea, než absolventi gymnázia. Menšího počtu chyb dosahoval větší podíl studentů, kteří byli absolventy obchodní akademie. Mezi absolventy obchodní akademie pak nebyl ani jeden, který by měl 5 chyb, dva studenti pak měli 6 chyb, z čehož jeden byl absolvent gymnázia a druhý byl absolvent obchodní akademie.

2.4 Odpovědi – 2. část testu – otevřené otázky

Tato část obsahovala dvě otevřené otázky, na které stačilo odpovědět několika slovy. V první otázce jsem se studentů ptala na to, co v češtině znamená zkratka IFRS. Podle sylabu předmětu 1FU211 je obsahem tohoto předmětu mimo jiné také seznámení studentů s koncepčním rámcem účetních výkazů, cíli a charakteristikami účetního výkaznictví ve světových harmonizačních procesech. Směrnicemi EU, US GAAP a IFRS. Studenti by tudíž neměli mít problém odpovědět na tuto otázku. Také žáci obchodní akademie by neměli

mít s odpovědí na tuto otázku potíže, protože jak jsem již uvedla výše, kurikulární reforma školství zavedla povinné zařazení výuky IFRS do učiva účetnictví. Jak ale vyplývá z níže uvedených grafů, opak je pravdou.

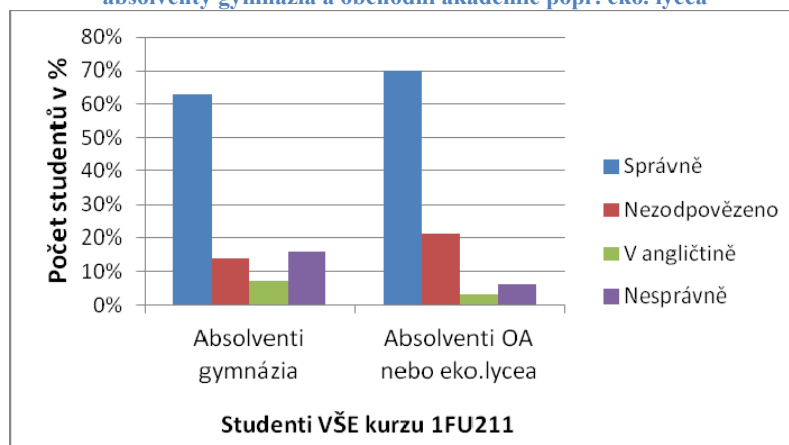
Graf 8: Otevřené otázky - Co v češtině znamená zkratka IFRS – studenti VŠE/žáci OA Kollárova

Na tuto otázku odpovědělo správně 64 % studentů základního kurzu účetnictví 1FU211. Z toho 52 studentů byli absolventi gymnázia, 23 studentů byli absolventi obchodní akademie popřípadě ekonomického lycea a 2 studenti byli absolventi jiné střední školy. U žáků OA Kollárova byla úspěšnost této otázky mnohem nižší. Pouze 23 % dotázaných vědělo správnou odpověď. Většina žáků OA Kollárova pak na otázku vůbec neodpověděla. Pobavila mě odpověď jedné žačky OA Kollárova, jedničkařky, která napsala, že zkratka IFRS znamená interní firemní rentabilitní sazby.

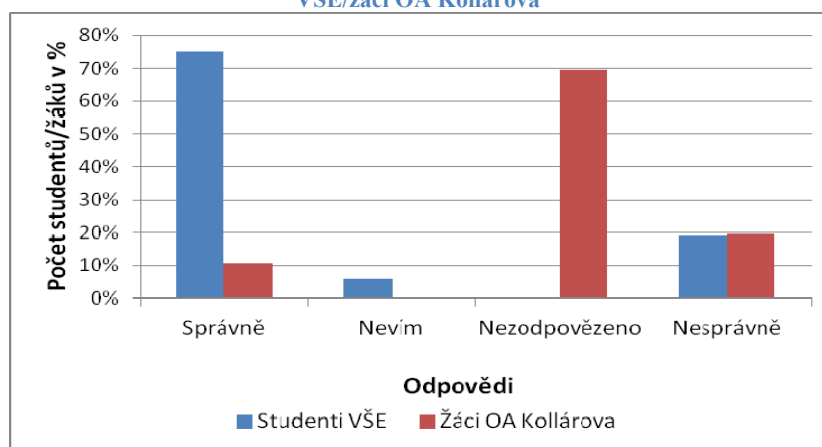
Z níže uvedeného grafu je patrné, že v této otázce byli z dotázaných studentů kurzu 1FU211 o něco úspěšnější absolventi OA nebo ekonomických lyceí než absolventi gymnázií. Na tuto otázku odpovědělo správně všech 23 studentů, kteří měli předchozí část testu o pravdivosti tvrzení bez chyby. Naopak oba studenti, kteří měli v předchozí části testu největší počet chyb, na tuto otázku také odpověděli správně.

Graf 9: Otevřené otázky - Co v češtině znamená zkratka IFRS – studenti VŠE kurzu 1FU211 v rozdělení na absolventy gymnázia a obchodní akademie popř. eko. lycea

Ve druhé otevřené otázce jsem se studentů ptala na to, jaká je vazba mezi účetním výkazem rozvaha a výkazem zisku a ztráty. Na tuto otázku mi stačila jednoduchá odpověď, že vazbou mezi oběma výkazy je výsledek hospodaření. Studenti kurzu 1FU211 byli ve svých odpovědích na tuto otázku úspěšnější než tomu bylo u předchozí otevřené otázky, u žáků OA Kollárova tomu bylo přesně naopak. Na tuto otázku odpovědělo správně 75 % studentů základního kurzu účetnictví 1FU211 a pouze 11 % žáků OA Kollárova.

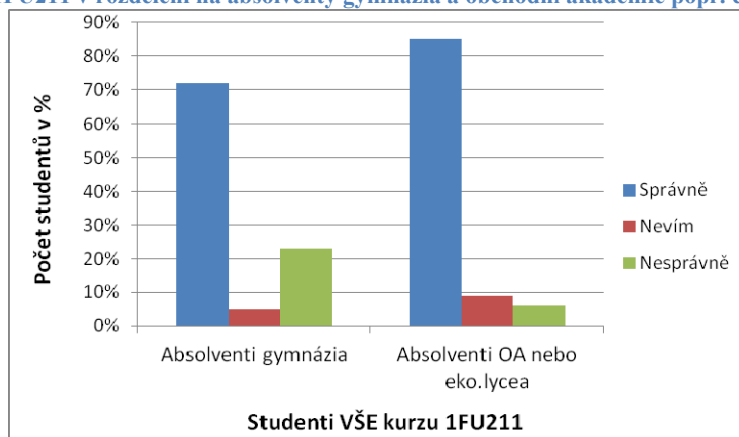
Graf 10: Otevřené otázky – Jaká je vazba mezi účetním výkazem rozvaha a výkazem zisku a ztráty - studenti VŠE/žáci OA Kollárova

Z 90 správných odpovědí jich 60 patřilo absolventům gymnázia, 28 absolventům obchodní akademie a 2 absolventům jiných středních škol. Mezi časté odpovědi studentů VŠE, které ve vztahu k účetnímu výkazu rozvaha a výkazu zisku a ztráty jsou sice pravdivé, nicméně jako odpověď na výše uvedenou otázku jsem je nemohla uznat jako správné, patřily: oba výkazy jsou součástí účetní závěrky, rozvaha je stavový výkaz a výkaz zisku a ztráty je tokový výkaz. U žáků OA Kollárova pak patřily mezi opakující se odpovědi rovnovážnost a peněžní hodnota.

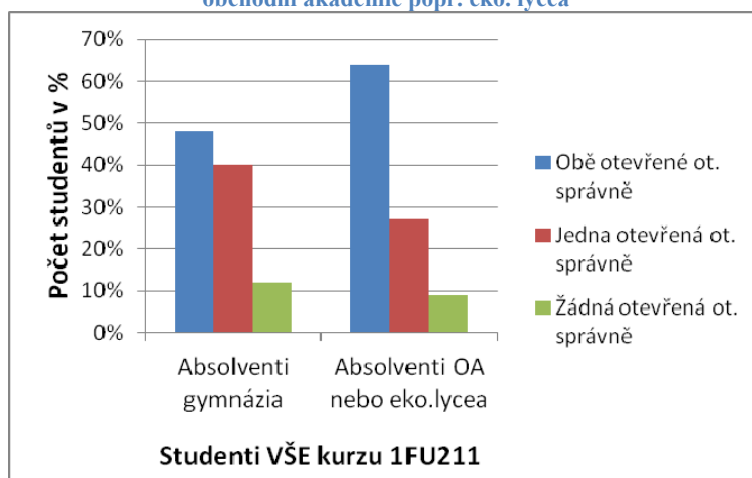
Z níže uvedeného grafu vyplývá, že v této otázce byli z dotázaných studentů kurzu 1FU211, stejně jako v předchozí otázce, o něco úspěšnější absolventi OA případně ekonomických lyceí než absolventi gymnázií.

Graf 11: Otevřené otázky - Jaká je vazba mezi účetním výkazem rozvaha a výkazem zisku a ztráty – studenti VŠE kurzu 1FU211 v rozdělení na absolventy gymnázia a obchodní akademie popř. eko. lycea

Tuto část testu, tedy odpověď na obě otevřené otázky, mělo správně 62 studentů 1FU211. Z toho 40 studentů byli absolventi gymnázia, 21 studentů byli absolventi obchodní akademie nebo ekonomického lycea a 1 student byl absolventem jiné střední školy.

Graf 12: Odpovědi na obě otevřené otázky studenti VŠE kurzu 1FU211 v rozdělení na absolventy gymnázia a obchodní akademie popř. eko. lycea

Do tohoto okamžiku má test správně (tvrzení + otevřené otázky) jen 13 studentů ze 120 dotázaných. Z toho 6 studentů jsou absolventi obchodní akademie nebo ekonomického lycea a na posledním vysvědčení na střední škole dostali z předmětu účetnictví známku 1. Zbýlých 7 studentů jsou absolventi gymnázia. U studentů kurzu 1FU211 je zřejmá vazba mezi jejich odpověďmi a známkou z předmětu účetnictví na posledním vysvědčení na střední škole (v případě, že na střední škole studovali předmět účetnictví). Studenti, kteří v první části testu, tedy rozhodování o pravdivosti tvrzení, měli nejméně chyb (0 nebo 1 chyba) a dále

odpověděli na obě otevřené otázky správně a zároveň již na střední škole absolvovali předmět účetnictví, měli na posledním vysvědčení z předmětu účetnictví známku 1 nejvýše 2. Naopak mezi odpověďmi žáků OA Kollárova na otázky obsažené v obou částech testu a známkou z předmětu účetnictví na posledním vysvědčení na střední škole není zřejmá žádná souvislost.

2.5 Odpovědi – 3. část testu – multiple-choice

Tato část testu obsahovala 14 otázek s mnohočetným výběrem. V každé z otázek byly respondentům nabídnuty 4 možné odpovědi (a, b, c, d), přičemž u každé otázky mohlo být i více správných odpovědí. Zároveň ale nebyla otázka, u které by byly všechny z nabízených možností správně nebo naopak, kde ani jedna z nabízených možností nebyla správná. Tuto část testu jsem se rozhodla vyhodnotit následujícím způsobem: za každou správně označenou odpověď jsem přidělila 1 bod a za každou neoznačenou nesprávnou odpověď jsem také přidělila 1 bod. Celkový počet bodů za danou otázku jsem pak vypočítala jako počet přidělených bodů lomeno počet variant odpovědí v úloze.

Výsledky této části testu jsou zobrazeny v následující tabulce. Správné odpovědi jsou zvýrazněny žlutě.

Otázka	Odpovědi	STUDENTI VŠE						Žáci OA Kollárova (n=56)	
		Absolventi Gymnázia (n=83)		Absolventi obchodní akademie nebo ekonomického lycea (n=33)		Absolventi ostatních středních škol (n=4)			
		Četnost odpovědí		Četnost odpovědí		Četnost odpovědí		Četnost odpovědí	
		Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
1.	a	29	35%	25	76%	1	25%	20	36%
	b	58	70%	31	94%	2	50%	28	50%
	c	11	13%	0	0%	0	0%	8	14%
	d	68	82%	25	76%	4	100%	30	54%
2.	a	32	39%	17	52%	0	0%	17	30%
	b	17	20%	5	15%	3	75%	28	50%
	c	54	65%	26	79%	3	75%	15	27%
	d	7	8%	4	12%	0	0%	11	20%
3.	a	61	73%	28	85%	1	25%	18	32%
	b	38	46%	20	61%	2	50%	19	34%
	c	5	6%	2	6%	0	0%	26	46%
	d	74	89%	30	91%	4	100%	21	38%

Otázka	Odpovědi	STUDENTI VŠE						Žáci OA Kollárova (n=56)	
		Absolventi Gymnázia (n=83)		Absolventi obchodní akademie nebo ekonomického lycea (n=33)		Absolventi ostatních středních škol (n=4)			
		Četnost odpovědí		Četnost odpovědí		Četnost odpovědí			
		Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
4.	a	52	63%	20	61%	3	75%	19	34%
	b	28	34%	14	42%	2	50%	26	46%
	c	18	22%	9	27%	2	50%	15	27%
	d	1	1%	0	0%	1	25%	14	25%
5.	a	53	64%	28	85%	3	75%	19	34%
	b	9	11%	4	12%	1	25%	20	36%
	c	57	69%	26	79%	2	50%	20	36%
	d	0	0%	0	0%	0	0%	13	23%
6.	a	7	8%	1	3%	1	25%	12	21%
	b	3	4%	1	3%	0	0%	11	20%
	c	70	84%	31	94%	3	75%	25	45%
	d	5	6%	0	0%	0	0%	13	23%
7.	a	10	12%	3	9%	1	25%	11	20%
	b	8	10%	2	6%	0	0%	14	25%
	c	22	27%	3	9%	1	25%	19	34%
	d	61	73%	30	91%	3	75%	26	46%
8.	a	7	8%	3	9%	0	0%	17	30%
	b	78	94%	29	88%	2	50%	14	25%
	c	45	54%	20	61%	3	75%	21	38%
	d	34	41%	19	58%	1	25%	15	27%
9.	a	0	0%	2	6%	0	0%	11	20%
	b	80	96%	28	85%	4	100%	17	30%
	c	2	2%	2	6%	0	0%	12	21%
	d	11	13%	6	18%	0	0%	24	43%
10.	a	8	10%	5	15%	0	0%	12	21%
	b	75	90%	28	85%	4	100%	28	50%
	c	19	23%	8	24%	2	50%	20	36%
	d	40	48%	13	39%	4	100%	27	48%
11.	a	25	30%	9	27%	1	25%	13	23%
	b	75	90%	33	100%	4	100%	40	71%
	c	74	89%	16	48%	3	75%	12	21%
	d	43	52%	24	73%	2	50%	20	36%
12.	a	63	76%	27	82%	2	50%	15	27%
	b	76	92%	29	88%	4	100%	28	50%
	c	11	13%	5	15%	0	0%	12	21%

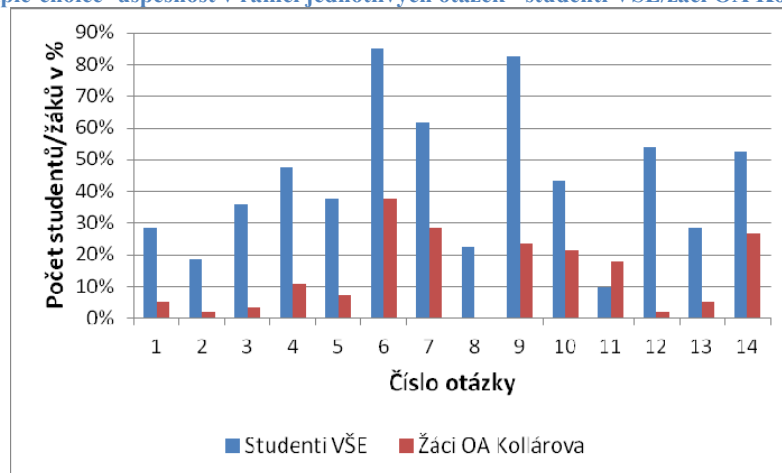
Otázka	Odpovědi	STUDENTI VŠE						Žáci OA Kollárova (n=56)	
		Absolventi Gymnázia (n=83)		Absolventi obchodní akademie nebo ekonomického lycea (n=33)		Absolventi ostatních středních škol (n=4)			
		Četnost odpovědí		Četnost odpovědí		Četnost odpovědí		Četnost odpovědí	
		Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
	d	57	69%	26	79%	4	100%	21	38%
13.	a	16	19%	4	12%	0	0%	12	21%
	b	57	69%	23	70%	3	75%	27	48%
	c	1	1%	0	0%	0	0%	12	21%
	d	31	37%	19	58%	3	75%	16	29%
14.	a	48	58%	22	67%	3	75%	18	32%
	b	28	34%	6	18%	2	50%	21	38%
	c	11	13%	9	27%	0	0%	15	27%
	d	1	1%	0	0%	0	0%	9	16%

Studenti VŠE udělali nejméně chyb v otázce číslo 6, která se týkala způsobu účtování na účtu Změna stavu zásob výrobků. 102 z celkových 120 studentů odpovědělo, správně, tedy zaškrtnulo možnost c, že na účet Změna stavu zásob výrobků se účtuje ve vlastních nákladech, na straně MD i Dal. Naopak nejvíce chyb udělali studenti v otázce číslo 11, ve které měli označit správně záúčtované transakce. Pouze 12 ze 120 studentů odpovědělo na tuto otázku zcela správně.

Žáci OA Kollárova dosáhli v této části testu výrazně horších výsledků. Při vyhodnocování jimi vyplněných dotazníků jsem měla pocit, že své odpovědi v mnoha případech spíše natipovali. Dokonce i v otázce číslo 11 týkající se označení správného záúčtování transakcí, kde jsem očekávala, že většina žáků bude mít tuto otázku správně, byla úspěšnost jen něco málo přes 20 %. Na druhou stranu byla tato otázka jediná, ve které byli v procentním srovnání úspěšnější žáci OA Kollárova než studenti VŠE. Nejméně chyb udělali žáci OA Kollárova, stejně jako studenti VŠE, v otázce číslo 6. Naopak nejvíce chybovali v otázce číslo 8, která se týkala posouzení hospodářských operací z hlediska jejich vlivu na bilanční sumu. Na tuto otázku neodpověděl ani jeden žák OA Kollárova správně. To mě velmi překvapilo, jelikož z vlastní zkušenosti z praxe při studiu vedlejší specializace Učitelství odborných ekonomických předmětů pro střední školy vím, že tato problematika je předmětem učiva druhého ročníku obchodní akademie, kdy žáci s předmětem účetnictví

začínají. Podle mého názoru to potvrzuje skutečnost, že je při výuce na obchodní akademii kladen malý důraz na to, aby žáci domýšleli dopady účetních případů do účetních výkazů.

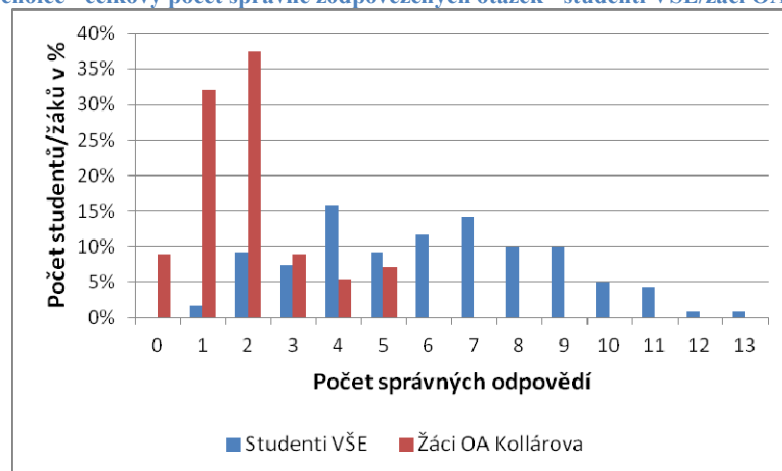
Graf 13: Multiple-choice -úspěšnost v rámci jednotlivých otázek - studenti VŠE/žáci OA Kollárova

Všechny otázky správně neměl žádný ze studentů VŠE ani žáků OA Kollárova. Jeden student VŠE zodpověděl správně 13 otázek ze 14. Jednalo se o absolventa obchodní akademie. Další jeden student pak měl správně 12 otázek ze 14. To byl absolvent ekonomického lycea. Zároveň nebyl ani jeden student, který by odpověděl na všechny otázky špatně. Pouze dva ze studentů měli pouze jednu otázku správně. Z toho byl jeden absolventem gymnázia a druhý absolventem obchodní akademie.

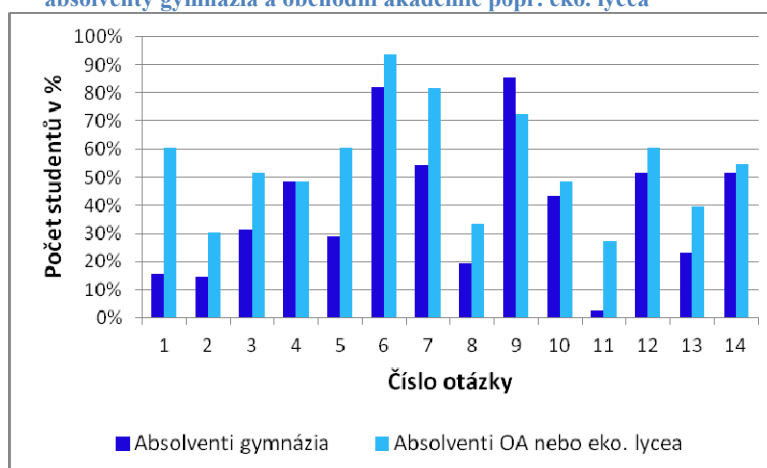
Žáci OA Kollárova dosahovali mnohem nižšího skóre. Nejvyšší počet jimi dosažených bodů v této části testu bylo 5 bodů. To znamená, že čtyři žáci měli správně pouze 5 otázek, zbytek žáků měl správně méně než 5 otázek. 5 žáků dokonce neodpovědělo správně ani na jednu otázku v této části testu.

Graf 14: Multiple-choice - celkový počet správně zodpovězených otázek - studenti VŠE/žáci OA Kollárova

Jak je patrné z níže uvedeného grafu, absolventi OA popř. eko lycea byli ve svých odpovědích na jednotlivé otázky úspěšnější než absolventi gymnázií. Výjimkou je jediná otázka, kterou je otázka č. 9 týkající se vymezení obchodní marže. Nejmarkantnější rozdíl mezi úspěšností odpovědí absolventů gymnázií a obchodních akademií je vidět u otázky č.1 týkající se zásob a dále pak u otázky č. 5 zaměřené na účtování transakcí. Na tuto otázku odpověděli správně pouze dva absolventi gymnázia. To podle mého názoru pouze potvrzuje skutečnost, že absolventi OA jsou vycvičení ze střední školy na účtování na účty a memorování účetních souvztažností a v tomto směru jsou na tom tedy o něco lépe než absolventi gymnázií. Absolventi gymnázií byli nejúspěšnější v otázce č. 9 zaměřené na obchodní marži a absolventi OA byli nejúspěšnější v otázce č. 6 týkající se způsobu účtování na účet Změna stavu zásob výrobků. Na druhou stranu nejvíce chyb udělali jak absolventi gymnázií tak OA v otázce č. 11 zaměřené na účtování transakcí.

Graf 15: Multiple-choice - úspěšnost v rámci jednotlivých otázek - studenti VŠE kurzu 1FU211 v rozdělení na absolventy gymnázia a obchodní akademie popř. eko. lycea

V otázce číslo 1 týkající se zásob absolventi gymnázií nejvíce chybovali v tom, že zapomněli označit vedle možností *b, d* také možnost *a*, tedy že při uzavírání účetních knih se nevyfakturované dodávky zásob účtují ve prospěch dohadných účtů pasivních účtové skupiny 38 – *Přechodné účty aktiv a pasiv*. Absolventi obchodní akademie zase nejčastěji chybovali v tom, že ve většině případů sice správně označili možnost *b*, tedy že v případě periodického účtování o zásobách (metoda B) se o nákupu zásob účtuje přímo do nákladů, ale už neoznačili i zbývající správné odpovědi, tedy *a, d* – k zásobám mohou být tvořeny opravné položky.

Ve druhé otázce jak absolventi gymnázií tak absolventi obchodních akademií často chybovali v tom, že označili pouze správnou odpověď *c* – rezervy jsou v rozvaze vykazovány jako součást cizího kapitálu. Mnohem méně jich už pak ale označilo také druhou správnou

odpověď *a* – peněžní prostředky ve výši vytvořené rezervy musí být uloženy na zvláštním účtu u banky.

Ve 3. otázce zaměřené na označení transakce, která vede ke vzniku pohledávky absolventi gymnázia i obchodní akademie většinou správně označili možnost *a* – nárok na úhradu pojistného plnění od pojišťovny, a možnost *d* – prodej zboží odběrateli na obchodní úvěr, ale pak už neoznačili i třetí správnou odpověď *b*, tedy že ke vzniku pohledávky vede vyplacení zálohy zaměstnanci na služební cestu.

V otázce číslo 4 týkající se vymezení dlouhodobosti nebo krátkodobosti závazků v rozvaze, nejčastěji chybovali jak absolventi gymnázií tak obchodních akademií ve stejné věci. Tedy že chybně označovali možnost *b*, která říkala, že dlouhodobost nebo krátkodobost závazků v rozvaze se posuzuje podle sjednané doby splatnosti při jejich vzniku.

V páté otázce týkající se významu akruálního principu byly dvě správné odpovědi – *a*, *c*. Zatímco absolventi gymnázia nejvíce chybovali v tom, že označili pouze odpověď *c*, tedy že akruální princip znamená, že náklady a výnosy se časově rozlišují a účtuje se o nich v okamžiku jejich vzniku bez ohledu na to, kdy proběhl tok peněz. Absolventi obchodní akademie zase naopak nejvíce chybovali v tom, že označili pouze možnost *a*, tedy že akruální princip znamená, že se účetní případy účtují do období, se kterým věcně a časově souvisí.

Jak absolventi gymnázií tak obchodních akademií v otázce číslo 6 příliš nechybovali. Na otázku byla pouze jedna správná odpověď – *c*, tedy že na účet *Změna stavu zásob výrobků* se účtuje ve vlastních nákladech na straně MD i Dal. V případě, že absolventi gymnázií chybovali, tak v tom, že označili odpověď *a* – na účet *Změna stavu zásob výrobků* se účtuje ve vlastních nákladech, a to vždy na stranu Dal. U absolventů obchodních akademií se nedá říci, kde v této otázce nejvíce chybovali, protože pouze dva z nich zaškrtnuli jinou než správnou odpověď.

Absolventi obchodní akademie v otázce číslo 7 příliš nechybovali. Absolventi gymnázia nejčastěji chybovali v tom, že místo správné odpovědi *d*, tedy že oprávky k dlouhodobému majetku se použijí pro výpočet zůstatkové ceny majetku, označili možnost *c* – oprávky k dlouhodobému majetku se použijí pro výpočet zbytkové hodnoty majetku.

Na otázku číslo 8 týkající se vlivu hospodářských operací na bilanční sumu, byly tři správné odpovědi – *b*, *c*, *d*. Jak absolventi gymnázia tak obchodní akademie si byli celkem jistí, že bilanční sumu neovlivní úhrada faktury odběratelem na BÚ (*c*), ale už pak neoznačili také

zbylé správné odpovědi. Možnost *b* – navýšení ZK z nerozděleného zisku a možnost *d* – úhrada dodavatelské faktury z bankovního úvěru.

Na otázku číslo 9 odpověděli jak absolventi gymnázia tak obchodní akademie většinou správně. Pokud chybovali, tak v tom, že kromě správné odpovědi *b*, tedy že obchodní marže je rozdíl mezi tržbami za prodej zboží a náklady na prodané zboží, označili také odpověď *d*, tedy že se jedná také o přidanou hodnotu.

V otázce číslo 10, kde měli studenti rozhodnout, ve které z nabízených možností se jedná o náklad, absolventi gymnázia i obchodní akademie nejvíce chybovali v tom, že kromě správné odpovědi *b*, nesprávně označili také možnost *d*, tedy že výplata mzdy zaměstnancům je náklad.

Jedenáctá otázka se týkala označení správně zaúčtovaných transakcí. Absolventi gymnázia i obchodní akademie nejvíce chybovali v tom, že jako správně zaúčtovanou transakci označili také možnost *c* – odvod hotovosti na bankovní účet: MD Bankovní účet, Dal Pokladna. Takto zaúčtovaná transakce není správně. Tato transakce musí být zaúčtována přes účet Peníze na cestě.

V otázce číslo 12 absolventi gymnázia i obchodní akademie většinou správně zaškrtnli, že nákladem, který není výdaj jsou odpisy, už ale dále neoznačili i zbylé správné odpovědi. Tedy že náklad, který není výdaj je také *a* - tvorba rezerv a *d* – tvorba opravných položek. 6 absolventů gymnázia a 3 absolventi obchodní akademie potom jako správnou odpověď zaškrtnli všechny z uvedených možností. Tedy, že nákladem, který není výdaj jsou také náklady příštích období.

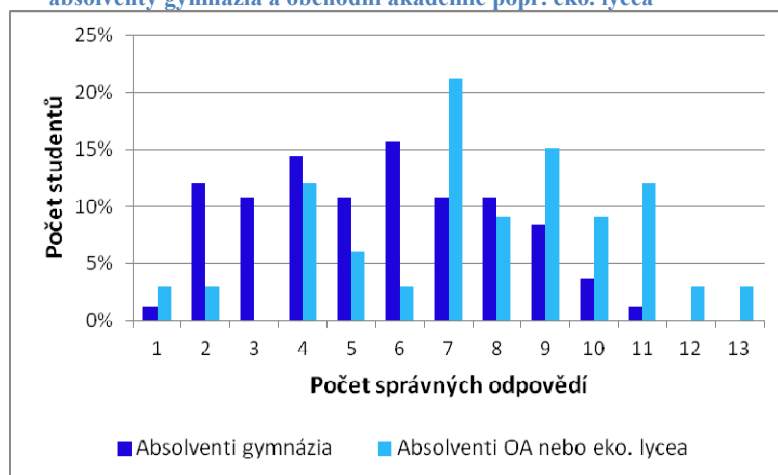
U otázky číslo 13 dotazující se na to, jak prodej zboží a s ním související tržby ovlivní účetní výkazy, absolventi gymnázií stejně jako absolventi obchodních akademií nejčastěji chybovali v tom, že jako správnou odpověď označili pouze možnost *b* – v rozvaze k 31.12. ve vlastním kapitálu jako výsledek hospodaření běžného účetního období a ve výsledovce za účetní období v položce tržby z prodeje zboží. Studenti už pak ale neoznačili druhou správnou odpověď *d* – ve výsledovce za účetní období v položce tržby z prodeje zboží a v rozvaze k 1.1. (v novém účetním období) ve vlastním kapitálu jako výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení.

V otázce číslo 14 – jaký výsledek hospodaření je uveden v rozvaze, absolventi gymnázia nejvíce chybovali v označení chybné možnosti *b* – výsledek hospodaření

před zdaněním a před rozdělením. Absolventi obchodní akademie zase chybně označovali možnost *c* – výsledek hospodaření po zdanění a po rozdělení.

Jak je vidět s následujícího grafu, ti studenti, kteří měli v této části testu nejvíce správně zodpovězených otázek jsou absolventi obchodní akademie. Ti dopadli v multiple-choice lépe než absolventi gymnázií. Absolventi obchodní akademie dosáhli v průměru 7,636 bodu, zatímco absolventi gymnázia dosáhli v průměru 5,518 bodu na studenta.

Graf 16: Multiple-choice - celkový počet správně zodpovězených otázek - studenti VŠE kurzu 1FU211 v rozdělení na absolventy gymnázia a obchodní akademie popř. eko. lycea

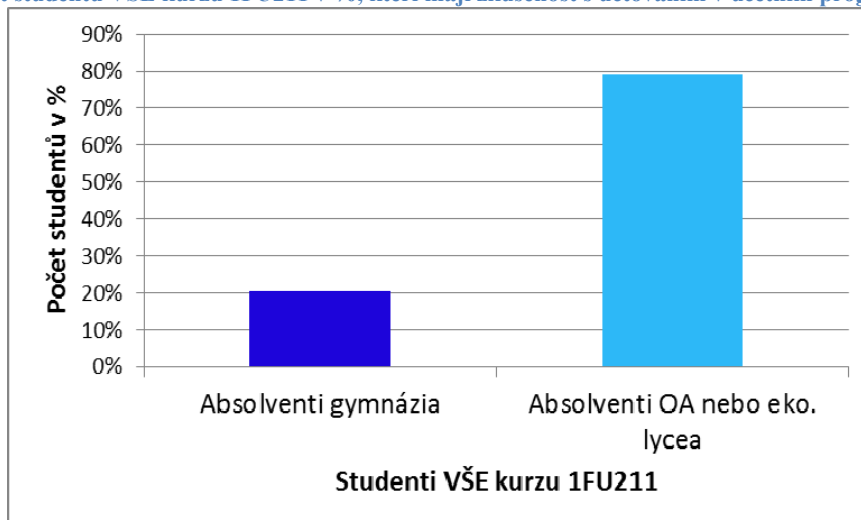
V této části testu byli úspěšnější muži než ženy. Muži dosáhli v průměru 6,116 bodů na studenta, zatímco ženy v průměru 6,052 bodů. V multiple-choice byli úspěšnější studenti, kteří předmět 1FU211 studovali v LS 2013/2014. Ti dosáhli v průměru 6,333 bodů na studenta. Studenti, kteří předmět 1FU211 studovali v ZS 2013/2014 dosáhli v průměru 6,052 bodů.

2.6 Závěrečné otázky

V závěrečné části testu jsem se studentů kromě jiného ptala na to, zda mají zkušenost s účtováním v účetním programu, jestli četli zákon o účetnictví a pak také na to, co pro ně bylo v základním kurzu Účetnictví 1 na VŠE nové oproti předmětu účetnictví na střední škole, co se zde vyučovalo například jinak nebo co jim dělalo největší problémy.

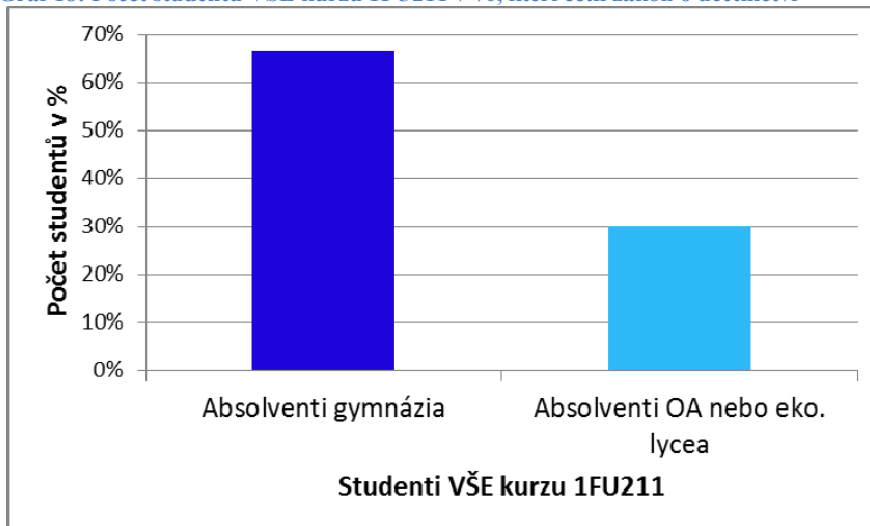
Jak vyplynulo z odpovědí dotazovaných, 33 % studentů VŠE kurzu 1FU211 uvedlo, že mají zkušenost s účtováním v účetním programu. Z toho 79 % byli absolventi obchodních akademií popřípadě ekonomických lyceí. Všichni žáci čtvrtých ročníků OA Kollárova uvedli, že mají zkušenost s účtováním v účetním programu.

Graf 17: Počet studentů VŠE kurzu 1FU211 v %, kteří mají zkušenost s účtováním v účetním programu

53 % studentů VŠE kurzu 1FU211 uvedlo, že četli zákon o účetnictví. Z toho 67 % byli absolventi gymnázií. Žáci OA Kollárova, kromě dvou žáček – jedničkářek, uvedli, že zákon o účetnictví nečetli. Podle mého názoru skutečnost, že zákon o účetnictví četli spíše absolventi gymnázií než obchodních akademií je způsobená tím, že absolventi obchodních akademií mají, na rozdíl od absolventů gymnázií, již znalosti z účetnictví a tak zřejmě necítí takovou potřebu seznamovat se s tímto zákonem. Dále je možné, že studenti, kteří vystudovali obchodní akademii, měli možnost aspoň částečně se s tímto zákonem seznámit již během svého studia na obchodní akademii.

Graf 18: Počet studentů VŠE kurzu 1FU211 v %, kteří četli zákon o účetnictví

Na otázku, co bylo pro studenty základního kurzu 1FU211 Účetnictví 1 na VŠE nové oproti předmětu účetnictví na střední škole odpovědělo pouze 45 % dotazovaných. To je podle mého názoru způsobeno tím, že většina dotazovaných byli absolventi gymnázia, kteří se

na střední škole s předmětem účetnictví vůbec nesetkali, a nové pro ně bylo tedy úplně všechno. Respondenti, většinou absolventi obchodních akademií, často odpovídali, že nové pro ně bylo v předmětu 1FU211 Účetnictví 1 účtování bez účtové osnovy, tedy účtování bez čísel účtů a slovní popis účtů. Dále, že se poprvé v tomto kurzu seznámili s novými metodami zrychleného odpisování, jako je metoda SYD (sum of the years digits) nebo DDB (double declining balance method). Nové pro ně bylo také účelové členění nákladů, kdy na střední škole pracovali pouze s druhovým členěním nákladů. Absolventi obchodních akademií uváděli, že se rovněž v kurzu 1FU211 poprvé seznámili s výkazem cash flow, mezinárodními účetními standardy, účtováním o odložené dani a podrobnějším účtováním o cenných papírech. Studenti, kteří měli možnost porovnat výuku účetnictví na VŠE a na střední škole, tedy především absolventi obchodních akademií, uváděli, že významným rozdílem mezi oběma pojetími účetnictví je fakt, že na VŠE byli nuceni o účetnictví více přemýšlet a nedělat vše mechanicky. Na druhou stranu absolventi obchodních akademií psali, že na rozdíl od výuky účetnictví na střední škole se v předmětu 1FU211 na VŠE příliš neúčtuje o DPH.

Na otázku, co činilo studentům v základním kurzu 1FU211 Účetnictví 1 největší problém, odpovídali, že měli problém s pochopením účtování na účet Změna stavu. Dále uváděli jako nedostatek skutečnost, že je předmět hodně založený na samostudiu, bez dostatku vzorových řešených příkladů. Zatímco absolventi gymnázií psali, že tempo probírání jednotlivých témat je příliš rychlé, absolventům obchodních akademií činí problém jiný pohled na věc a některé rozdíly v názvosloví oproti výuce účetnictví na střední škole. Absolventi obchodních akademií také uváděli jako nedostatek, že předmět 1FU211 Účetnictví 1 je zařazen až do druhého ročníku (3. semestr) bakalářského studia na VŠE, kdy spousta znalostí, které získali na střední škole, do té doby zapomenou.

Dotazovaní se také vyjádřili k závěrečnému testu, který jim podle jejich slov, přijde přísně bodovaný, kdy se za špatnou odpověď odečítá jeden bod.

2.7 Vyhodnocení testu jako celku

Na závěr provádím vyhodnocení testu jako celku. Rozhodla jsem se, že pro snadnější vyhodnocení testu, za každou správně zodpovězenou otázku v jednotlivých částech testu udělím jeden bod a za špatně zodpovězenou, neúplně zodpovězenou nebo nezodpovězenou otázku udělím nula bodů. Celkem tedy mohli studenti získat maximálně 28 bodů, v případě,

že odpověděli na všechny otázky v testu správně. V části testu týkající se rozhodnutí o pravdivosti tvrzení mohli respondenti získat maximálně 12 bodů, v části testu se dvěma otevřenými otázkami maximálně 2 body a v multiple-choice části testu maximálně 14 bodů.

Žádný ze studentů nedostal plný počet bodů. Po celkovém bodovém vyhodnocení testu, mohu konstatovat, že v testu ověřujícím znalosti z účetnictví, dopadli celkově lépe absolventi obchodních akademií popřípadě ekonomických lyceí než absolventi gymnázií. Nicméně absolventi gymnázií dopadli po jednom semestru studia předmětu 1FU211 Účetnictví 1 lépe než žáci čtvrtých ročníků OA Kollárova, kteří předmět účetnictví studovali, v době provádění šetření, třetím rokem.

Tabulka 15: Závěrečné vyhodnocení testu - studenti VŠE kurzu 1FU211

	Absolventi gymnázií		Absolventi obchodních akademií popř. eko. Lyceí	
	Počet bodů	Četnost v %	Počet bodů	Četnost v %
Minimum	10	5 %	7	3 %
Maximum	24	2 %	26	6 %
Průměr	16,76		19,48	
Nejčtenější hodnota	17	13 %	23	15 %

Tabulka 16: Závěrečné vyhodnocení testu - žáci OA Kollárova

	Žáci čtvrtých ročníků OA Kollárova	
	Počet bodů	Četnost v %
Minimum	2	4 %
Maximum	12	9 %
Průměr	7,93	
Nejčtenější hodnota	7	21 %
	8	21 %

Absolventi obchodních akademií popřípadě ekonomických lyceí dopadli lépe než absolventi gymnázií nejen celkově, ale také v jednotlivých částech testu. Naopak absolventi gymnázií dosáhli lepších výsledků ve všech částech testu než žáci čtvrtých ročníků OA Kollárova.

Tabulka 17: Závěrečné vyhodnocení testu po jednotlivých částech - studenti VŠE

	Průměrný počet bodů				
	Pravdivost tvrzení	Multiple-choice	Otevřená otázka - IFRS	Otevřená otázka - VH	CELKEM BODŮ
Absolventi gymnázií	9,93	5,52	0,60	0,71	16,76
Absolventi obchodních akademií popřípadě eko. Lyceí	10,27	7,64	0,70	0,88	19,48

Tabulka 18: Závěrečné vyhodnocení testu po jednotlivých částech - žáci OA Kollárova

	Průměrný počet bodů				
	Pravdivost tvrzení	Multiple-choice	Otevřená otázka - IFRS	Otevřená otázka - VH	CELKEM BODŮ
Žáci OA Kollárova	5,68	1,91	0,23	0,11	7,93

V první části testu týkající se rozhodnutí o pravdivosti tvrzení udělali absolventi gymnázií nejvíce chyb v otázce číslo 2 – *V hlavní knize a v deníku jsou uvedeny totožné záznamy, jen jsou jinak uspořádané*. Absolventi obchodních akademií popřípadě ekonomických lyceí měli v této části testu největší problém s tvrzením číslo 5 – *Náklady a výnosy jsou ve výsledovce rozdělené na provozní, investiční a mimořádné*. Žáci čtvrtých ročníků OA Kollárova nejvíce chybovali u tvrzení číslo 9 – *Vlastní kapitál je součástí základního kapitálu*. Na druhou stranu nejméně chyb v této části testu udělali absolventi gymnázií stejně jako absolventi obchodních akademií v otázce číslo 4 – *Zisk minulého roku je aktivem účetní jednotky*. Žáci čtvrtých ročníků OA Kollárova nejméně chybovali v otázce číslo 1 – *Aktiva brutto = pasiva*.

Na otevřenou otázku – *Co v češtině znamená zkratka IFRS* odpovědělo správně 63 % absolventů gymnázií, 70 % absolventů obchodních akademií popřípadě ekonomických lyceí a jen 23 % žáků čtvrtých ročníků OA Kollárova. Na druhou otevřenou otázku – *Jaká je vazba mezi účetním výkazem rozvaha a výkazem zisku a ztráty* správně odpovědělo 72 % absolventů gymnázií, 85 % absolventů obchodních akademií a pouze 11 % žáků čtvrtých ročníků OA Kollárova.

V multiple-choice části testu absolventi gymnázií stejně jako absolventi obchodních akademií chybovali nejvíce v otázce číslo 11 – *Označte správně zaiúčtované transakce*. Žáci čtvrtých ročníků OA Kollárova pak nejčastěji chybovali u otázky číslo 8 – *Které z následujících hospodářských operací neovlivní bilanční sumu*. Naopak nejúspěšnější byli absolventi gymnázií u otázky číslo 9 – *Obchodní marže je ...*. Absolventi obchodních akademií popřípadě ekonomických lyceí udělali nejméně chyb v otázce číslo 6 – *Na účet Změna stavu zásob výrobků se účtuje ...*. Žáci OA Kollárova byli nejúspěšnější také u otázky číslo 6.

53 % studentů VŠE kurzu 1FU211 uvedlo, že četli zákon o účetnictví. Z toho 67 % byli absolventi gymnázií. Žáci čtvrtých ročníků OA Kollárova zákon o účetnictví nečetli. Studenti, kteří přečetli zákon o účetnictví dopadli v testu nepatrně lépe než studenti, kteří

zákon nečetli. Studenti, kteří četli zákon o účetnictví získali v průměru 17, 59 bodů a studenti, kteří zákon o účetnictví nečetli získali v průměru 17, 33 bodů.

Dále jsem se snažila zamyslet se nad tím, zda existuje vazba mezi známkou, kterou studenti získali ze základního kurzu 1FU211 Účetnictví 1 na VŠE a celkovým počtem bodů, kterého studenti v testu dosáhli. Výsledky ukazuje následující tabulka.

Tabulka 19: Vazba mezi známkou ze základního kurzu 1FU211 Účetnictví 1 na VŠE a celkovým počtem bodů z testu

Známka z 1FU211	Průměrný počet bodů z testu	Počet studentů v %	
		Absolventi gymnázií	Absolventi obchodních akademií
1	18	10 %	6 %
2	17,3	37 %	42 %
3	16,8	28 %	30 %
4	12	2 %	0 %
/ (LS 2013/2014)	18,8	23 %	22 %

Jak je vidět z výše uvedené tabulky, v průměru nejvíce bodů z testu dosáhli studenti, kteří předmět 1FU211 Účetnictví 1 absolvovali v LS 2013/2014. Jelikož jsem průzkum prováděla v červnu 2014, neměli tito studenti ještě za sebou zkoušku z tohoto předmětu, a tudíž neměli ani udělenou známku. Na druhou stranu své znalosti, které nabyli v předmětu 1FU211, měli ještě v čerstvé paměti, a proto si myslím, že v průměru dosáhli více bodů než studenti, kteří předmět absolvovali již v ZS 2013/2014.

Z tabulky je patrná jistá vazba mezi známkou z předmětu 1FU211 Účetnictví 1 a průměrným počtem dosažených bodů z testu, kdy studenti s lepší známkou z předmětu, dosahovali v průměru také vyššího počtu bodů z testu a naopak.

V testu dopadli celkově o něco lépe muži než ženy. Muži získali v průměru 18,02 bodů a ženy 17,16 bodů.

Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo za pomoci dotazníkového šetření zjistit a analyzovat znalosti a zejména pak rozdíly ve znalostech studentů VŠE kurzu 1FU211 Účetnictví 1 v rozdělení na absolventy gymnázií a obchodních akademií. Šetření jsem prováděla mezi studenty, kteří předmět 1FU211 Účetnictví 1 na VŠE absolvovali v ZS 2013/2014 nebo v LS 2013/2014. Pro zajímavost jsem průzkum, v menším rozsahu, provedla také mezi žáky čtvrtých ročníků Obchodní akademie Kollárova.

Vysokoškolská výuka základů účetnictví se významně odlišuje od výuky účetnictví na obchodních akademiích. V některých teoretických oblastech jde více do hloubky a méně se zaměřuje na detaily praktického účtování. V rámci výuky základů účetnictví na Vysoké škole ekonomické musí vyučující čelit problému odlišných vstupních znalostí studentů z účetnictví. Důvodem je odlišnost předchozího studia jednotlivých studentů na středních školách různého zaměření. V předmětu 1FU211 Účetnictví 1 se tak setkávají absolventi gymnázií nebo jiných středních škol neekonomického zaměření, kteří nemají s účetnictvím žádné zkušenosti a na druhé straně absolventi obchodních akademií nebo jiných středních škol ekonomického zaměření, kteří již mají určité znalosti z účetnictví.

Výuka účetnictví na obchodních akademiích popřípadě jiných středních školách ekonomického zaměření je výchovou k účetní profesi, kdy absolvent je připravován tak, aby mohl ihned po ukončení studia nastoupit na trh práce a vykonávat jednotlivé činnosti související s účetnictvím. Studium účetnictví je zde tedy významně zacíleno na praxi.

Výuka základního kurzu účetnictví na VŠE má kromě toho jiné cíle a její obsah se liší od středoškolského pojetí výuky účetnictví. Základní vysokoškolský kurz účetnictví na VŠE v podstatě pomíjí jednotlivá podrobná ustanovení českých účetních předpisů a zaměřuje se na výklad podstaty účetního zobrazování hospodářských skutečností tak, jak se realizuje v kterémkoliv účetním systému ve světě. Účetnictví na vysoké škole je zaměřeno na výkaznictví pro potřeby řízení firmy. Dovedností manažera není správně zaúčtovat transakci, ale rozpoznat příčiny a dopady daných transakcí na finanční pozici podniku.

Smyslem základního kurzu 1FU211 Účetnictví 1 by podle mého názoru mělo být sjednocení účetních znalostí absolventů různých středních škol odlišného zaměření a vytvoření tak předpokladu pro další studium účetnictví.

Já, jakožto absolventka gymnázia, jsem byla před zpracováním této diplomové práce jednoznačně přesvědčena o tom, že pro absolventy obchodních akademií je velmi snadné úspěšně projít předmětem 1FU211 Účetnictví 1 na VŠE a že mají velkou výhodu oproti absolventům gymnázií v účetních znalostech, se kterými do základního kurzu účetnictví vstupují. Nyní, po zpracování této diplomové práce, o tom už tak jednoznačně přesvědčená nejsem. Absolventi obchodních akademií musí totiž přijmout jiný přístup k výuce účetnictví, než na který byli zvyklí na střední škole. Nelpí se zde na znalostech přesných čísel účtů, setkávají se s novými myšlenkami, které se mohou lišit od toho, co už znali ze střední školy, mohou zde být niance v terminologii a předmět je zaměřen mnohem více teoreticky. Je tu kladen větší důraz na samostatnost, logické uvažování a hledání variantních řešení. Studenti se tak setkávají s rozdílným přístupem, než na jaký byli zvyklí doposud.

Před zpracováním diplomové práce jsem se domnívala, že v šetření ověřujícím znalosti z účetnictví dopadnou lépe absolventi obchodních akademií než absolventi gymnázií, a to z důvodu jejich předešlých zkušeností s účetnictvím. Tato má domněnka se potvrdila. Absolventi obchodních akademií popřípadě ekonomických lyceí v testu ověřujícím znalosti z účetnictví dopadli lépe než absolventi gymnázií, a to nejen celkově, ale také v jednotlivých částech testu. Absolventi obchodních akademií dosáhli v průměru 19,48 bodů z celkových 28 bodů a absolventi gymnázií dosáhli v průměru 16,76 bodů z celkových 28 možných bodů. Nicméně absolventi gymnázií dopadli po jednom semestru studia předmětu 1FU211 Účetnictví 1 lépe než žáci čtvrtých ročníků OA Kollárova, kteří předmět účetnictví studovali v době provádění šetření třetím rokem. Žáci čtvrtých ročníků OA Kollárova dosáhli v testu v průměru pouze 7,93 bodů z celkových 28 bodů. Velmi mě překvapily špatné výsledky testu žáků čtvrtých ročníků OA Kollárova, protože jsem test připravovala v souladu s literaturou, která je při výuce účetnictví na této střední škole používána.

V první části testu týkající se rozhodnutí o pravdivosti tvrzení udělali absolventi gymnázií nejvíce chyb v otázce číslo 2 – *V hlavní knize a v deníku jsou uvedeny totožné záznamy, jen jsou jinak uspořádané*. Absolventi obchodních akademií popřípadě ekonomických lyceí měli v této části testu největší problém s tvrzením číslo 5 – *Náklady a výnosy jsou ve výsledovce rozdělené na provozní, investiční a mimořádné*. Žáci čtvrtých ročníků OA Kollárova nejvíce chybovali u tvrzení číslo 9 – *Vlastní kapitál je součástí základního kapitálu*. Na druhou stranu nejméně chyb v této části testu udělali absolventi gymnázií stejně jako absolventi obchodních akademií v otázce číslo 4 – *Zisk minulého roku je*

aktivem účetní jednotky. Žáci čtvrtých ročníků OA Kollárova nejméně chybovali v otázce číslo 1 – Aktiva brutto = pasiva.

Na otevřenou otázku – *Co v češtině znamená zkratka IFRS* odpovědělo správně 63 % absolventů gymnázií, 70 % absolventů obchodních akademií popřípadě ekonomických lyceí a jen 23 % žáků čtvrtých ročníků OA Kollárova. Na druhou otevřenou otázku – *Jaká je vazba mezi účetním výkazem rozvaha a výkazem zisku a ztráty* správně odpovědělo 72 % absolventů gymnázií, 85 % absolventů obchodních akademií a pouze 11 % žáků čtvrtých ročníků OA Kollárova.

V multiple-choice části testu absolventi gymnázií stejně jako absolventi obchodních akademií chybovali nejvíce v otázce číslo 11 – *Označte správně zaúčtované transakce*. Žáci čtvrtých ročníků OA Kollárova pak nejčastěji chybovali u otázky číslo 8 – *Které z následujících hospodářských operací neovlivní bilanční sumu*. Naopak nejúspěšnější byli absolventi gymnázií u otázky číslo 9 – *Obchodní marže je ...*. Absolventi obchodních akademií popřípadě ekonomických lyceí udělali nejméně chyb v otázce číslo 6 – *Na účet Změna stavu zásob výrobků se účtuje ...*. Žáci OA Kollárova byli nejúspěšnější také u otázky číslo 6.

Podle mého názoru je výuka účetnictví na středních ekonomických školách zaměřena především na techniku účtování hospodářských operací. Žáci obchodních akademií mechanicky používají čísla účtů a přesné názvy účtů české účtové osnovy a jsou tak vedeni spíše k učení se účetnictví z paměti. Žákům podle mého názoru mnohdy chybí logické uvažování, nadhled, hledání nových variantních řešení. Žáci nedokáží domýšlet dopady jednotlivých transakcí na účetní výkazy, což dokazují i výsledky testu. Podle výsledků testu žáci čtvrtých ročníků OA Kollárova nejvíce chybovali právě u otázky: *Které z následujících hospodářských operací neovlivní bilanční sumu*. Doporučila bych, aby byly při výuce předmětu účetnictví vyučujícími ve větší míře používány aktivizující metody a žáci tak byli nuceni své odpovědi zdůvodňovat a o věcech více přemýšlet.

Nejen absolventi gymnázií, ale také absolventi obchodních akademií se v kurzu 1FU211 Účetnictví 1 naučí něco nového. Podle odpovědí absolventů obchodních akademií se v tomto kurzu poprvé setkali s novými metodami zrychleného odpisování (SYD, DDB), s účelovým členěním nákladů, s účtováním o odložené dani, s výkazem cash flow, mezinárodními účetními standardy nebo podrobnějším účtováním o cenných papírech.

Jako nedostatky předmětu 1FU211 Účetnictví 1 studenti uváděli skutečnost, že je předmět hodně založený na samostudiu, časově náročný (zejména zpracovávání případových studií). Dále se jim nelíbí odečítání bodů u závěrečného testu za špatnou odpověď a studenti by také uvítali více příkladů na procvičení a souhrnných příkladů. Absolventi gymnázií uváděli, že tempo probírání jednotlivých témat je příliš rychlé a absolventům obchodních akademií činí problém jiný pohled na věc a některé rozdíly v názvosloví oproti výuce účetnictví na střední škole.

Na závěr mohu konstatovat, že podle výsledků testu ověřujícího znalosti studentů z účetnictví, nejsou rozdíly ve znalostech mezi absolventy gymnázií a obchodních akademií po absolvování předmětu 1FU211 Účetnictví 1 tak významné, jak jsem si myslela, že budou, před zahájením výzkumu. Tento vysokoškolský povinný předmět splňuje svůj účel, a tedy sjednocuje znalosti a pohled na účetnictví studentů z různých středních škol. Pokud bychom chtěli přihlédnout k připomínkám absolventů gymnázií týkajících se vysokého tempa probírání učiva a nedostatku času na procvičování a také připomínkám absolventů obchodních akademií o opakování toho, co už znají ze střední školy, pak mě napadá několik možných řešení. Těmito řešeními by mohlo být rozdělení výuky předmětu 1FU211 Účetnictví 1 do dvou po sobě jdoucích semestrů. Dále pak zorganizovat výuku předmětu 1FU211 Účetnictví 1 zvlášť pro absolventy obchodních akademií a zvlášť pro absolventy gymnázií nebo pro absolventy gymnázií uspořádat jednu hodinu cvičení z účetnictví týdně navíc věnovanou procvičování. Mně se osobně by se nejvíce zamlouvala poslední možnost, tedy pro absolventy gymnázií uspořádat jednu hodinu cvičení z účetnictví týdně navíc.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

- BERKOVÁ, K. Odraz současného stavu tvorby předpokladů žáků k výuce IFRS v sekundárním vzdělávání. In: RANDÁKOVÁ, Monika (ed.). Rekodifikace práva. Praha, 23.11.2013. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2013. ISBN 978-80-245-1983-8.
- FIALOVÁ, J. Zkušenosti s výukou účetnictví na Obchodní akademii, Plzeň. In: Trendy v ekonomickém vzdělávání Sborník mezinárodní vědecké konference 2013. Praha, 15.11.2013. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2013. ISBN 978-80-245-1989-0.
- FIŠEROVÁ, M. Vzdělávací cíle a pojetí výuky účetnictví na obchodních akademiích a v terciárním vzdělávání. In: Trendy v ekonomickém vzdělávání Sborník mezinárodní vědecké konference 2013. Praha, 15.11.2013. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2013. ISBN 978-80-245-1989-0.
- Janhuba, M. *Teorie účetnictví: (výběr z problematiky)*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2010, 176 s. ISBN 978-80-245-1662-2.
- Kovanicová, D. *Finanční účetnictví: světový koncept IFRS/IAS*. 5. vyd. Praha: Polygon, 2005, 526 s. ISBN 80-7273-129-7.
- Pelák, J. *Účetnictví v příkladech: repetitorium k základům účetnictví*. Praha: Oeconomica, 2009, 200 s. ISBN 978-80-245-1507-6.
- Průcha, J. Učebnice: Teorie a analýzy edukačního média. Příručka pro studenty, učitele, autory učebnic a výzkumné pracovníky. 1. vyd. Brno: Paido, 1998. ISBN 8085931494
- Rotport, M.; Fišerová, M.; Berková, K. Obecné otázky didaktiky účetnictví. *Didaktika základů účetnictví*, 1.vyd.; Oeconomica: Praha, 2011; Kapitola: Hlavní didaktické problémy předmětu účetnictví. ISBN 978-80-245-1837-4.
- Štohl, P. *Učebnice Účetnictví 1. díl*, 14. vyd.; Ing. Pavel Štohl s.r.o.: Znojmo, 2013.
- Štohl, P. *Učebnice Účetnictví 2. díl*, 14. vyd.; Ing. Pavel Štohl s.r.o.: Znojmo, 2013.
- Štohl, P. *Učebnice Účetnictví 3. díl*, 14. vyd.; Ing. Pavel Štohl s.r.o.: Znojmo, 2013.
- Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání č. 561/2004 Sb. (tzv. Školský zákon). § 27 Učebnice, učební texty, školní potřeby. Cit. 9.4.2014.
- Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb. §13. Cit. 7.10.2014.

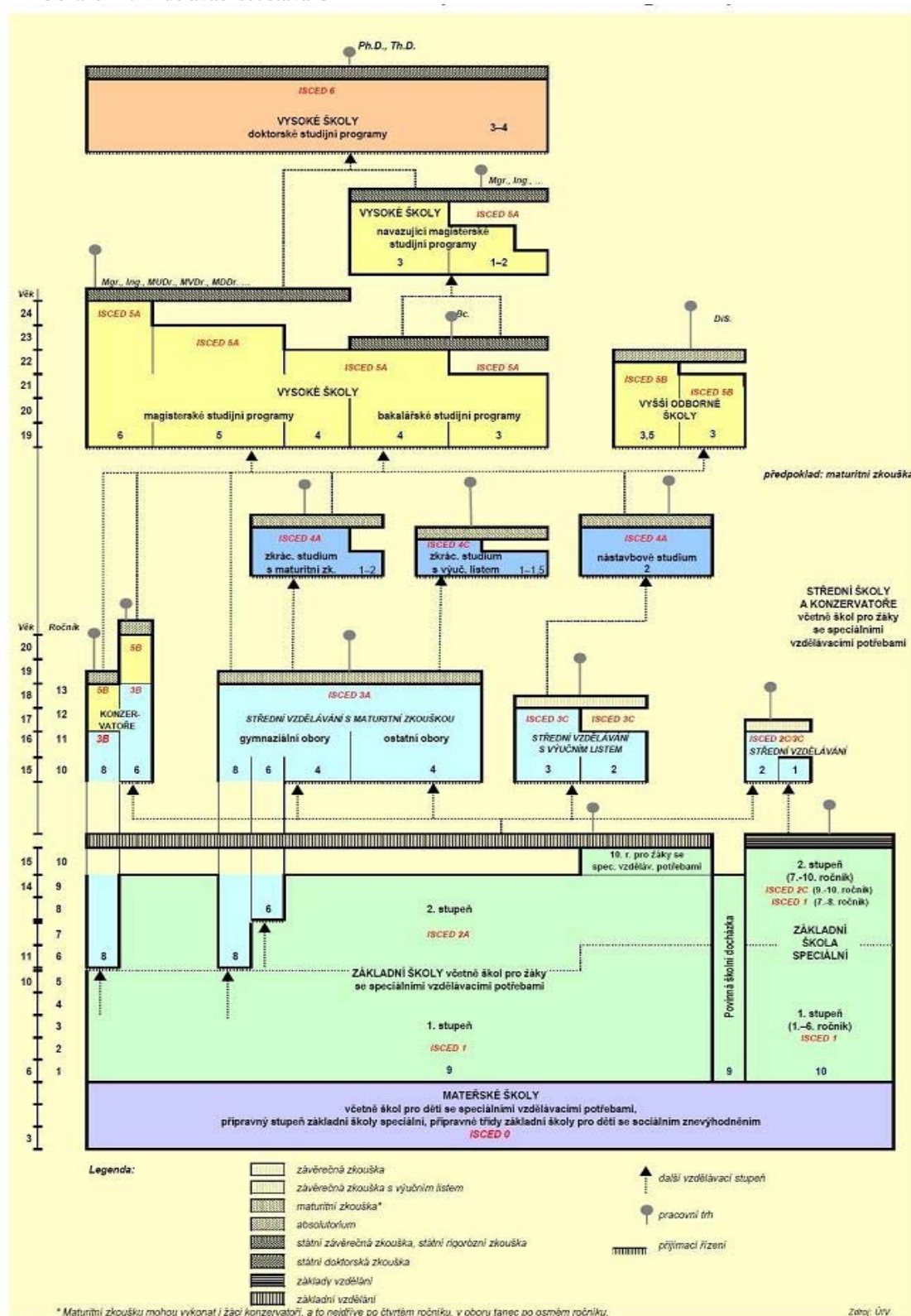
Elektronické zdroje

- České školství v mezinárodním srovnání 2014. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/ceske-skolstvi-v-mezinarodnim-srovnani-1>, cit. 1.10.2014.
- Horad, D. Účetnictví je i vtipné, říká auditor, který školí nové účetní. *jobs.cz* [Online] 10.10.2013. Dostupné z: <http://www.jobs.cz/poradna/ucetnictvi-je-i-vtipne-rika-auditor-ktery-skoli-nove-ucetni/>, cit. 5.3.2014.
- Informačního systému o uplatnění absolventů škol na trhu práce [online]. Dostupné z: <http://www.infoabsolvent.cz/Obory/Sds/M/78/7842M03/Uplne-stredni-odborne-vzdelani-s-maturitou-bez->, cit. 13.10.2014.
- Nezaměstnanost absolventů podle oborů vzdělání. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce [online]. Dostupné z: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/5-1-02/Nezamestnanost-absolventu-podle-oboru-vzdelani?o=18619&so=63&kv=3>, cit. 13.10.2014.
- Profil absolventa – firemní finance. Karlínská obchodní akademie [online]. Dostupné z: http://www.kollarovka.cz/cz/oa/profil_absolventa, cit. 7.4.2014.
- Reference (předměty). VŠE BOREC.cz [online]. Dostupné z: http://www.vseborec.cz/reference_predmety.php?selpredmet=1107&page=2, cit. 28.4.2014.
- Statistické ročenky České republiky za roky 2010 - 2013. Český statistický úřad, [online]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/publ/0001-13-r_2013, cit. 11.3. 2014.
- Statistické ročenky školství - výkonové ukazatele. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online]. Dostupné z: <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>, cit. 11.3.2014.
- Struktura žáků ve středním odborném a vyšším odborném vzdělávání v ČR. Národní ústav odborného vzdělávání [online]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/struktura-zaku-ve-strednim-a-vyssim-vzdelavani>, cit. 11.3.2014.
- Struktury systémů vzdělávání a odborné přípravy v Evropě – Česká republika. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/file/10185_1_1/download/, cit. 26.3.2014.
- Studijní plány oborů bakalářského studia. Vysoká škola ekonomická v Praze. Fakulta financí a účetnictví [online]. Dostupné z: <http://fl.vse.cz/wp-content/uploads/2008/04/Obor-UC-2012-13.pdf>, cit. 26.3.2014.
- Studijní zaměření – firemní finance. Karlínská obchodní akademie [online]. Dostupné z: http://www.kollarovka.cz/cz/oa/firemni_finance, cit. 7.4.2014.

- Syllabus předmětu 1FU211 – Účetnictví 1 (FFU – LS 2013/2014). Integrovaný studijní informační systém [online]. Dostupné z: https://isis.vse.cz/auth/katalog/syllabus.pl?zpet=/auth/katalog/index.pl?vzorek=1fu211&Dohledat=Dohledat.obdobi=141,jak=dle_jmena;predmet=101517, cit. 18.3.2014.
- Školní řád VOŠE a OA. Karlínská obchodní akademie [online]. Dostupné z: http://www.kollarovka.cz/uploads/skolni_rad_oa.pdf, cit. 7.4.2014.
- Učební osnovy. Národní ústav odborného vzdělávání [online]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/kurikulum/ucebni-osnovy-1>, cit. 2.4.2014.
- Učební plán KOA a VOŠE (63-41-M/02 Obchodní akademie, zaměř. Firemní finance). Karlínská obchodní akademie [online]. Dostupné z: http://www.kollarovka.cz/uploads/ucebni_plan_ff.pdf, cit. 7.4.2014.
- Vojtěch, J.; Chamoutová, D. Vzdělanostní a oborová struktura 2010/11, 2011. Národní ústav odborného vzdělávání [online]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/vyvoj-vzdelanostni-a-oborove-struktury-zaku-a-studentu-ve-4>, cit. 11.3.2014.
- Vojtěch, J.; Kleňhová, M. Úspěšnost absolventů středních škol ve vysokoškolském studiu, předčasné odchody ze vzdělávání - 2011, 2011. Národní ústav odborného vzdělávání [online]. Dostupné z: http://www.nuov.cz/uploads/Vzdelavani_a_TP/VS_predcasne_odchody_2011_pro_w_w.pdf, cit. 11.3.2014.
- Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávání v České republice v roce 2012. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vyrocní-zpravy-o-stavu-a-rozvoji-vzdelavani-v-ceske-1>, cit. 26.3.2014.
- Vývoj obyvatelstva České republiky v roce 2013. Český statistický úřad [online]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/publ/130069-14-r_2014, cit. 13.10.2014.
- Vzdělávací středisko a jazyková škola Ing. Pavel Štohl. Učebnice účetnictví [online]. Dostupné z: <http://ucebnice.stohl-znojmo.cz/>, cit. 9.4.2014.

Příloha

Obrázek 1: Vzdělávací soustava ČR

Zdroj: Vzdělávací soustava. Informace o vzdělávání v ČR. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/vzdelavaci-soustava>, cit. 20.11.2014.

Dotazník: Porovnání znalostí z účetnictví

Milí studenti,

jmenuji se Petra Chocholoušová a v současné době studuji pátým rokem Vysokou školu ekonomickou v Praze. Tímto bych vás ráda požádala o vyplnění krátkého testu na téma „Porovnání znalostí z účetnictví“. Své odpovědi na níže uvedené otázky, prosím, nikde nedohledávejte ani neopisujte (z důvodu věrohodnosti posbíraných dat). Dotazník je anonymní a jeho výsledky mi poslouží pro zpracování diplomové práce.

Mnohokrát vám děkuji za spolupráci. Petra Ch.

Rozhodněte, zda jsou následující tvrzení pravdivá (A) nebo nepravdivá (N) a zakroužkujte:

1.	Aktiva brutto = pasiva	A / N
2.	V hlavní knize a v deníku jsou uvedeny totožné záznamy, jen jsou jinak uspořádané.	A / N
3.	Počáteční stavy výnosových účtů v běžném účetním období musí být shodné s konečnými stavy výnosových účtů v minulém účetním období. Jedná se o tzv. bilanční kontinuitu.	A / N
4.	Zisk minulého roku je aktivem účetní jednotky.	A / N
5.	Náklady a výnosy jsou ve výsledovce rozdělené na provozní, investiční a mimořádné.	A / N
6.	Do pořizovací ceny dlouhodobého hmotného majetku se zahrnují také výdaje na zaškolení zaměstnanců podniku, kteří budou nový majetek obsluhovat.	A / N
7.	Podmínkou pro použití výkonových odpisů je znalost kapacity zařízení.	A / N
8.	Položky aktiv jsou v rozvaze uspořádány podle jejich likvidnosti.	A / N
9.	Vlastní kapitál je součástí základního kapitálu.	A / N
10.	Dluhopisy emitované účetní jednotkou jsou součástí jejího cizího kapitálu.	A / N
11.	Účet <i>Základní kapitál</i> může mít zůstatek na straně MD.	A / N
12.	Nelze tvořit opravné položky k závazkům.	A / N

Doplňte:

- 1) Co v češtině znamená zkratka IFRS? _____
- 2) Jaká je vazba mezi účetním výkazem rozvaha a výkazem zisku a ztráty? _____

U každé otázky může být i více správných odpovědí. Způsob vyplnění: ☒

1) O zásobách platí:

- ☐ Při uzavírání účetních knih se nevyfakturované dodávky účtují ve prospěch dohadných účtů pasivních účtové skupiny 38 - *Přechodné účty aktiv a pasiv*.
- ☐ V případě periodického účtování o zásobách (metoda B) se o nákupu zásob účtuje přímo do nákladů.
- ☐ Mohou se odepisovat.
- ☐ Mohou k nim být tvořeny opravné položky.

2) O rezervách platí:

- ☐ Peněžní prostředky ve výši vytvořené rezervy musí být uloženy na zvláštním účtu u banky.
- ☐ Mohou mít aktivní zůstatek.
- ☐ Jsou v rozvaze vykazovány jako součást cizího kapitálu.
- ☐ Mění ocenění majetku obdobně jako opravné položky.

3) Určete, která z následujících transakcí vede ke vzniku pohledávky:

- ☐ Nárok na úhradu pojistného plnění od pojišťovny.
- ☐ Vyplacená záloha zaměstnanci na služební cestu.
- ☐ Přijatá záloha od odběratele.
- ☐ Prodej zboží odběrateli na obchodní úvěr.

4) Dlouhodobost nebo krátkodobost závazků se v rozvaze posuzuje podle:

- ☐ Doby zbývající do jejich splatnosti k datu účetní závěrky.
- ☐ Sjednané doby splatnosti při jejich vzniku.
- ☐ Vymezení dlouhodobosti/krátkodobosti závazků účetní jednotkou ve vnitropodnikové směrnici.
- ☐ Výše závazků v korunách.

- 5) Akruální princip znamená, že:
- ☐ Účetní případy se účtují do období, se kterým časově a věcně souvisí.
 - ☐ Konečné stavy rozvahových účtů na konci jednoho účetního období se musí rovnat jejich počátečním stavům na začátku dalšího účetního období.
 - ☐ Náklady a výnosy časově rozlišujeme a účtujeme o nich v okamžiku jejich vzniku bez ohledu na to, kdy proběhl tok peněz.
 - ☐ Náklady a výnosy se účtují do období, kdy byly zaplacený.
- 6) Na účet Změna stavu zásob výrobků se účtuje:
- ☐ Ve vlastních nákladech, a to vždy na stranu Dal.
 - ☐ V prodejních cenách, a to vždy na stranu Dal.
 - ☐ Ve vlastních nákladech, na straně MD i Dal.
 - ☐ V prodejních cenách, na straně MD i Dal.
- 7) Oprávky k dlouhodobému majetku:
- ☐ Mohou vyjadřovat jak snížení hodnoty majetku tak zvýšení hodnoty majetku.
 - ☐ Jedná se o nákladový účet.
 - ☐ Použijí se pro výpočet zbytkové hodnoty majetku.
 - ☐ Použijí se pro výpočet zůstatkové ceny majetku.
- 8) Která z následujících hospodářských operací neovlivní bilanční sumu:
- ☐ Úhrada dlužné daně finančnímu úřadu v hotovosti.
 - ☐ Navýšení ZK z nerozděleného zisku.
 - ☐ Úhrada faktury odběratelem na BÚ.
 - ☐ Úhrada dodavatelské faktury z bankovního úvěru.
- 9) Obchodní marže je:
- ☐ Výkony – výkonová spotřeba
 - ☐ Tržby za prodej zboží – Náklady na prodané zboží
 - ☐ Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb + Změna stavu zásob vlastní činnosti + Aktivace
 - ☐ Přidaná hodnota
- 10) Ve kterých z následujících účetních případů se jedná o náklady (transakce se týkají běžného účetního obd.)?
- ☐ Splátka úvěru
 - ☐ Úroky z úvěru poskytnutého bankou účetní jednotce na nákup skladovacích prostor (účetní jednotka rozhodla, že úroky nebudou zahrnuty do pořizovací ceny dlouhodobého majetku).
 - ☐ Zaplacená záloha na dodávku elektrické energie.
 - ☐ Výplata mzdy zaměstnancům
- 11) Označte správné zaúčtování dané transakce:
- ☐ Přiznání dividend akcionářům: MD Odměny členům orgánů společnosti a družstva (náklad), Dal Závazky ke společníkům při rozdělování zisku
 - ☐ Faktura za nákup zboží (způsob účtování A): MD Pořízení zboží, Dal Dodavatelé
 - ☐ Odvod hotovosti na bankovní účet: MD Bankovní účet, Dal Pokladna
 - ☐ Manko v pokladně zjištěné při inventarizaci: MD Manka a škody na finančním majetku, Dal Pokladna
- 12) Ve kterém z následujících případů se jedná o náklad, který není výdaj?
- ☐ Tvorba rezerv
 - ☐ Odpisy
 - ☐ Náklady příštích období
 - ☐ Tvorba opravných položek

13) Jak ovlivní prodej zboží a s ním související tržby účetní výkazy?

- ☐ Ve výsledovce za účetní období v položce tržby z prodeje zboží, v jiném účetním výkazu se nevyskytují.
- ☐ V rozvaze k 31.12. ve vlastním kapitálu jako výsledek hospodaření běžného období a ve výsledovce za účetní období v položce tržby z prodeje zboží.
- ☐ Ve výsledovce za účetní období v položce tržby z prodeje zboží a v rozvaze k 1.1. (v novém účetním obd.) ve vlastním kapitálu v položce kapitálové fondy.
- ☐ Ve výsledovce za účetní období v položce tržby z prodeje zboží a v rozvaze k 1.1. (v novém účetním obd.) ve vlastním kapitálu jako výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení.

14) Jaký výsledek hospodaření je uveden v rozvaze?

- ☐ Výsledek hospodaření po zdanění a před rozdělením.
- ☐ Výsledek hospodaření před zdaněním a před rozdělením.
- ☐ Výsledek hospodaření po zdanění a po rozdělení.
- ☐ Výsledek hospodaření před zdaněním a po rozdělení.

Pohlaví: ☐ Žena ☐ Muž

Střední škola, na které jsi studoval/a:

☐ Gymnázium ☐ Obchodní akademie ☐ Ekonomické lyceum ☐ Jiná: _____

Známka z předmětu Účetnictví na posledním vysvědčení na střední škole: _____

Semestr, kdy jsi studoval/a základní kurz účetnictví na VŠE: _____

Známka ze základního kurzu účetnictví na VŠE: _____

Máš zkušenost s účtováním v účetním programu? ☐ Ano ☐ Ne

Četl/a jsi Zákon o účetnictví? ☐ Ano ☐ Ne

Co pro tebe bylo v základním kurzu Účetnictví 1 na VŠE nové oproti předmětu Účetnictví na střední škole, co se zde vyučovalo například jinak, co ti dělalo největší problémy,...? *(budu vděčná, za jakýkoliv poznatek)*

Tabulka 20: Odpovědi studentů VŠE kurzu 1FU211 - pravdivost tvrzení

Student	Číslo tvrzení												Škola
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	OA
2	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	G
3	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	G
4	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	G
5	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	G
6	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
7	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	G
8	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	OA
9	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	OA
10	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	EL
11	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	EL
12	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	OA
13	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	G
14	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	G
15	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	EL
16	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ost.
17	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	G
18	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	G
19	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	OA
20	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	G
21	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ost.
22	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
23	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	EL
24	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	G
25	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	G
26	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	ost.
27	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	G
28	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	G
29	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	EL
30	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	G
31	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	G
32	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
33	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
34	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO	G
35	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
36	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	G
37	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	G

Student	Číslo tvrzení												Škola
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
38	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	G
39	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	EL
40	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	G
41	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
42	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
43	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
44	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	G
45	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	EL
46	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	OA
47	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
48	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
49	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	G
50	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	EL
51	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	G
52	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	G
53	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	G
54	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	OA
55	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	OA
56	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	G
57	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	EL
58	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	EL
59	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	EL
60	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	G
61	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
62	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	G
63	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	G
64	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	OA
65	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	G
66	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
67	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	G
68	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
69	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	G
70	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	OA
71	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
72	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
73	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	G
74	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	G
75	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	OA
76	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ost.

Student	Číslo tvrzení												Škola
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
77	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	OA
78	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	OA
79	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	G
80	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
81	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	G
82	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	OA
83	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	G
84	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	G
85	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	G
86	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
87	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	G
88	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	G
89	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	G
90	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	G
91	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	G
92	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	G
93	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
94	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
95	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
96	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	EL
97	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	G
98	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
99	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	G
100	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
101	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	G
102	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	OA
103	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	EL
104	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	G
105	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
106	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
107	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	EL
108	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	OA
109	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	OA
110	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
111	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	EL
112	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
113	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	G
114	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	EL
115	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	G

Student	Číslo tvrzení												Škola
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
116	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	G
117	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	G
118	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	G
119	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	G
120	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	G

Tabulka 21: Odpovědi žáků OA Kollárova - pravdivost tvrzení

Žák	Číslo tvrzení											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO
2	/	NE	/	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE
3	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO
4	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE
5	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO
6	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO
7	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	/	NE	ANO	ANO	ANO	ANO
8	NE	ANO	/	ANO	NE	/	/	/	/	/	NE	ANO
9	/	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE
10	NE	NE	ANO	/	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	/
11	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO
12	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO
13	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	/	ANO	NE	/	NE
14	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO
15	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO
16	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO
17	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	/	NE	/	ANO
18	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE
19	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO
20	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO
21	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO
22	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO
23	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE
24	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO
25	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO
26	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE
27	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO
28	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE
29	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE
30	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE
31	ANO	NE	/	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE
32	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO
33	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO
34	/	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO
35	/	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO
36	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE
37	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE
38	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO
39	NE	/	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	NE
40	NE	NE	ANO	NE	/	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO

Žák	Číslo tvrzení											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
41	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO
42	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE
43	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
44	NE	ANO	/	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE
45	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
46	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE
47	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO
48	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO
49	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE
50	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE
51	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO
52	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE
53	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE
54	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE
55	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO
56	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE

Tabulka 22: Odpovědi studentů VŠE kurzu 1FU211 Účetnictví 1 - multiple-choice

Student	Číslo otázky														Škola
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	a,b,d	c	a,d	a	a,c	c	d	b	b	b,d	a,b,c,d	a,b,c,d	d	a	OA
2	b,d	a,b	d	b	c	c	b,d	b	b,d	b	b,c,d	a,b,c,d	b	b	G
3	a,b,d	a,c	c,d	a	a	c	d	b	b	b,d	a,b,d	a,b,d	a	b	G
4	b,d	c	b,d	a	a,c	c	d	b,c	b	b	b,c,d	a,b,d	b,d	a,c	G
5	c,d	b	a,b,d	a	a,c	d	c,d	a,c,d	b	b	a,b,c	a,b,d	b	a	G
6	b,d	a	a,d	a	a	c	b,d	a,b	b	b	a,b,c,d	a,b,c,d	b	b	G
7	b,d	b,c	a,b,d	c	a,c	c	a	c,d	b	b,c	b,c	a,b,d	a	a	G
8	a,b,d	c	a,b,d	a	a,c	c	d	b,c,d	b	a,b,c,d	b,c,d	a,b,c,d	b,d	a	OA
9	a,b,d	c	a,d	b	a,c	c	d	b,c,d	b	b	b,d	a,b,d	b	c	OA
10	a,d	c,d	a,d	a,b	a,c	c	a,b,d	b,c	b,d	b	b,c	a,d	d	a	EL
11	b	d	a	b	a	a	d	d	d	a,b,c,d	b	a,b,d	a	b	EL
12	a,b,d	a,c	a,b,d	a	a,c	c	b,d	b	b	b	a,b,c,d	a,b,d	b	a	OA
13	d	a,c	a,b,d	a	a,c	c	d	b	b	b	b,c,d	a,b,c,d	a	a	G
14	b,c,d	c,d	a,d	a	c	c	c	b,d	b	b	a,b,d	b,d	b	b	G
15	a,b,d	c	a,b,d	a	a,c	c	d	b,c,d	b	b	b,d	a,b,d	d	a	EL
16	a,b,d	b,c	a,d	b,c	a,c	c	d	c,d	b	b,d	a,b,c,d	b,d	b,d	a	ost.
17	a,b,d	c	a,b,d	a	a,c	c	c,d	b,c,d	b	b,d	b,c,d	a,b,d	b,d	a	G
18	b,d	b,c	a,b,d	b,c	a,b,c	c	a,c	b,c	b,d	b,c,d	b,c,d	b,c	d	a	G
19	b	b	a,b,d	a	a,c	c	d	a	b	d	b,c,d	a,b,c,d	b,d	a	OA
20	b	a	d	a	a	c	c	b	b	b,c	b,c	b	b	a	G
21	b,d	b,c	b,d	a,c,d	c	c	a,d	b,c	b	b,c,d	b,d	a,b,d	d	b	ost.
22	a	a	d	a	a	c	d	b,c	b	b,c,d	a,b,c	a,b,d	b	a	G
23	a,b,d	c	a,b,d	a	a,c	c	d	b,c	b	b,c,d	b,d	a,b,d	b,d	a	EL
24	b,d	a,b	a,d	a,c	a,c	c,d	b,d	b,c,d	b,d	b,c,d	a,b,c,d	b	d	a,b	G
25	a,b,d	c	a,b,d	a	c	c	d	b,c,d	b	b	b,c	a,b,d	a	a,c	G
26	d	c	d	a	a	a	c	c	b	b,c,d	b,c	a,b,d	b	a	ost.
27	a,b,d	c	b,d	d	a	c	d	b,c,d	b	b	a,b,c,d	c	b	c	G
28	a,b,d	c	a,b,d	a	c	c	c	b,c	b	b	a,b,c,d	a,b,d	b,d	a	G
29	a,b,d	a,c	a,b,d	b,c	a,b,c	c	d	b,c,d	a,b,d	b	a,b,d	a,b,d	d	a	EL
30	b,d	a,c	a,b,d	a	a,c	c	d	b	b	b	b,c,d	a,b,c,d	a	b	G
31	b,d	d	a,d	a,b	b	d	c	b,c	b	c,d	b,c	a,c,d	a	a	G
32	a,b,c,d	c,d	a,d	a	a,c	c	b,d	b,d	b	b,c,d	b,c	a,b,c,d	b	a	G
33	d	a	a	a	b	c	c	b	b	b	c	a,b	b	a	G
34	a,b,d	a	b,d	a	a	c	d	b,c	b	b,d	a,b,c,d	a,b,d	b,d	a	G
35	a,d	c	a,d	a	a	c	d	b,c	b	b,d	b,c,d	a,b,d	a	a	G
36	b,d	a,c	a,b,d	b	a,b,c	c	d	b,c	b	b,d	b,c	b,d	d	a	G
37	b,d	a,c	a,b,d	a,c	a,c	c	d	b,c	b,c,d	b	a,b,c,d	a,b,d	b,d	a	G
38	b	c	c	b	c	b	c	c	b	b	b	a,b	b	a	G
39	a,b	a	a,b,d	a	a,c	c	d	b,c	b	b	b,d	a,b,d	b,d	a,c	EL
40	a,b,c,d	b	a,d	c	c	c	d	b	b,d	b,d	b,c,d	a,b,d	b,d	a	G

Student	Číslo otázky														Škola
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
41	b	b	d	a	c	c	d	b	b	b	a,b,c	b,d	b	a	G
42	b,d	a	a,d	b,c	a,c	c,d	b,d	b,c	b	b,d	b,c,d	a,b,d	b	a	G
43	c,d	c	a,d	b	c	c	d	b,c	b,d	b,d	a,b,c,d	a,b	b,d	a	G
44	a,b,d	c	a,b,d	a	a,c	c	d	b,c,d	b	b	b,c,d	a,b,d	d	a,b	G
45	a,b,d	a,c	a,b,d	b,c	a	c	d	b,c,d	b	b,d	a,b,d	a,b,d	d	b	EL
46	a,b,d	c,d	a,d	b	a,b,c	c	d	b,d	b	b,d	a,b,d	b	b	b	OA
47	a,b,c,d	a,b,c	a,d	a,b,c	c	c	c,d	b,d	b	b	b	a,b,d	b	b	G
48	d	c	a,b,d	a	c	c	d	b	b	b	b,d	a,b,d	a	b	G
49	b,d	a,b	a,d	c	a,c	c	b,d	b	b	a,c,d	b,d	a,b	b	b	G
50	d	c	d	a	a	c	a,d	b	c	b,c,d	b,c	a,b,d	b	a	EL
51	b,d	c	a,d	a	a,c	c	d	b,c	b	b	b,c	a,b,d	b,d	a	G
52	b,d	c	a,d	c	a,c	c	d	b,c,d	b	b,d	a,b,c,d	a,b,d	d	a	G
53	b,d	a	a,d	c	c	c	d	b,c	b	b,d	a,b,c,d	a,b	a	a	G
54	a,b	c,d	a,b	a,b,c	b,c	c	d	b,c,d	b,d	a,b,d	a,b,d	a,b,d	b,d	a,c	OA
55	b	c	a,b,d	c	a,c	c	d	b	b	b	b,d	a,b,d	b	b	OA
56	b	d	d	b	c	c	c	b,d	b	b	c	c	b	b	G
57	a,b,d	c	b,d	a	a,c	c	d	b,c	b	b	b,c	a,b	a	c	EL
58	a,b,d	a,b	a,b,d	a	a,c	c	d	b,c	c	b	a,b,d	a,b,d	b	a	EL
59	a,b,d	a,c	a,b,d	b	a,c	c	d	b,c,d	b	b	b,c	b,d	b,d	a	EL
60	b,d	a	b,d	a,c	c	c	a,c,d	b,d	b	a,d	b,c	b	b	c	G
61	d	b	a,d	a,b	a	c	a	b	b	b,c,d	c	a	d	a	G
62	b,d	a	a,d	c	a	a	d	b	b	b,c	b	b	b	d	G
63	a,d	a	b,d	a	a,c	c	c	b,d	b	b,d	b,c	a,b,c,d	a	b	G
64	a,b,d	a,c	b,d	a,c	a,c	c	c	b,d	a	b,c	b,c	a,d	b	c	OA
65	a,b	b,c	a,d	b	c	b	c	b,d	b	b	b,c	b	b	b	G
66	d	c	a,d	a	c	a	d	b	b	a,b,d	a,b,c,d	a,d	b,d	c	G
67	a,b,c,d	a,c	a,b,d	b	a	c	d	b,c,d	b	b,d	b,c	a,b,d	b,d	a	G
68	b	c	a,d	b	a	a	b	b	b	a,b,d	b	a,b,d	d	b	G
69	a	c	a,d	b	a	c	c,d	b,c	b	d	b,c	a,b	b	a,c	G
70	a,b,d	c	a,d	b	a,c	c	d	b,c	b	b	a,b,c,d	c	b,d	c	OA
71	b,d	a	a,b,d	a	c	c	c	b,c,d	b	b,c,d	b,c,d	b,d	b	a	G
72	b,d	b,c	a,b,d	a,b	a,c	c	d	b	b	b	a,b,c	a,b,d	b	a	G
73	d	c	a	b	c	c	d	b,c,d	b	b	b,c,d	a,b,d	b	a	G
74	a,b	c	a,b	a	a	a	d	b,d	b	b,d	b,c	a,b,d	d	a	G
75	b,d	a,c	a,d	b	c	c	d	b,c,d	b	a	b,c,d	a,b,d	b	a	OA
76	d	b	b,d	a,b	a	c	d	b	b	b,d	b,c	b,d	b,d	a,b	ost.
77	a,b,d	c	a,b,d	a	a,c	c	d	b,d	b	b,c	b,d	a,b,d	b,d	a	OA
78	a,b,d	a,b,c	a,b,d	a	c	c	d	b	b	b	b,c,d	a,b,d	b,d	a,b	OA
79	b,d	c,d	a,b,d	a	a,c	c	d	b,c	b	b,d	b,c,d	a,b,d	a	a	G
80	a	a,c	a,b,d	a	b	d	d	b	b	b,d	c,d	b	b	b	G

Student	Číslo otázky														Škola
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
81	c	c	a,b,d	a,b	c	a	b	b,c	b	c,d	b,c	b	d	b	G
82	b,d	c	a,b,d	b,c	a	c	d	b,c,d	d	b,d	b,d	a,b,d	b,d	a,c	OA
83	a,d	b	b,d	a	a,c	c	d	a,b,c	b	b,d	a,b,c,d	a,b,d	b,d	b	G
84	d	c	a,d	a,c	a,c	c	a,d	b	d	b	b,c	a,c	b,d	a	G
85	a,b,d	c	a,b,d	a	c	c	d	b,c,d	b	b	b,c	a,b,d	b	a	G
86	a,b,c,d	c	a,b,d	a	a	c	a,d	b,c	b	b,d	b,c,d	a,b,d	d	a	G
87	b,d	c	a,b,d	a	c	c	d	b,c,d	b	a,b	a,b,c	a,b,d	b	c	G
88	b,d	a	c,d	b	a,b,c	c	c,d	b,d	b,d	b,d	a,c,d	b,d	b	b	G
89	b,d	c	a	a,b	c	c	a,d	b,d	b,d	b	b,c,d	a,b,d	d	b	G
90	b,d	c	a,d	a	a	c	d	a,b,c,d	c	a,b,c,d	b,c	a,b	a	b	G
91	d	c	a,b	c	c	c	d	b,c,d	b	b,c	b,c,d	a,b	b,d	b	G
92	d	a,c	a,b,d	a	a	c	d	b,c,d	b	b	b,c,d	a,b,d	b,d	a	G
93	a,b,d	c	b,d	b	a,c	a	c	b,c	b	a,b,d	b,c	a,b,d	b,d	a	G
94	d	c	a,d	a	a	c	d	b,d	b	b	b,c,d	a,b,d	a	a	G
95	a,b,d	a,c	a,d	a	a,b,c	c	d	a,b,c,d	b	c,d	b,c,d	a,b	a	b	G
96	b	a,b	a,b,d	c	a	c	d	b,d	b	b,c	b,c,d	a,b,d	b	a	EL
97	a,b,d	a,c	a,b,d	a,c	a,b,c	c	d	b	b,d	b	b,c,d	a,b,d	b,d	b	G
98	b,d	a	a,c,d	b,c	a	c	d	a,c	b	b	b,c	b	b	b	G
99	c	b	d	b	a	c	a	b	b	b	c	b	b	a	G
100	d	c	a,d	a	c	c	d	b,c,d	b	b	b,c	a,b,d	b	a	G
101	b,d	a,c	b,d	a,c	c	c	d	b,c,d	b	b,c	b,c	b	b	a	G
102	a,b	a	d	b,c	b	b	a,c	a,b,c,d	b	a,c,d	b,c,d	c	a	c	OA
103	a,b,d	a	a	b,c	a	c	d	b,c	b	b	b,d	b	b,d	b	EL
104	a,b,d	b	a,d	b	a,c	c	c	b,c	b	b	b,c	a,b,d	b	b	G
105	a,b,d	c	a,b,d	a	a	c	d	b	b	b	a,b,c	a,b,d	a	a	G
106	b,d	a	d	b	a,b,c	a	d	b,c,d	b	b	a,b,c	a,b,d	b	c	G
107	a,b,d	a,c	a,b,d	a,b	a,c	c	d	b,c,d	b	b	b,c,d	a,b,d	b	a	EL
108	a,b,d	a,c	a,b,d	a	a,c	c	d	b,c,d	b,d	b	b,d	a,b,d	b,d	a	OA
109	a,b	a,c	a,c,d	a	a,c	c	d	c	b	d	b	b	d	a	OA
110	b,d	b,c	a,b,d	b	a,c	c	d	b,d	b	b,d	b,c,d	a,b,d	b	a	G
111	b,d	a,c	a,d	a	c	c	c	a,d	b	d	a,b,c	a,b	a	a	EL
112	d	c	b	c	c	c	c	b	d	a,b,d	c	a,b,d	b,d	b	G
113	d	c	a,b,d	a	a,c	c	a	a,c,d	b	b	b,c,d	a,b,d	b	a	G
114	a,b,d	a,b,c	c,d	a	a,c	c	d	b,d	b	b	b	a,b,d	b,d	c	EL
115	b,d	b,d	a,d	a	a,c	c	c,d	b,c	b	b,c,d	b,c	a,b,d	b,d	c	G
116	a	a	a,d	b	a	c	d	b,d	b	c,d	a,b,c,d	d	b	b	G
117	a,b	c	d	a	a	c	d	b,c	b	b,c	c	a,b,d	b	b	G
118	b,c,d	a,c	c	a	a	b	c	b	b	d	a,b,c,d	a,b	a,b,c,d	c	G
119	a	a,d	d	c	c	c	a	b	b	b,d	a,b,c,d	b	b	c	G
120	b,d	c	a,b	b	c	c	d	b	b	b	a,b,d	a,b,d	b,d	a	G

Tabulka 23: Odpovědi žáků OA Kollárova - multiple-choice

Žák	Číslo otázky													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	b	b	d	c	a	c	c	a	d	d	b	d	b	d
2	b	b	a	b	a	c	c	a	d	d	b	d	a	d
3	a,b	b,c	c,d	a,b	a	d	d	b	d	b	b	a	d	b
4	a,d	a,d	b,c	b	a,d	a	a,d	a,d	a,b	a,b,c,d	b,d	a,c	b,d	d
5	a,d	a	b,c	c	c	d	a,d	b,d	b	c,d	b,d	b	d	b
6	a,d	a,d	b,c	c	c	d	a,d	b,d	b,c	c,d	b,d	b	d	b
7	b,d	a	d	a	c	b	d	c	a	b,c,d	b,c,d	d	b	c
8	d	b	d	b	b	a	d	c	c	a,c,d	b	a,d	b	c
9	b,c	a,b	b,c,d	a,c	b,d	a	c	b	a,d	b	b,d	b,d	d	b
10	a,b	b	b	a,b	d	d	b	d	d	b,d	b,c	b	b	c
11	d	a	a,b	b	b	c	d	b	d	b,d	a,b,d	b,c	b,d	a
12	d	b	d	c	b	c	d	b	d	c	b	b	d	c
13	b	b	c	b	a	a	d	b	d	b	b	b,d	b	c
14	a,b,d	b,c,d	a,c,d	a,b,c	b	a	a,d	b	a,d	a,b	b,d	b,d	b	d
15	d	c	a	d	c	d	b	a	b	d	b	c	b	a
16	b,d	b	a,b,d	a,d	a	c,d	a,c	c,d	a	b,c	a,d	d	a,b	c,d
17	a,c	b	c	a,d	b,d	b	c	c	b	b,c	b	a,d	b	a,d
18	a,b	b	c	a,d	b	a,c	a	c	b	b,c	b	c	b,d	b
19	a,b,d	b,d	b,c,d	a,c	a,c	c	b	a,d	d	b	b	a,d	b,c	a
20	a,d	b,d	b,c,d	a,c	a,c	c	d	c	d	b	b,d	c	a	b
21	a,d	a	a	a	c	d	c,d	a	c	d	a,b,d	b	c	b
22	d	c	a	c	b	c	d	b	b	b	b,d	b	a	b
23	b,d	d	a,c	b	d	c	d	a	d	b,c,d	b,c,d	b	b	b
24	a,b,d	b,d	a,d	a,b,c	b	c	c,d	a,c,d	d	a,c,d	a,b	b,d	c,d	c
25	a	c	c	b	a	b	d	c	d	d	b	b	b	b
26	d	b,c	a,b	d	a	c	d	a	d	b,c,d	b,d	b,c	d	b
27	b	c	a,c	b	b	a	d	c	d	c,d	a,b	b	c	c
28	a,b	b	a,b,d	b	b,d	c	d	c	d	d	b,d	b,d	b	b
29	c,d	b	a,d	b	a	c	c,d	b	d	b,d	b,d	b	d	b
30	b,c	a,b	b,c,d	b,c	a,c	a,c	a,c,d	a,d	b,d	a,b	a,c	c,d	b,c	a,b,d
31	b	a,c	c,d	a	a	c	a	c	b	c	b	a,d	b	a
32	d	a	c	b	c	d	b	c	b	c	a	c	b	a
33	d	a	c	b	c	d	b	c	b	b	c	b	a	c
34	b,d	c	d	c	d	c	a	b	d	b	a	b	c	b
35	b,d	c	c	d	c	b	c	d	a	c	b	d	a	a
36	d	c,d	b,d	a,c	b,d	c	b	a	c	a,d	a,c	c	d	c
37	c,d	a	d	a	b	a	c	d	a	b	b	b	a	a
38	d	a	c	b	c	b	b	c	c	a	d	b	c	c
39	b,d	b	c	a	d	b	c	d	c	d	d	a	b	b
40	c	d	b	c	b	c	c	a	c	b	b	a	b	a

Žák	Číslo otázky													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
41	d	d	a	b	d	b	b	c	d	a	b	b	b	c
42	b	c	c	d	c	c	b	c	d	b,d	a,c	a,b,d	b,c	a,d
43	b	c	a	d	b,c	a,d	c,d	c,d	b,c	a,c	b,c	c,d	b,c	a
44	b	c	d	b	a	c	d	c	b	b,d	b	c	b	b
45	c	b	d	b,d	d	b	b	a	c	b,d	a	b	b	a
46	a	a	a	a,d	a,c	c	d	a	b	a	a,c	a,c	b	b
47	d	a	b	a	c	c	b	a	a	c	b	a	d	c
48	a,b	b	b	b	a,b	a	c	d	c	d	b	b	c	b,d
49	b	b	b	b	c	d	a	c	b	d	b	b	d	a
50	b	a	d	b	a,d	d	b	c	c	c	a	a	a	a
51	a,c	b,c	a,b	c,d	b,c	c,d	b,c	a,b	c,d	a,b	b,c	a,c	a,c	b,c
52	a,d	a,b	b,c	a,d	a,b,c,d	a	b,c,d	a,c	a,d	a,c	b,c	a,d	a,d	a
53	b,d	d	a	b	c	c	d	b	b	d	d	b,d	c	b
54	a	b	c	d	a	b	c	d	a	b	c	d	a	b
55	b	b	c	d	b	b	c	d	a	b	d	b	a	a
56	a	b	c	b	b	b	a	c	b	d	d	a	d	a

Tabulka 24: Bodové vyhodnocení testu - studenti VŠE kurzu 1FU211

Student	Pravdivost tvrzení	Multiple-choice	Otevřená otázka - IFRS	Otevřená otázka - VH	CELKEM BODŮ	Škola
1	12	7	0	1	20	OA
2	8	2	1	0	11	G
3	9	7	0	1	17	G
4	11	8	1	1	21	G
5	10	7	1	1	19	G
6	11	4	1	1	17	G
7	12	6	0	1	19	G
8	12	10	1	1	24	OA
9	11	9	1	1	22	OA
10	12	4	1	1	18	EL
11	9	2	1	1	13	EL
12	12	10	1	1	24	OA
13	10	9	0	1	20	G
14	11	4	1	1	17	G
15	12	12	1	1	26	EL
16	10	7	1	1	19	ost.
17	10	10	0	1	21	G
18	8	3	1	0	12	G
19	11	8	1	1	21	OA
20	9	4	1	1	15	G
21	10	4	1	1	16	ost.
22	10	6	1	1	18	G
23	11	11	0	1	23	EL
24	9	2	1	1	13	G
25	12	9	0	1	22	G
26	9	4	1	0	14	ost.
27	10	6	0	1	17	G
28	10	9	1	1	21	G
29	12	9	1	1	23	EL
30	11	8	1	1	21	G
31	8	2	0	1	11	G
32	9	5	0	1	15	G
33	10	5	1	1	17	G
34	11	8	1	0	20	G
35	11	6	0	1	18	G
36	8	6	1	1	16	G
37	12	9	1	1	23	G
38	6	3	1	0	10	G
39	10	10	1	1	22	EL

Student	Pravdivost tvrzení	Multiple-choice	Otevřená otázka - IFRS	Otevřená otázka - VH	CELKEM BODŮ	Škola
40	11	5	0	1	17	G
41	9	6	0	1	16	G
42	7	4	1	1	13	G
43	11	4	1	1	17	G
44	12	10	1	1	24	G
45	10	8	1	1	20	EL
46	8	4	1	1	14	OA
47	12	4	1	0	17	G
48	12	8	1	0	21	G
49	10	4	1	1	16	G
50	9	4	0	1	14	EL
51	12	9	1	1	23	G
52	9	7	0	1	17	G
53	10	4	0	0	14	G
54	9	5	0	0	14	OA
55	9	8	1	1	19	OA
56	7	3	1	0	11	G
57	10	7	1	1	19	EL
58	10	9	1	1	21	EL
59	11	11	1	1	24	EL
60	11	2	0	1	14	G
61	7	3	1	1	12	G
62	8	2	0	0	10	G
63	10	4	1	1	16	G
64	9	4	1	1	15	OA
65	10	2	0	0	12	G
66	9	4	0	0	13	G
67	10	9	1	1	21	G
68	10	2	0	1	13	G
69	10	2	1	0	13	G
70	8	7	1	0	16	OA
71	8	6	1	0	15	G
72	12	8	0	1	21	G
73	10	7	0	1	18	G
74	12	5	0	1	18	G
75	12	7	0	1	20	OA
76	8	4	1	0	13	ost.
77	11	11	0	1	23	OA
78	10	9	1	1	21	OA
79	12	8	0	1	21	G

Student	Pravdivost tvrzení	Multiple-choice	Otevřená otázka - IFRS	Otevřená otázka - VH	CELKEM BODŮ	Škola
80	10	5	1	1	17	G
81	8	2	0	0	10	G
82	11	7	0	1	19	OA
83	11	7	0	1	19	G
84	8	5	1	1	15	G
85	11	10	1	1	23	G
86	10	6	1	1	18	G
87	11	7	1	1	20	G
88	7	1	1	1	10	G
89	10	3	0	0	13	G
90	9	3	1	1	14	G
91	10	5	1	0	16	G
92	12	11	1	0	24	G
93	9	6	0	1	16	G
94	11	7	1	1	20	G
95	8	6	0	1	15	G
96	10	6	0	1	17	EL
97	9	8	1	1	19	G
98	10	4	0	0	14	G
99	8	4	1	0	13	G
100	12	8	1	1	22	G
101	11	6	1	1	19	G
102	6	1	0	0	7	OA
103	10	7	1	1	19	EL
104	12	6	0	1	19	G
105	11	9	0	1	21	G
106	9	5	0	0	14	G
107	10	11	1	1	23	EL
108	11	13	1	1	26	OA
109	8	7	0	0	15	OA
110	9	7	1	0	17	G
111	11	5	1	1	18	EL
112	10	3	1	1	15	G
113	12	8	0	0	20	G
114	12	9	1	1	23	EL
115	10	6	1	1	18	G
116	11	3	1	1	16	G
117	12	5	1	1	19	G
118	8	3	1	0	12	G
119	9	2	0	0	11	G

Student	Pravdivost tvrzení	Multiple- choice	Otevřená otázka - IFRS	Otevřená otázka - VH	CELKEM BODŮ	Škola
120	9	7	1	1	18	G

Tabulka 25: Bodové vyhodnocení testu - žáci OA Kollárova

Žák	Pravdivost tvrzení	Multiple-choice	Otevřená otázka - IFRS	Otevřená otázka - VH	CELKEM BODŮ
1	8	1	0	0	9
2	4	1	0	0	5
3	5	2	0	0	7
4	2	2	0	0	4
5	7	2	0	0	9
6	4	1	0	0	5
7	5	2	0	0	7
8	5	1	0	0	6
9	3	2	0	0	5
10	2	0	0	0	2
11	8	4	0	0	12
12	9	2	0	0	11
13	5	2	0	0	7
14	6	2	0	0	8
15	5	2	0	0	7
16	6	1	0	0	7
17	5	1	0	0	6
18	6	2	0	0	8
19	2	5	0	1	8
20	4	5	0	0	9
21	6	1	0	0	7
22	7	5	0	0	12
23	4	2	0	0	6
24	8	2	0	0	10
25	6	1	0	0	7
26	6	3	0	0	9
27	6	1	0	0	7
28	3	4	0	0	7
29	3	2	0	0	5
30	5	1	1	0	7
31	4	5	1	0	10
32	9	2	1	0	12
33	9	2	1	0	12
34	7	2	1	0	10
35	6	1	1	0	8
36	5	1	1	0	7
37	4	3	1	0	8
38	9	0	1	0	10
39	4	1	1	0	6

Žák	Pravdivost tvrzení	Multiple- choice	Otevřená otázka - IFRS	Otevřená otázka - VH	CELKEM BODŮ
40	4	3	1	0	8
41	8	0	1	0	9
42	6	2	1	1	10
43	6	1	0	1	8
44	6	3	0	0	9
45	6	1	0	1	8
46	7	4	0	1	12
47	5	2	0	0	7
48	7	0	0	1	8
49	6	2	0	0	8
50	8	1	0	0	9
51	8	0	0	0	8
52	5	1	0	0	6
53	7	3	0	0	10
54	4	1	0	0	5
55	6	2	0	0	8
56	7	2	0	0	9

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet dětí/žáků/studentů v jednotlivých stupních vzdělávání ve školním/akademickém roce 2012/2013 a 2013/2014.....	11
Tabulka 2: Vývoj počtu škol a počtu žáků na školách v rozdělení na všeobecné a odborné vzdělávání v letech 2009/2010 - 2013/2014	14
Tabulka 3: Vývoj počtu SŠ a počtu žáků na školách nabízejících ekonomické obory v letech 2009/2010 - 2013/2014	14
Tabulka 4: Přehled oborů obecně odborné přípravy nabízených pro školní rok 2015/2016 - denní forma vzdělání.....	15
Tabulka 5: Vývoj počtu VOŠ a počtu žáků na VOŠ nabízejících ekonomické obory v letech 2009/2010 - 2013/2014	16
Tabulka 6: Počet studentů studujících studijní program Ekonomické vědy a nauky v letech 2009 - 2013.....	17
Tabulka 7: Počet studentů studijního programu Ekonomické vědy a nauky v roce 2013 podle formy studia.....	17
Tabulka 8: Příprava studentů OA na hodiny účetnictví	21
Tabulka 9: Příprava studentů Gymnázia Sokolov na vyučování	22
Tabulka 10: Didaktická vybavenost základní literatury k předmětu 1FU211 Účetnictví 1.....	39
Tabulka 11: Koeficient didaktické vybavenosti základní literatury k předmětu 1FU211 Účetnictví 1	40
Tabulka 12: Didaktická vybavenost učebnice Účetnictví 2013 - 1. díl, 2. díl, 3. díl (Štohl, P.)	43
Tabulka 13: Koeficient didaktické vybavenosti učebnice Účetnictví 2013 - 1. díl, 2. díl, 3. díl (Štohl, P.).....	44
Tabulka 14: Rozhodnutí o pravdivosti tvrzení.....	51
Tabulka 15: Závěrečné vyhodnocení testu - studenti VŠE kurzu 1FU211	68
Tabulka 16: Závěrečné vyhodnocení testu - žáci OA Kollárova	68
Tabulka 17: Závěrečné vyhodnocení testu po jednotlivých částech - studenti VŠE	68
Tabulka 18: Závěrečné vyhodnocení testu po jednotlivých částech - žáci OA Kollárova.....	69
Tabulka 19: Vazba mezi známkou ze základního kurzu 1FU211 Účetnictví 1 na VŠE a celkovým počtem bodů z testu	70
Tabulka 20: Odpovědi studentů VŠE kurzu 1FU211 - pravdivost tvrzení	82
Tabulka 21: Odpovědi žáků OA Kollárova - pravdivost tvrzení	86
Tabulka 22: Odpovědi studentů VŠE kurzu 1FU211 Účetnictví 1 - multiple-choice	88
Tabulka 23: Odpovědi žáků OA Kollárova - multiple-choice	91
Tabulka 24: Bodové vyhodnocení testu - studenti VŠE kurzu 1FU211	93
Tabulka 25: Bodové vyhodnocení testu - žáci OA Kollárova	97

Seznam grafů

Graf 1: Uchazeči o studium na veřejných a soukromých VŠ - stav k 31.10.2012.....	18
Graf 2: Koeficient didaktické vybavenosti základní literatury k předmětu 1FU211 Účetnictví 1	41
Graf 3: Koeficient didaktické vybavenosti učebnic Účetnictví 2013 (Štohl, P.)	44
Graf 4: Rozhodnutí o pravdivosti tvrzení - chybovost v rámci jednotlivých otázek - studenti VŠE/žáci OA Kollárova	53
Graf 5: Rozhodnutí o pravdivosti tvrzení - celkový počet chyb - studenti VŠE/žáci OA Kollárova	53
Graf 6: Rozhodnutí o pravdivosti tvrzení - chybovost v rámci jednotlivých otázek - studenti VŠE kurzu 1FU211 v rozdělení na absolventy gymnázia a obchodní akademie popř. eko. lycea	54
Graf 7: Rozhodnutí o pravdivosti tvrzení – celkový počet chyb - studenti VŠE kurzu 1FU211 v rozdělení na absolventy gymnázia a obchodní akademie popř. eko. lycea	54
Graf 8: Otevřené otázky - Co v češtině znamená zkratka IFRS – studenti VŠE/žáci OA Kollárova	55
Graf 9: Otevřené otázky - Co v češtině znamená zkratka IFRS – studenti VŠE kurzu 1FU211 v rozdělení na absolventy gymnázia a obchodní akademie popř. eko. lycea	56
Graf 10: Otevřené otázky – Jaká je vazba mezi účetním výkazem rozvaha a výkazem zisku a ztráty - studenti VŠE/žáci OA Kollárova	56
Graf 11: Otevřené otázky - Jaká je vazba mezi účetním výkazem rozvaha a výkazem zisku a ztráty – studenti VŠE kurzu 1FU211 v rozdělení na absolventy gymnázia a obchodní akademie popř. eko. lycea	57
Graf 12: Odpovědi na obě otevřené otázky studenti VŠE kurzu 1FU211 v rozdělení na absolventy gymnázia a obchodní akademie popř. eko. lycea	57
Graf 13: Multiple-choice -úspěšnost v rámci jednotlivých otázek - studenti VŠE/žáci OA Kollárova	61
Graf 14: Multiple-choice - celkový počet správně zodpovězených otázek - studenti VŠE/žáci OA Kollárova	61
Graf 15: Multiple-choice - úspěšnost v rámci jednotlivých otázek - studenti VŠE kurzu 1FU211 v rozdělení na absolventy gymnázia a obchodní akademie popř. eko. lycea	62
Graf 16: Multiple-choice - celkový počet správně zodpovězených otázek - studenti VŠE kurzu 1FU211 v rozdělení na absolventy gymnázia a obchodní akademie popř. eko. lycea	65
Graf 17: Počet studentů VŠE kurzu 1FU211 v %, kteří mají zkušenost s účtováním v účetním programu	66
Graf 18: Počet studentů VŠE kurzu 1FU211 v %, kteří četli zákon o účetnictví	66

Seznam obrázků

Obrázek 1: Vzdělávací soustava ČR.....	78
--	----